

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
WE WRZEŚNI**



**Ocena Stanu Sanitarnego i Sytuacji
Epidemiologicznej Powiatu Wrzesińskiego
za rok 2024**

Września, marzec 2025 r.

Spis treści:

I.	Wstęp	str. 3
II.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Komunalnej	str. 4
III.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Epidemiologii.....	str. 30
IV.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Żywności i Żywnienia	str. 48
V.	Ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy.....	str. 72
VI.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia.....	str. 85
VII.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	str. 131
VIII.	Zakończenie	str. 136

I. WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni sprawuje nadzór nad następującymi miastami i gminami: Września, Nekla, Pyzdry, Miłosław i Kołaczkowo.

W roku 2024 zgodnie z głównym celem działalności: „działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz chemikaliami” prowadzono nadzór sanitarny nad warunkami:

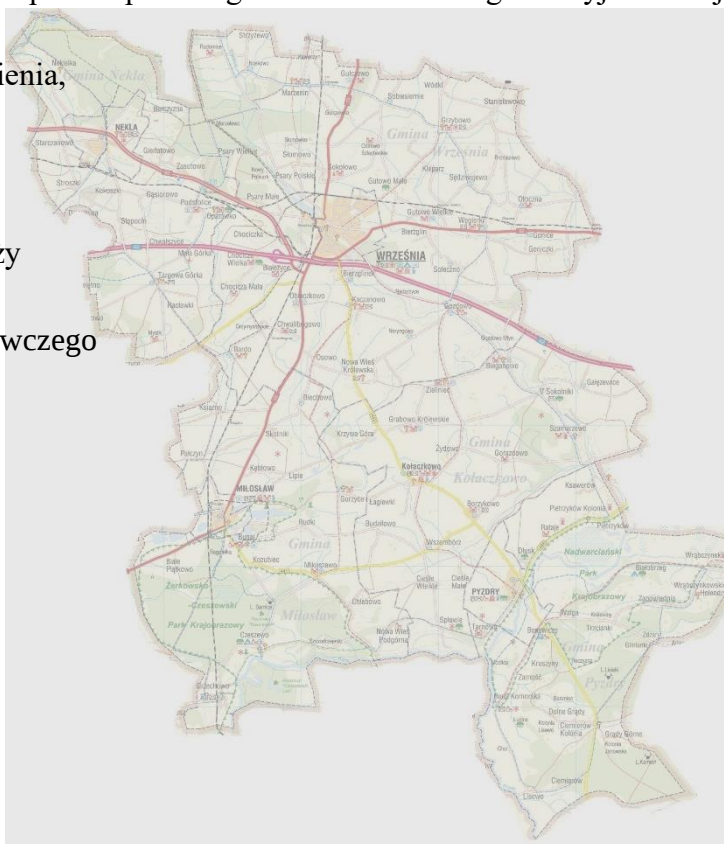
- zdrowotnymi żywności i żywienia;
- higieny środowiska;
- higieny pacy;
- higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych.

Celem sprawowanego nadzoru była ochrona zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych. Wykonywanie zadań odbywało się poprzez:

- sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego;
- prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób, zwłaszcza zakaźnych;
- inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych.

Powyższe zadania realizowane były przez poszczególne komórki organizacyjne stacji i samodzielne stanowiska pracy:

- Sekcję Higieny Żywności i Żywienia,
- Sekcję Higieny Komunalnej,
- Sekcję Higieny Pracy,
- Sekcję Epidemiologii,
- Sekcję Higienę Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia,
- Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.



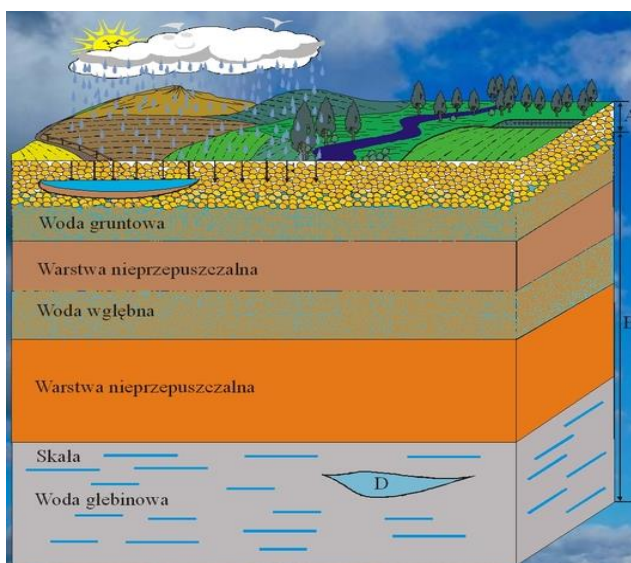
II. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

1.1. Nadzór nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi

Woda ma kluczowe znaczenie dla procesów życiowych każdego człowieka, dlatego najważniejszym aspektem w kontekście spożywania wody jest ten związany z jej bezpieczeństwem zdrowotnym.

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie art. 4 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz w oparciu o ustawę z dnia 7 marca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757), a także o rozporządzenie Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Jednostkami odpowiedzialnymi za jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi są producenci wody.

W 2024 r. woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców powiatu wrzesińskiego była pozyskiwana z 28 ujęć (28 wodociągów). Wszystkie wodociągi na terenie powiatu wrzesińskiego zasilane są z ujęć podziemnych, głębinowych. Woda eksploatowana jest głównie z pokładów trzeciorzędowych.



Rysunek 1. Przekrój warstw wodonośnych.

Źródło <https://www.wlin.pl/rola-wody/mapa/06-woda-w-ziemi/>

Wody podziemne charakteryzują się stałym składem fizykochemicznym, zawierają często podwyższone, przekraczające normy, stężenia substancji mineralnych i/lub organicznych pochodzenia naturalnego m.in. **żelaza i manganu, niekiedy również azotu amonowego, substancji organicznych (wpływających na barwę), siarkowodoru i siarczanów (VI).**

Aby woda nadawała się do spożycia musi zostać odpowiednio uzdatniona. Proces ten obejmuje eliminację zanieczyszczeń chemicznych, fizycznych oraz biologicznych. Uzdatnianie wód głębinowych oparte jest na metodach napowietrzania i filtracji. Złoża filtracyjne mają za zadanie usunąć z wody różnego rodzaju zanieczyszczenia: mechaniczne, biologiczne i/lub chemiczne.

Dobór złożeń filtracyjnych zależy od specyficznych wymagań jakości wody oraz technologii uzdatniania.

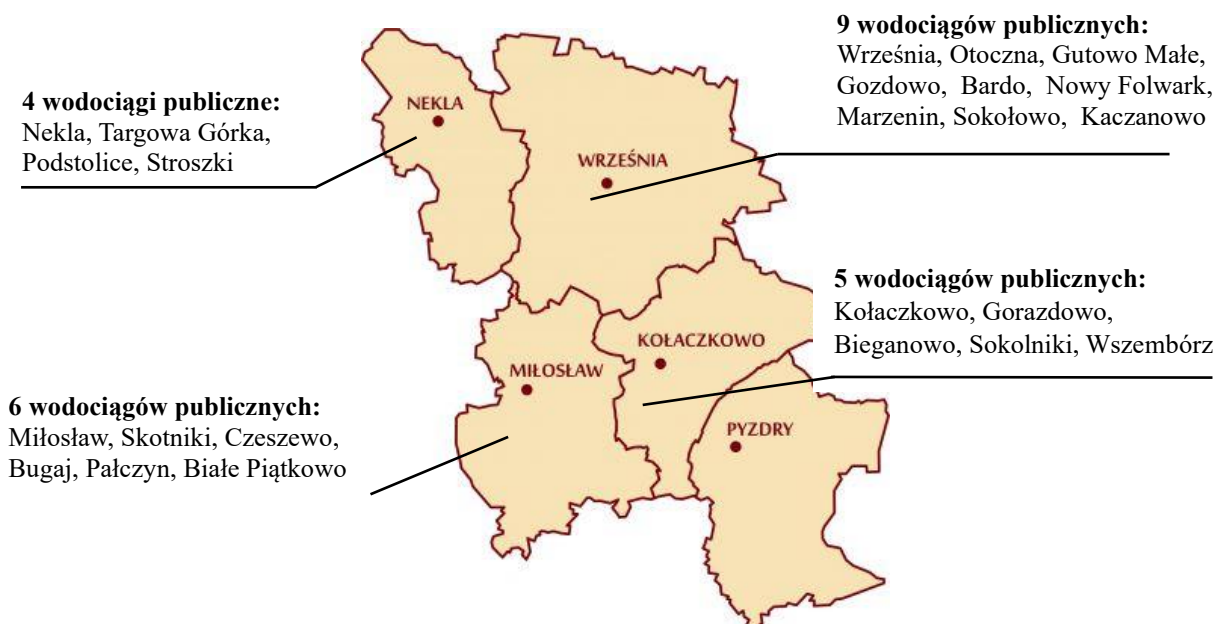


Źródło <https://www.ecopol.pl/przyklad-instalacji.htm>

Rysunek 2. Przekrój zbiornika filtracyjnego z 3 różnymi złożami

W ubiegłym roku pod nadzorem PPIS we Wrześni były:

- 4 wodociągi publiczne zlokalizowane w miastach: Września, Miłosław, Nekla, Pyzdry,
- 24 wodociągi publiczne wiejskie,
- 3 wodociągi lokalne, które nie zaopatrują w wodę stałych mieszkańców (wodociąg lokalny GREYS Polonia w Zasutowie wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej, w budynku użyteczności publicznej; wodociąg lokalny miejski Spółdzielni Mleczarskiej Września, który korzysta z własnego ujęcia wody działający na rynku spożywczym oraz wodociąg zakładowy Browaru Fortuna, który działa na rynku spożywczym i wykorzystuje wodę z indywidualnego ujęcia).



4 wodociągi publiczne:Pyzdry, Pietrzyków,
Lisewo, Wrąbczynek

Rysunek 3. Liczba urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu wrzesińskiego w roku 2024

Wielkość produkcji wody w nadzorowanych wodociągach publicznych, zaopatrujących stałych mieszkańców w 2024 r. wynosiła 12 926,4 m³/d, zaopatrując łącznie **77,686** osób w powiecie wrzesińskim.

Woda jest zdatna do użycia, jeżeli jest wolna od mikroorganizmów chorobotwórczych i pasożytów w liczbie stanowiącej potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, wszelkich substancji w stężeniach stanowiących potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzkiego oraz nie wykazuje agresywnych właściwości korozyjnych spełniając wymagania mikrobiologiczne i chemiczne.

Przebadana i uzdatniona woda jest bezpieczna i zdrowa dla człowieka.

Powszechnie obowiązujące akty prawa wskazują parametry (substancje), które mają znaczenie dla bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów, a także bezpieczne wartości dla tych parametrów (tzw. wartości parametryczne). Wartości te zostały ustalone tak, aby mieć pewność, że woda przeznaczona do spożycia przez ludzi może być bezpiecznie spożywana przez całe życie.



Źródło <https://www.krainawody.pl/blog/news/usuwanie-metali-ciezkich-z-wody-poznaj-skuteczne-sposoby>

Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne oraz podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej są zobowiązane do prowadzenia regularnej kontroli wewnętrznej jakości produkowanej wody, która obejmuje m.in. prowadzenie badań jakości wody w zakresie i z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować pogorszenie jakości wody, przedsiębiorstwa powinny zaplanować przedsięwzięcia naprawcze, ustalić harmonogram ich realizacji oraz poinformować właściwego państwowego powiatowego oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o podjętych i zaplanowanych działaniach.

W 2024 r. w ramach monitoringu jakości wody prowadzonego przez inspekcję sanitarną pobrano:

- 135 prób w zakresie monitoringu gr. A,

- 33 próby w zakresie monitoringu gr. B,
- 58 próby w zakresie nadzoru sanitarnego.

W ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowe pobrały:

- 142 prób do badań w zakresie monitoringu gr. A,
- 34 próby do badań w zakresie monitoringu gr. B,
- 160 prób w zakresie nadzoru sanitarnego.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach kontroli urzędowej prowadzone były w akredytowanych laboratoriach tj. w Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koninie oraz w Laboratorium Badania Wody i Pomiarów Fizycznych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

W 2024 r. skontrolowano wszystkie wodociągi w zakresie sanitarno-technicznym. W jednym obiekcie stwierdzono brak pozytywnej oceny higienicznej państwowego powiatowego inspektora sanitarnego na nowe złoża filtracyjne wymienione w 2024 roku, co stanowi naruszenie § 24 pkt. 1 i § 25 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2024 r. poz. 757) zgodnie, z którym każdy materiał i wyrób używany do uzdatniania wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi powinien posiadać pozytywną ocenę higieniczną państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Stwierdzenie nieprawidłowości wynikającej wprost z przepisu prawa skutkowało wydaniem przez PPIS we Wrześni decyzji opłatowej.

Tabela 1. Wykaz producentów wody zaopatrujących stałych mieszkańców na terenie gmin powiatu wrzesińskiego, wielkość produkcji wody, liczba ludności zaopatrywanej w wodę oraz jakość dostarczanej wody

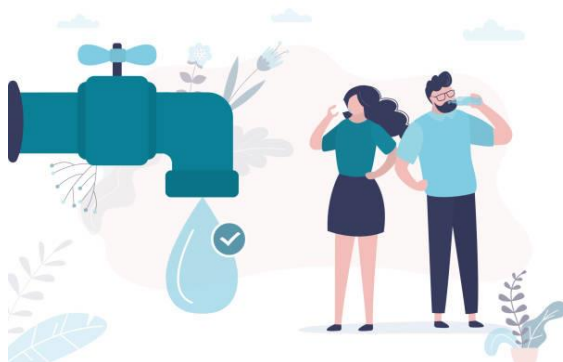
L.p.	Nazwa gminy	Producent wody	L.p.	Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m3/d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (tys.)	Ocena jakości wody za 2024 r.
1.	Gmina Września	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Miłosławska 8, 62-300 Września	1.	Wodociąg publiczny Września	5075,0	32,078	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Kaczanowo	558,0	4,079	warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi
			3.	Wodociąg publiczny Otoczna	405,0	2,914	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Nowy Folwark	356,0	2,528	przydatna do spożycia przez ludzi
			5.	Wodociąg publiczny Sokołowo	245,0	1,465	przydatna do spożycia przez ludzi
			6.	Wodociąg publiczny Gozdowo	251,0	1,840	przydatna do spożycia przez ludzi

			7.	Wodociąg publiczny Bardo	159,0	1,607	przydatna do spożycia przez ludzi
			8.	Wodociąg publiczny Gutowo Małe	122,0	0,719	przydatna do spożycia przez ludzi
			9.	Wodociąg publiczny Marzenin	129,0	1,424	przydatna do spożycia przez ludzi
2.	Gmina Nekla	Urząd Miasta i Gminy Nekla ul. Dworcowa 10 62-330 Nekla	1.	Wodociąg publiczny Nekla	694,0	5,065	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Targowa Górka	185	1,130	przydatna do spożycia przez ludzi
			3.	Wodociąg publiczny Podstolice	116	0,950	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Stroszki	64	0,466	przydatna do spożycia przez ludzi
3.	Gmina Miłosław	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Mostowa 18, 62-320 Miłosław	1.	Wodociąg publiczny Miłosław	635,2	3,746	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Czeszewo	413,9	3,394	przydatna do spożycia przez ludzi
			3.	Wodociąg publiczny Bugaj	282,7	1,078	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Białe Piątkowo	230,4	0,267	przydatna do spożycia przez ludzi
			5.	Wodociąg publiczny Pałczyn	76,7	0,454	przydatna do spożycia przez ludzi
			6.	Wodociąg publiczny Skotniki	68,0	0,297	przydatna do spożycia przez ludzi
4.	Gmina Pyzdry	Zakład Gospodarki Komunalnej Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych ul. Magistracka 1 62-310 Pyzdry	1.	Wodociąg publiczny Pyzdry	293,3	2,577	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Pietrzyków	409,4	1,539	warunkowo przydatna do spożycia
			3.	Wodociąg publiczny Lisewo	303,6	1,599	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Wrąbczynek	143,8	0,891	warunkowo przydatna do spożycia

5.	Gmina Kołaczkowo	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej ul. Wrzesińska 41 62-306 Kołaczkowo	1.	Wodociąg publiczny Kołaczkowo	359,1	1,334	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Sokolniki	402,2	1,009	przydatna do spożycia przez ludzi
			3.	Wodociąg publiczny Wszembórz	263,9	1,349	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Bieganowo	436,9	0,978	przydatna do spożycia przez ludzi
			5.	Wodociąg publiczny Gorazdowo	248,3	0,909	przydatna do spożycia przez ludzi

1.2. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W ciągu roku 2024, spośród wodociągów realizujących obowiązek zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców, wodę spełniającą wymogi sanitarne, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) dostarczało 25 wodociągów z 28 wodociągów publicznych.



Źródło <https://www.istockphoto.com/pl/wektor/szcz%C4%99%C5%9Bliwa-para-ludzie-pij%C4%85cy-czyst%C4%85-wod%C4%99-z-kranu-filtr-oczyszczaj%C4%85cy-p%C5%82yn-z-rury-gm1438399204-478912922>

Wodociąg zlokalizowany w miejscowości Kaczanowo borykał się z ponadnormatywną wartością związków **manganu** w wodzie. Po analizie sprawozdań z badań przeprowadzonych w ramach kontroli urzędowej oraz wewnętrznej kontroli jakości w okresie od maja do lipca 2021 r., z uwagi na ponadnormatywne zawartości manganu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w sierpniu 2021 r. wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia. Przedsiębiorca wodociągowy zobowiązany jest doprowadzić jakość wody pod względem zawartości manganu do dnia 30.06.2025 r. Przedsiębiorstwo wodociągowe dysponuje Decyzją nr 483/2022 z dnia 21.07.2022 r. zatwierdzającą projekt zagospodarowania terenu oraz projektem architektoniczno-budowlanym wraz z pozwoleniem na budowę obejmującą: Przebudowę i rozbudowę Stacji Uzdatniania Wody w Kaczanowie.

W 2024 r. zawartość manganu w wodzie osiągała wartości w zakresie 55-109 µg/l.

Wodociąg zlokalizowany w miejscowości Wręczynek zmagał się z ponadnormatywną wartością związków **manganu** w wodzie. Wartości manganu wahały się w zakresie od 58 do 173 µg/l. Do dnia 10.09.2024 r. dla wodociągu obowiązywała decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia określająca dopuszczalną wartość manganu w ilości do 150 µg/l oraz komunikat o pogorszeniu jakości wody. W analizowanym okresie woda wprowadzana do sieci ze stacji uzdatniania spełniała wymagania określone przepisami prawa, a przekroczenia manganu występowały punktowo i zmiennie w sieci. Właściciel wodociągu podjął działania polegające na płukaniu całej sieci wodociągowej wraz z hydrantami i doprowadził jakość wody w sieci ww. wodociągu tak, aby odpowiadała normom stawianym wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz okazał się skutecznością podjętych działań naprawczych w postaci wyników wewnętrznej kontroli jakości wody w punktach zgodności obrazujących cały obszar zaopatrzenia z dnia 12.08.2024 r. Komunikat o poprawie jakości został wydany w dniu 11.10.2024 r.

W skali roku oceniono wodociąg jako dostarczający wodę o warunkowej przydatności wody do spożycia.

Wodociąg zlokalizowany w miejscowości Pietrzyków - borykał się z ponadnormatywną wartością związków **manganu** w wodzie. Wartości manganu wahały się w zakresie od 80 do 341 µg/l. Dla osiągnięcia prawidłowych parametrów wody w czerwcu 2024 r. zostały wymienione złoża filtracyjne w trzech zbiornikach. Dalsze prace wykonywane poprzez stronę polegały na płukaniu sieci. Do dnia 30.04.2025 r. dla wodociągu obowiązuje decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia określająca dopuszczalną wartość manganu w ilości do 150 µg/l. W dniu 15 marca 2024 r. wydany został komunikat w sprawie pogorszenia jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, który nadal obowiązuje.

W minionym roku w **wodociągu publicznym w Pyzdrach** w ograniczonym obszarze sieci wystąpił incydent zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody **bakteriami grupy coli** w ilości <10 jtk/100 ml. Współpraca organów inspekcji sanitarnej z administratorem wodociągu pozwoliła szybko i skutecznie przywrócić dobrą jakość mikrobiologiczną wody do spożycia. Zanieczyszczenie wody wystąpiło w obszarze ulic: Sportowej, Dworcowej i Kilińskiego. Właściciel wodociągu przeprowadził płukanie sieci i zintensyfikował dezynfekcję wody, co poskutkowało osiągnięciem jakości mikrobiologicznej wody zgodnej z obowiązującymi wymogami.

W 2024 r. nie odnotowano żadnych skarg na jakość wody od mieszkańców powiatu wrzesińskiego.

W okresie letnim 2024 r. w **wodociągu zakładowym Spółdzielni Mleczarskiej Września** wystąpiło zanieczyszczenie bakteriologiczne wody pochodzącej z indywidualnego ujęcia. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni, w dniu **01.08.2024 r.** wydał **decyzję o braku przydatności wody do spożycia**. Właściciel wodociągu zobligowany został do wprowadzenia zakazu spożywania wody oraz wykorzystania wody do celów produkcyjnych do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań stwierdzających jej przydatność do spożycia. W tym czasie zakład do produkcji oraz do celów socjalnych wykorzystywał wodę z wodociągu miejskiego we Wrześni. Przedstawione przez stronę w dniu **13.08.2024 r.** sprawozdania z badań wody surowej oraz po uzdatnieniu na hydroforni nie wykazały zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody. Tym samym decyzja o braku przydatności do spożycia przestała obowiązywać. Wodociąg zakładowy wykorzystuje wodę z własnego ujęcia do celów

produkcyjnych oraz socjalnych zatrudnionych pracowników, natomiast nie realizuje zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców.

2. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą



Źródło. iStock (istockphoto.com)

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni w 2024 r. znajdowało się **160 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**:

- 2 placówki lecznictwa zamkniętego (w tym szpital jednodniowy),
- 158 placówek lecznictwa otwartego (w tym 46 podmiotów leczniczych i 112 praktyk zawodowych).

Kontrolą objęto 30 obiektów, przeprowadzono 45 kontroli.

2.1. Placówki lecznictwa zamkniętego

W 2024 roku kontrolą objęto 1 obiekt - Szpital Powiatowy we Wrześni, przeprowadzono 4 kontrole.



Źródło. iStock (istockphoto.com)

Szpital Powiatowy – pomieszczenia i urządzenia placówki odpowiadają odpowiednio do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych wymaganiom określonym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2022 r. poz. 402). Kształt i powierzchnia

pomieszczeń umożliwiają prawidłowe rozmieszczenie, zainstalowanie i użytkowanie urządzeń, aparatury i sprzętu, stanowiących jego niezbędne funkcjonalne wyposażenie.

W 2024 roku wykonano nakazy zawarte w decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni wydanej w dniu 13 lutego 2023 r. (po kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2022 r.) w zakresie stanu sanitarno-technicznego tj. doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarnego:

- ściany i sufit w miejscu połączenia nowej instalacji wodno-kanalizacyjnej w sali kinezyterapii oraz gabinecie lekarskim nr 018 na kondygnacji zlokalizowanej poniżej poziomu parteru w starej części budynku szpitala,
- ściany przy podłodze w pomieszczeniu masażu pneumatycznego, solux, diatermii krótkofalowej w pracowni rehabilitacji i fizykoterapii na kondygnacji zlokalizowanej poniżej poziomu parteru w starej części budynku szpitala,
- ściany w ciągu komunikacyjnym na kondygnacji zlokalizowanej poniżej poziomu parteru w starej części budynku szpitala.

Ponadto wykonano nakazy zawarte w 49 punktach decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni wydanej 11 stycznia 2024 r. (po kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2023 r.) również w zakresie stanu sanitarno-technicznego.

Placówka medyczna stara się na bieżąco prowadzić prace remontowe mające na celu poprawę stanu sanitarnego pomieszczeń i urządzeń. Regularne są usuwanie usterki, co przyczynia się do poprawy ogólnych warunków i funkcjonowania placówki.

Kontrola kompleksowa przeprowadzona w 2024 r., podczas której dokonano oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń i urządzeń w komórkach organizacyjnych szpitala, wykazała niewielkie nieprawidłowości dotyczące kwestii technicznych m.in:

- Blok operacyjny: uszkodzone narożniki ścian przy drzwiach wejściowych do sal operacyjnych nr 1 i nr 3; miejscowo ubytki farby/tyнку na ścianie w korytarzu prowadzącym na blok operacyjny; zadrapania, ubytki powłoki farby na stelażach dwóch łóżek znajdujących się na sali wybudzeń, zadrapania, ubytki powłoki farby na taborecie znajdującym się na sali wybudzeń; popękana, łuszczącą się okleinę meblową przy narożniku kontuaru znajdującego się na sali wybudzeń, zadrapania, ubytki powłoki farby na stelażu stojaka do kroplówek znajdującym się na jednej sali operacyjnej.
- Oddział ortopedii i traumatologii narządów ruchu: pęknięcia, dziura w ścianie przy kaloryferze w jednej sali chorych.
- Oddział ginekologiczno-położniczy: uszkodzone narożniki ścian, pęknięcia przy drzwiach wejściowych na oddział ginekologiczny.
- Oddział rehabilitacji: uszkodzony narożnik ściany przy podłodze znajdującej się przy drzwiach prowadzących do toalety w jednej sali chorych; zadrapania, ubytki farby, dziury na ścianie w jednej sali chorych; ubytki okleiny meblowej, uszkodzona (odchodząca) okleina narożnika taboretu znajdującym się w jednej sali chorych.
- Oddział wewnętrzny: ubytki farby/tyнку na narożnikach ścian i ścianach w jednej sali chorych; ubytki farby/tyнку na narożnikach ścian i ścianach w jednej sali chorych.
- Oddział chemioterapii dziennej: łuszczącą się farbę, odpryski, dziury na ścianie przy klimatyzatorze w gabinecie zabiegowym; ubytki w okleinie meblowej, uszkodzone narożniki

taboretu znajdującego się w jednej sali chorych; zniszczoną, wyszczerbioną szafkę na której zamontowany jest zlewozmywak znajdującą się w gabinecie zabiegowym; uszkodzony, wyszczerbiony cokół szafki znajdującej się w gabinecie zabiegowym.

- Korytarz parter: uszkodzony narożnik ścienny (ubytki) przy drzwiach w przedsionku prowadzącym do wind.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w związku z stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczął postępowanie administracyjne.

Podsumowując, w wyniku przeprowadzonych kontroli w 2024 roku w szpitalu, stwierdzono niewielkie nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-technicznego w różnych obszarach placówki. Wśród najczęstszych uchybień występują uszkodzenia ścian (np. pęknięcia, ubytki farby/tyнку, uszkodzenia narożników), zniszczenia okleiny meblowej, uszkodzenia wyposażenia (np. łóżek, taboretów, szafek), oraz widoczne zadrapania na powierzchniach mebli i sprzętu medycznego. uszkodzenia mogą wynikać z codziennego użytkowania oraz z intensywnego przemieszczania łóżek, wózków transportowych i innego sprzętu medycznego. W szczególności, takie elementy jak łóżka szpitalne, wózki, czy urządzenia wykorzystywane w codziennej opiece nad pacjentami, mogą powodować obicia, zadrapania, a nawet pęknięcia w ścianach, futrynach oraz innych powierzchniach. W szpitalach i placówkach medycznych, gdzie ruch pacjentów i personelu jest duży, a przestrzeń często jest ograniczona, sprzęt może nieumyślnie uderzać w ściany lub drzwi, co prowadzi do uszkodzeń. Dodatkowo, w przypadku starszych budynków, materiał, z którego wykonane są powierzchnie (np. farba, tynk, okleina meblowa) może być mniej odporny na codzienną eksploatację, co przyczynia się do szybszego zużycia i uszkodzeń.

Szpital jednodniowy – w roku 2024 obiekt został zaplanowany do kontroli kompleksowej, jednak z uwagi na prowadzenie innych działań nadzorowych (m.in. wprowadzania obiektów w sekcji komunalnej do systemu SEPIS, dużą liczbą szkoleń związanych z wdrażaniem systemu EZD RP) kontroli nie wykonano. W związku z tym, iż nie skontrolowano obiektu w 2024 r. obiekt zaplanowany został do kontroli na styczeń 2025 rok.

W 2024 roku w placówkach leczenia zamkniętego przeprowadzono badania wody ciepłej zewnętrznej instalacji pod kątem bakterii z rodzaju Legionella sp. Wyniki wykazały obecność bakterii przekraczającą dopuszczalne normy w kilku przypadkach, co wymagało podjęcia działań naprawczych.



Źródło. legioella grafika istock

Szpital Powiatowy:

Kontrola urzędowa: z pobranych 4 próbek w dwóch wykryto obecność *Legionella* sp., przekraczającą najwyższą dopuszczalną wartość (skażenie średnie):

- Oddział ginekologiczno-położniczy (sala nr 10) – 373 jtk/100 ml,
- Oddział rehabilitacji (sala nr 12) – 300 jtk/100 ml. W pozostałych próbach bakterie nie zostały wykryte. Wystosowano pismo z art. 30 o PIS w celu podjęcia działań naprawczych.
- Kontrola wewnętrzna: W dniach 15.04.2024 r. i 13.05.2024 r. pobrano kolejne próby, wykazując obecność bakterii w jednym z punktów:
- 227 jtk/100 ml oraz 264 jtk/100 ml. W badaniach z 03.06.2024 r. i 18.11.2024 r. nie stwierdzono przekroczenia wartości normatywnej.

Szpital Jednodniowy:

Kontrola urzędowa: W czterech punktach poboru wykryto obecność *Legionella* sp. w ilości przekraczającej dopuszczalną wartość:

- Blok operacyjny (umywalka) – 664 jtk/100 ml,
- Pokój chorych nr 15 (prysznic) – 745 jtk/100 ml,
- Pokój chorych nr 16 (prysznic) – 718 jtk/100 ml,
- WC ogólnodostępne (prysznic) – 618 jtk/100 ml.

W związku z powyższym wydano decyzje rachunkowe i pismo z art. 30 o PIS wzywając placówkę do podjęcia działań naprawczych w celu poprawy jakości wody ciepłej w instalacji.

Kontrola wewnętrzna: Po przeprowadzeniu kolejnych badań w dniu 24.04.2024 r. (cztery próby), nie wykryto obecności *Legionella* sp..

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r., dopuszczalna liczba bakterii *Legionella* w wodzie ciepłej wynosi:

- <100 jtk/100 ml (dla ogólnych przypadków),
- <50 jtk/1000 ml (w placówkach, gdzie przebywają pacjenci o obniżonej odporności).

Podsumowanie:

Stwierdzony poziom przekroczeń w obu szpitalach, choć przekraczał dopuszczalne normy, nie stwarzał bezpośredniego zagrożenia zdrowotnego w dłuższej perspektywie, gdyż nie stwierdzono wartości przekraczających skrajne granice dla pacjentów o obniżonej odporności (tj. <50 jtk/1000 ml). Jednakże przekroczenia te wciąż stanowiły ryzyko dla zdrowia, szczególnie w przypadku pacjentów wrażliwych, a także dla personelu, zwłaszcza w obszarach takich jak oddziały rehabilitacji, ginekologiczne, operacyjne czy WC ogólnodostępne.

Po podjęciu odpowiednich środków zaradczych i przeprowadzeniu dodatkowych kontroli, wykryte nieprawidłowości zostały usunięte, a poziom bakterii wrócił do normy.

Aby uniknąć wykrywania bakterii *Legionella* sp. w wodzie ciepłej, placówki medyczne powinny podjąć szereg działań zapobiegawczych i utrzymywać odpowiednią jakość instalacji wodociągowych. Oto kluczowe kroki, które powinny być realizowane:

Regularne czyszczenie i konserwacja instalacji wodociągowej:

- Regularne usuwanie osadów, kamienia i biofilmu, które mogą sprzyjać rozwojowi bakterii *Legionella*.
- Cykliczne czyszczenie zbiorników wody ciepłej, rur, kranów i pryszniców, aby zapobiec tworzeniu się miejsc sprzyjających rozwojowi bakterii.

Utrzymywanie odpowiedniej temperatury wody:

- Woda ciepła powinna być utrzymywana w temperaturze co najmniej 60°C w bojlerach, aby zapobiec rozmnażaniu się bakterii *Legionella* (optymalna temperatura dla eliminacji bakterii to 65°C).
- Woda w instalacjach rozprowadzających wodę ciepłą powinna być utrzymywana na poziomie co najmniej 50°C, szczególnie w punktach poboru, jak umywalki i prysznice.

Regularne monitorowanie jakości wody:

- Systematyczne przeprowadzanie badań mikrobiologicznych wody ciepłej, aby w porę wykryć ewentualne przekroczenia norm bakterii *Legionella*.
- Pobieranie próbek w różnych punktach instalacji (np. w prysznicach, umywalkach, zbiornikach wody ciepłej) i w różnych porach, aby uzyskać pełny obraz jakości wody w całym systemie.

Utrzymywanie odpowiedniej cyrkulacji wody:

- Zapewnienie odpowiedniej cyrkulacji wody w instalacjach wodociągowych, aby woda nie stagnowała w rurach. Woda stojąca sprzyja rozwojowi bakterii.
- Regularne uruchamianie wszystkich punktów poboru wody, zwłaszcza w okresach niskiego zużycia wody, co zmniejsza ryzyko stagnacji.

Zarządzanie systemem wody ciepłej:

- Wdrażanie procedur zarządzania ryzykiem *Legionella*, w tym planów konserwacji, monitorowania i reagowania na wykrycie przekroczeń.
- Odpowiednie szkolenie personelu odpowiedzialnego za utrzymanie instalacji wodociągowych w zakresie rozpoznawania ryzyka zakażeń *Legionella* i odpowiednich procedur higienicznych.

2.2. Placówki leczenia otwartego



Źródło. iStock (istockphoto.com)

Liczba placówek skontrolowanych w 2024 roku:

działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze

- | | |
|--|---|
| – przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice | |
| – ogółem: | 9 |
| – medyczne laboratoria diagnostyczne: | 1 |
| – zakłady rehabilitacji leczniczej | 4 |
| – inne | 3 |

działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

- | | |
|---|---|
| – indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem: | 3 |
| – grupowe praktyki lekarskie: | 1 |
| – indywidualna praktyka pielęgniarek | 2 |
| – grupowa praktyka pielęgniarek | 1 |
| – inne | 5 |

RAZEM: 29

Kontrolą objęto 29 obiektów, przeprowadzono 41 kontroli.

W skontrolowanych podmiotach stwierdzono, że placówki odpowiadają odpowiednio do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych, wymaganiom określonym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W 2024 roku podczas kontroli przeprowadzonych w pięciu placówkach leczniczych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu sanitarno-higienicznego i technicznego. Wykryte problemy obejmowały:

Przychodnie lekarza rodzinnego:

- W jednej z przychodni zauważono, że parapety w dwóch gabinetach miały łuszczącą się farbę, co stanowiło naruszenie wymagań sanitarnych.
- W drugiej przychodni brakowało dokumentów potwierdzających przeprowadzenie okresowego przeglądu i czyszczenia urządzeń wentylacyjnych

Zakład rehabilitacji leczniczej:

- W jednym z gabinetów stwierdzono ubytki tynku na ścianie.
- W tym samym gabinecie zauważono uszkodzoną kozetkę oraz zniszczoną tapicerkę fotela.
- Dodatkowo w dwóch gabinetach brakowało pojemników na jednorazowe ręczniki.
- W placówce brakowało również dowodów z przeprowadzenia przeglądu i czyszczenia urządzeń klimatyzacyjnych.

Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie:

- W jednej z placówek stwierdzono niewłaściwy stan techniczny stelaża fotela laryngologicznego.
- W drugim obiekcie zauważono niewłaściwy stan ściany na korytarzu w poczekalni, gdzie farba się łuszczyła. Dodatkowo prowadzono usługi niemedyczne, takie jak podologia i kosmetologia, które nie były zgodne z zakresem działalności medycznej.

W odpowiedzi na te nieprawidłowości, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wszczął postępowania administracyjne i nakazał podjęcie działań naprawczych. Placówki zostały zobowiązane do poprawy stanu sanitarnego i technicznego, a także do regularnego przeprowadzania kontroli wewnętrznych zgodnie z obowiązującymi przepisami.

2.2.1. Utrzymanie bieżącej czystości i porządku.



Źródło. iStock (istockphoto.com)

W szpitalu za utrzymanie czystości odpowiada firma zewnętrzna, która świadczy usługi w zakresie kompleksowego utrzymania czystości i transportu wewnętrznego. Przeprowadzona kontrola wykazała, że procedury związane z utrzymaniem czystości i dezynfekcją powierzchni pomieszczeń oraz postępowaniem ze sprzętem zostały prawidłowo przeprowadzone, a nieprawidłowości nie zostały stwierdzone.

W placówkach leczenia otwartego nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem sanitarno – porządkowym. Utrzymaniem bieżącej czystości i porządku zajmują się pracownicy podmiotów leczniczych lub firmy zewnętrzne świadczące usługi w zakresie utrzymania czystości. Stwierdzono prawidłowe stosowanie preparatów dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania, dobrane i stosowane prawidłowo zgodnie z przeznaczeniem i zagrożeniem, z aktualnymi datami ważności.

2.2.2. Odpady medyczne



Źródło. iStock (istockphoto.com)

Podczas kontroli weryfikowano zasady zbierania odpadów, czas ich magazynowania, warunki transportu wewnętrznego, przechowywania. Szczegółowej inspekcji podlegały procesy segregacji poszczególnych odpadów na stanowiskach pracy, prawidłowość oznakowania pojemników/worków przeznaczonych do zbierania odpadów medycznych, dokumentacja potwierdzająca odbiór odpadów i ich unieszkodliwianie.

Podczas przeprowadzonych kontroli w pięciu placówkach leczniczych stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi, które nie spełniały wymagań określonych w przepisach dotyczących ich zbierania, transportu i magazynowania. W szczególności:

Przychodnia lekarza rodzinnego:

W trzech gabinetach nie było odpowiedniego oznakowania pojemników/worków na odpady medyczne. Brakowało takich informacji, jak: nazwa wytwórcy odpadów, numer REGON, numer książki rejestrowej oraz data i godzina rozpoczęcia użytkowania pojemników/worków.

Zakład rehabilitacji leczniczej:

- W jednym gabinecie brakowało właściwego oznakowania pojemników/worków na odpady medyczne, w tym kodu odpadów medycznych, nazwy wytwórcy odpadów, numeru REGON, numeru książki rejestrowej oraz daty i godziny rozpoczęcia użytkowania pojemników/worków.
- Dodatkowo, brakowało środka do transportu wewnętrznego odpadów medycznych z miejsca ich powstawania do miejsca wstępnego magazynowania.
- W placówce nie było także instrukcji dotyczącej selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania.

Indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie:

- W trzech gabinetach stwierdzono brak odpowiedniego oznakowania pojemników/worków z odpadami medycznymi, w tym brak informacji o nazwie wytwórcy, numerze REGON, numerze książki rejestrowej oraz dacie i godzinie rozpoczęcia użytkowania.
- W placówce brakowało także środka do transportu wewnętrznego odpadów medycznych oraz instrukcji selektywnego zbierania tych odpadów w miejscu ich powstawania.

Inne placówki (praktyka zawodowa):

- W dwóch obiektach wykryto brak środka do transportu wewnętrznego odpadów

medycznych z miejsca ich powstawania do miejsca wstępnego magazynowania.

- W jednym z obiektów stwierdzono, że odpady medyczne były przechowywane w urządzeniu chłodniczym w nieodpowiedniej temperaturze, co stanowiło naruszenie przepisów o magazynowaniu takich odpadów.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami, w stosunku do wymienionych placówek wszczęto postępowania administracyjne, a placówki zostały zobowiązane do podjęcia działań naprawczych mających na celu dostosowanie się do wymogów prawnych dotyczących gospodarki odpadami medycznymi. Działania te miały na celu zapewnienie odpowiedniego zarządzania odpadami, co jest kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pacjentów oraz personelu medycznego.

2.2.3. Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej



Źródło. iStock (istockphoto.com)

W skontrolowanych obiektach zapewniono stosowanie odpowiednich środków ochrony indywidualnej i zbiorowej, zgodnych z wymaganiami dotyczącymi bezpieczeństwa i ochrony przed zagrożeniami. Środki te były właściwie dobrane do rodzaju zagrożeń występujących w danym środowisku, co świadczy o przestrzeganiu zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Ponadto, w placówkach wdrożono procedury dotyczące postępowania z bielizną, co również zapewnia odpowiedni standard ochrony i higieny.

Dla Szpitala Powiatowego usługi pralnicze świadczy firma zewnętrzna. Ilość bielizny dostosowana do potrzeb oddziałów. Szpital posiada urządzenie/dystrybutor do wydawania czystej odzieży ochronnej dla personelu medycznego. Każda zatrudniona osoba posiada tzw. "kartę dostępu" przy pomocy której pobiera i zdaje odzież. Weryfikacja pobrania lub zdanienia odzieży odbywa się za pomocą powyższej karty.

W podmiotach lecznictwa otwartego stosowana jest bielizna jednorazowa tj. ręczniki, prześcieradła na kozetki, fartuchy flizelinowe. Bielizna przechowywana jest w wydzielonych szafkach lub w wydzielonych miejscach w magazynach.

Wielokrotnego użycia są fartuchy pielęgniarek i lekarzy, które przechowywane są w wydzielonych częściach szaf w pomieszczeniach socjalnych bądź gabinetach. Zachowana jest segregacja odzieży ochronnej i osobistej. Nie stwierdzono nieprawidłowości nie stwierdzono.

Podsumowanie:

1. Szpital w dalszym ciągu prowadzi prace remontowo-modernizacyjne mające na celu poprawę stanu sanitarnego pomieszczeń i urządzeń i spełnienie wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2019 roku w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.
2. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącej czystości i utrzymania porządku,
3. Skontrolowane placówki posiadały dostateczną ilość sprzętu medycznego, szczególnie jednorazowego użycia, środków ochrony indywidualnej, sprzętu stosowanego do utrzymania czystości,
4. Na terenie powiatu wrzesińskiego nie stwierdzono problemów z unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych.

3. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni w 2024 r. znajdowało się **345 obiektów użyteczności publicznej**:

- **1** dom pomocy społecznej,
- **8** ustępów publicznych,
- **2** pływalnie kryte,
- **2** pływalnie odkryte,
- **2** inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
- **1** noclegownia dla bezdomnych,
- **35** obiektów świadczące usługi hotelarskie,
- **86** zakładów fryzjerskich,
- **90** zakładów kosmetycznych,
- **7** zakładów tatuażu,
- **14** zakładów odnowy biologicznej,
- **20** innych zakładów świadczących łącznie więcej niż jedną z usług fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej, tatuażu,
- **2** dworce kolejowe,
- **3** tereny rekreacyjne,
- **23** cmentarze,
- **49** inne obiekty.

Przeprowadzono łącznie **93** kontrole obiektów użyteczności publicznej. W **19** przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w **62** obiektach wydano zalecenia pokontrolne.



Wykres 1. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w 2024 roku

3.1. Obiekty, w których świadczone są usługi noclegowe



Zdjęcie 1. Hotel „Barczyzna” Hotel



Zdjęcie 2. Hotel „Palac na Opieszynie”

Pod nadzorem znajdowało się 14 hoteli, 1 pensjonat, 1 kemping, 1 schronisko młodzieżowe, 5 gospodarstw agroturystycznych, 5 hosteli, 13 innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie oraz 1 noclegownia.

Kontrolą objęto **12** obiektów, w których przeprowadzono **14** kontroli.

Stwierdzono ogólny stan sanitarno - porządkowy i techniczny obiektów oceniony został jako dobry.

- W 2 hotelach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń obiektu m.in.:

- niewłaściwy stan higieniczno – sanitarny kratki wentylacyjnych w pokojach hotelowych,
- pajęczyny, kurz w pomieszczeniu magazynowania bielizny czystej.

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego na łączną kwotę **400,00 zł.**

- W obiekcie noclegowym zarządzającym niecką basenową czynną w sezonie letnim, stwierdzono nieprawidłowości:

- brak bieżącej obserwacji wody oraz brak spostrzeżeń i czynności podjętych w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami;
- brak systematycznego i udokumentowanego nadzoru pracy urządzeń, brak rejestru wyników pomiarów jakości wody na pływalni w zakresie pH, potencjału redox, stężenia chloru wolnego, chloru związanego, temperatury wody;
- brak badań jakości wody;
- brak informacji użytkowników o jakości wody w komunikacie zamieszczonym na tablicy informacyjnej oraz stronie internetowej obiektu.

- W przypadku hotelu prowadzącego działalność w zakresie zabiegów SPA wydawano zalecenia pokontrolne dotyczące:

- prowadzenia kontroli wewnętrznej każdego procesu sterylizacji za pomocą wskaźników fizycznych i chemicznych oraz okresowej kontroli przy użyciu wskaźników biologicznych;
- prowadzenia zapisów z przeprowadzonych procesów sterylizacji z udokumentowaniem warunków fizycznych, w których był przeprowadzony proces;
- znakowania datą ważności sterylizacji pakiety foliowo papierowe, w których przechowywane są narzędzia;
- uzupełnienia procedury postępowania z narzędziami i sprzętem wielorazowego użytku, o zapis dotyczący znakowania pakietów datą ich ważności.

W trzech obiektach (1 obiekt noclegowy, 1 kemping, 1 noclegownia) wydawano zalecenia pokontrolne dotyczące:

- doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego: sufitu, ściany, schodów zewnętrznych oraz wyposażenia (dot. domków kempingowych),
- wykonywania okresowych przeglądów przewodów wentylacyjnych (dot. obiektu noclegowego);
- doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarnego wykładziny podłogowej (dot. noclegowni).

W skontrolowanych obiektach noclegowych, w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody, zalecano badanie ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania bakterii *Legionella sp.* w sposób określony w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3.2. Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Na terenie powiatu wrzesińskiego znajduje się jeden Dom Pomocy Społecznej we Wrześni. Podczas kontroli przeprowadzonej w 2024 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, czystość w obiekcie była zachowana.

Wydawano natomiast zalecenia pokontrolne dotyczące:

- doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarnego ścian znajdujących się w piwnicy budynku oraz drzwi prowadzących do pomieszczenia gromadzenia odpadów niebezpiecznych.

W ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzono badania wody ciepłej z wewnętrznej instalacji w kierunku bakterii *Legionella sp.*, które nie wykazały obecności bakterii.



Źródło: iStock (istockphoto.com)

3.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których świadczonych jest łącznie więcej niż jedna z wyżej wymienionych usług.

Nadzorem w tej grupie objęto 217 obiektów wg poniższej tabeli:

Typ zakłady	Liczba zakładów w ewidencji	Liczba zakładów skontrolowanych	% skontrolowanych obiektów
Fryzjerskie	86	15	17,4
Kosmetyczne	90	25	27,8
Tatuażu	7	6	85,7
Odnowy biologicznej	14	7	50,0
Inne zakłady, w których świadczona jest więcej niż 1 z ww. usług	20	5	25,0
Razem	217	58	26,7

Tabela 1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których świadczonych jest łącznie więcej niż jedna z wyżej wymienionych usług



Źródło: iStock (istockphoto.com)

W 2024 roku podczas prowadzonych planowanych kontroli w ww. obiektach stwierdzono ogólny dobry stan sanitarno - porządkowy i techniczny.

Nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego zachowania należytej czystości przy świadczeniu usług stwierdzono w **1** zakładzie kosmetycznym oraz **1** zakładzie fryzjerskim, w związku z powyższym nałożono **2** mandaty karne na łączną kwotę **300 zł**.

W **55** obiektach wydano zalecenia pokontrolne. Wystosowano **29** zawiadomień w trybie art. 30 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W 2024 roku wpłynęły do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni **2** anonimowe interwencje dotyczące świadczenia usług z branży beauty w miejscu zamieszkania.

Podczas przeprowadzonych wizji zarzuty potwierdziły się w przypadku **1** obiektu.

3.4. Ustępy publiczne

Pod nadzorem znajduje się **8** ustępów publicznych. W 2024 r. przeprowadzono kontrolę **2** toalet. W **1** obiekcie wydano decyzję merytoryczną nakazującą doprowadzić do odpowiedniego stanu sanitarnego ściany i sufit w części damskiej ubikacji publicznej, poprzez skuteczne usunięcie wykwitów pleśni. Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono usunięcie nieprawidłowości.



Zdjęcie 3, 4. Ustęp publiczny Pyzdry ul. Rynek 7

3.5. Inne obiekty użyteczności publicznej

W ewidencji na dzień 31.12.2024 r. było 49 obiektów, skontrolowano 10 z nich. Do tej grupy zaliczane są obiekty, które wyszczególniono w poniższej tabeli:

Lp.	Obiekty	Liczba obiektów wg. ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości/ wydano zalecenia pokontrolne
1.	Firmy Transportowe	3	0	0
2.	Stacje paliw	14	4	4 (nieprawidłowości)
3.	Obiekty sportowe	6	3	1 (zalecenia)
4.	Muzea	1	0	0
5.	Ośrodki kultury	4	0	0
6.	Biblioteki	3	0	0
7.	Salę zabaw	4	0	0
8.	Perony PKP	7	1	1 (zalecenia)
9.	Przystanek PKS	1	0	0
10.	Firmy sprzątające	1	0	0
11.	Zakłady pogrzebowe	5	2	0
	Razem	49	10	6

Tabela 2. Inne obiekty użyteczności publicznej

Obiekty sportowe

Zdjęcie 4, 5. Stadion Miejski WOSR Września

W 2025 roku pod nadzorem znajdowało się 6 obiektów tej grupy. Przeprowadzono 3 kontrole w 3 obiektach. W 1 obiekcie wydano zalecenia pokontrolne dotyczące doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego kasetonów sufitowych, ścian, drzwi oraz wykładziny podłogowej.

Stacje paliw

Pod nadzorem znajdowało się **14** stacji paliw. W roku 2024 przeprowadzono **4** kontrole w **4** obiektach.

We wszystkich skontrolowanych stacjach nałożono mandaty karne na łączną kwotę 400 zł, w związku z niewłaściwym stanem sanitarnym pomieszczeń obiektów tj. ścian, podłóg, obudowy wentylacji, oświetlenia sufitowego, ościeżnic drzwiowych.



Źródło: iStock (istockphoto.com)

Zakłady pogrzebowe

W ewidencji znajduje się **5** obiektów tej grupy. W 2024 r. przeprowadzono **2** kontrole w **2** obiektach. Obiekty świadczą usługi pogrzebowe w zakresie transportu zwłok lub szczątków ludzkich, kompleksowej obsługi pogrzebów, sprzedaży trumien, urn kremacyjnych i innych utensylii oraz ekshumacji zwłok. Podczas kontroli zakładów pogrzebowych skontrolowano **3** samochody przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.



Źródło: iStock (istockphoto.com)

Perony PKP

Pod nadzorem PSSE we Wrześni znajduje się **7** peronów PKP: Września, Nekla, Podstolice, Marzenin, Orzechowo, Chwalibogowo oraz Gutowo Wielkie. W 2024 roku przeprowadzono kontrolę sanitarną peronu PKP we Wrześni. Peron utwardzony, utrzymany w czystości,

oświetlony. Elementy małej architektury tj. ławki, tablice informacyjne w dobrym stanie technicznym. Peron wyposażony w odpowiednią ilość pojemników na odpady komunalne.

Wydawano zalecenia pokontrolne dotyczące doprowadzenia do odpowiedniego stanu sanitarnego ściany przejścia podziemnego. Kontrola sprawdzająca wykazała zaleceń: doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarnego ścianę przy suficie w wejściu do przejścia podziemnego pomiędzy peronami oraz ścianę przy schodach prowadzących na peron nr 1. Przeprowadzono remont przejścia podziemnego polegający na malowaniu powierzchni ścian.



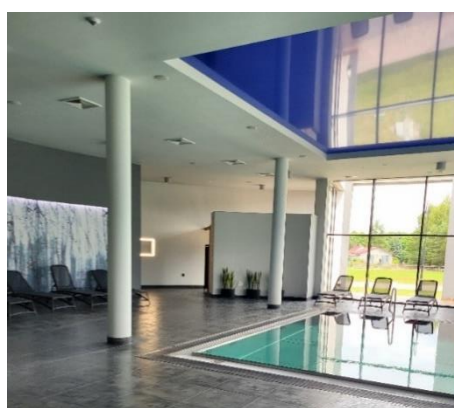
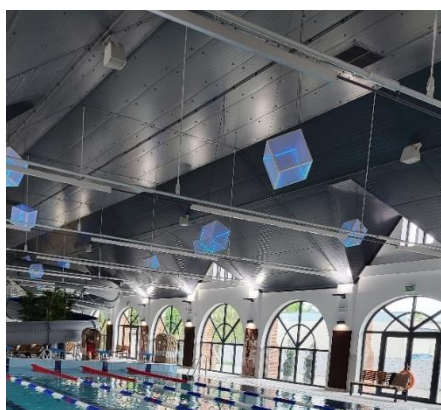
Zdjęcie 6, 7. Peron PKP Września

3.6. Pływalnie (kryte i odkryte)

Pod nadzorem tutejszej stacji znajdują się 2 baseny odkryte prowadzące działalność sezonową w okresie letnim oraz 2 pływalnie kryte całoroczne, w tym jedna pływalnia hotelowa.

Prowadzony jest stały nadzór sanitarny wraz z monitoringiem jakości wody.

W 2024 r. przeprowadzono 3 kontrole sanitarne w 3 obiektach w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego, sprzętu i wyposażenia; zagadnień procesu uzdatniania i dezynfekcji wody basenowej; oceny realizacji obowiązku prowadzenia kontroli wewnętrznej zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach; postępowania z odpadami komunalnymi; przestrzegania zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu wyrobów tytoniowych.



Zdjęcie 8. Pływalnia Września

Zdjęcie 10. Basen Hotelu Barczyzna Medical SPA

Kontrole sanitarne wykazały nieprawidłowości w przypadku 1 obiektu. Stwierdzono naruszenie § 7 ust. 1 pkt. 1, pkt. 3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach tj.: komunikaty umieszczone na tablicy informacyjnej przy wejściu na halę basenową oraz na stronie internetowej nie zawierały informacji o:

- ostatniej ocenie jakości wody na pływalni dokonanej przez właściwego państwowego inspektora sanitarnego;
- podjętych działań naprawczych, planowanym terminie doprowadzenia jakości wody na pływalni do odpowiednich wymagań, w przypadku niespełnienia wymagań jakościowych, jakim powinna odpowiadać woda na pływalni.

Mandatów nie nałożono.

W przypadku pływalni krytej świadczącej w ramach swojej działalności usługi branży „beauty” wydano zalecenia pokontrolne dotyczące:

- prowadzenia kontroli wewnętrznej każdego procesu sterylizacji za pomocą wskaźników fizycznych i chemicznych oraz okresowej kontroli przy użyciu wskaźników biologicznych,
- prowadzenia zapisów z przeprowadzonych procesów sterylizacji z udokumentowaniem warunków fizycznych, w których był przeprowadzony proces,
- znakowania datą ważności sterylizacji pakietów foliowo papierowych, w których przechowywane są narzędzia,
- uzupełnienia procedury postępowania z narzędziami i sprzętem wielorazowego użytku, o zapis dotyczący znakowania pakietów datą ich ważności.

Wszystkie pływalnie posiadały zatwierdzony przez PPIS we Wrześni harmonogram pobierania próbek wody do badań z częstotliwością i zakresem zgodnym z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

Nadzór nad jakością wody:

- w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej przeprowadzono łącznie 78 kontroli poborowych, ogółem do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych pobrano 377 próbek wody
- przekroczenia parametrów odnotowano w 61 próbkach wody (39 w basenach krytych, 22 w basenach sezonowych), które dotyczyły: *Pseudomonas aeruginosa*, ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C, THM, chloroformu, mętności oraz utlenialności. W większości

- były to przekroczenia parametrów służących do oceny funkcjonowania systemu uzdatniania wody na pływalni i nie miały bezpośredniego wpływu na zdrowie użytkowników obiektów
- zarządcy pływalni podejmowali wszelkie działania zmierzające do poprawy jakości wody
 - w przypadku 1 basenu sezonowego konieczne było **unieruchomienie funkcjonowania niecek basenowych z powodu wystąpienia bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz *Escherichia coli*, w dniach 17.07.2024 r. - 27.07.2024 r.** Basen został ponownie uruchomiony po uzyskaniu pozytywnego wyniku badania wody
 - w przypadku dwóch basenów całorocznych konieczne było **unieruchomienie funkcjonowania niecek ze względu na przekroczenie liczby bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 1 jtk/100 ml w niecce rekreacyjnej jednego basenu, która została wyłączona od dnia 08.10.2024 r. do 10.10.2024 r. oraz niecce jacuzzi drugiego basenu wyłączonej od dnia 18.06.2024 do 24.06.2024 r. ze względu na przekroczenie liczby bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 8 jtk/100 ml.** Niecki ponownie uruchomiono po uzyskaniu pozytywnego wyniku badania wody.
 - dodatkowo przeprowadzono 30 kontroli poborowych w zakresie bakterii z rodzaju *Legionella sp.* Pobrano łącznie 99 prób w nieckach basenowych, systemie cyrkulacji i pryszniców zlokalizowanych w zespołach higieniczno – sanitarnych obiektów.
- Analiza laboratoryjna wykazała obecność bakterii *Legionella sp.* w przypadku 4 prób pobranych do badania z pryszniców zlokalizowanych w zespołach higieniczno-sanitarnych 2 obiektów (na pływalni całorocznej krytej i pływalni sezonowej). Właścicieli pływalni wezwano do podjęcia działań zmierzających do redukcji liczby bakterii.
- W przypadku pływalni całorocznej krytej przedstawione badania kontrolne wody wykazały skuteczność działań korygujących, stwierdzono brak zanieczyszczenia mikrobiologicznego. Zarządca basenu sezonowego nie przedstawił wyników z badań, ponieważ w okresie, w którym został zobligowany do podjęcia działań naprawczych, obiekt kończył działalność w sezonie. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni pismem poinformował właściciela, że przed ponownym uruchomieniem obiektu w sezonie letnim 2025 r. należy wykonać badanie wody z instalacji wody ciepłej w kierunku ww. bakterii w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego użytkowników basenu.

3.7. Interwencje

W roku sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni wpłynęło 6 interwencji dotyczących:

- wystąpienia pasożytów we włosach po wizytach w salonach fryzjerskich
- występowania pluskiew w obiekcie noclegowym
- funkcjonowania zakładu pogrzebowego
- niewłaściwych warunków lokalowych oraz braku zachowania właściwej higieny podczas wykonywania usług kosmetycznych
- niewłaściwej lokalizacji szamba na jednej z posesji na terenie gminy Września
- niewłaściwych parametrów wody i powietrza na pływalni krytej.

W związku ze złożonymi interwencjami Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni podejmował odpowiednie czynności w zakresie swoich kompetencji.

Przeprowadzone wizje nie wykazały zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego, w związku z czym nie było podstaw do wszczęcia postępowania administracyjnego. W przypadku dwóch kontroli, w których skargi uznano za zasadne, sprawy zostały przekazane do wykorzystania służbowego odpowiednim organom administracji publicznej.

W roku 2024 poza działaniami wyżej opisanymi, podobnie jak w latach ubiegłych zaopiniowano i wydano zgody dotyczące:

- 9 przywozów zwłok z zagranicy;
- 1 przywozu urny ze szczątkami powstałymi ze spopielenia zwłok z zagranicy;
- 1 wywozu trumny ze zwłokami za granicę.

Wydano 49 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich; wydano 4 opinie sanitarne związane z imprezami masowymi organizowanymi na terenie powiatu wrzesińskiego.

W 2024 r. sprawowano nadzór nad obiektami przeznaczonymi na pobyt Uchodźców z Ukrainy. Kontrole prowadzone były w zakresie:

- higieny produkcji żywności i jej serwowania;
- utrzymania właściwego stanu sanitarno-higienicznego;
- zapewnienia środków służących do utrzymania higieny;
- zapewnienia odpowiedniej ilości pojemników na odpady stałe;
- zapewnienia obsługi odpowiedzialnej za utrzymanie bieżącej czystości;
- zapewnienia toalet z dostępem do bieżącej wody.

Przeprowadzono 7 kontroli w 4 obiektach znajdujących się na terenie miasta Września.

Podczas przeprowadzanych wizji nie zaobserwowano problemów oraz zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych.

III. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE EPIDEMIOLOGII

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych



Źródło: Pixabay (pixabay.com)

Lp.	Jednostka chorobowa	Rok 2023		Rok 2024	
		Liczba zachorowań	Wsp. zap.	Liczba zachorowań	Wsp. zap.
1.	Dur brzuszny	0	0	0	0
2.	Czerwonka	0	0	0	0
3.	Zatrucia pokarmowe Salmonellozy	3	3,84	26	33,22
4.	Zatrucia grzybami	0	0	0	0
5.	Botulizm	0	0	0	0
6.	Biegunka u dzieci do lat 2:	22	28,14	21	26,83
7.	Wirusowe zapalenie wątroby - ogółem, w tym:	12		22	
	WZW A	0	0	2	2,56
	WZW B przewlekłe	5	6,40	12	15,33
	WZW B ostre	0	0	0	0
	WZW C	7	8,95	8	10,22
	WZW B + C	0	0	0	0
	inne i nieokreślone	0	0	0	0
8.	Krztusiec	1	1,28	43	54,94
9.	Odra	0	0	0	0
10.	Różyczka	0	0	1	1,28
11.	Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)	1	1,28	2	2,56
12.	AIDS	1	1,28	0	0
13.	Borelioza	19	24,31	32	40,89
14.	Osoby ze styczności i narażenia na wściekliznę / potrzeba szczepień	7	8,95	16	20,44

Tab.1. Zachorowania na niektóre choroby zakaźne w latach: 2023 – 2024

1.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

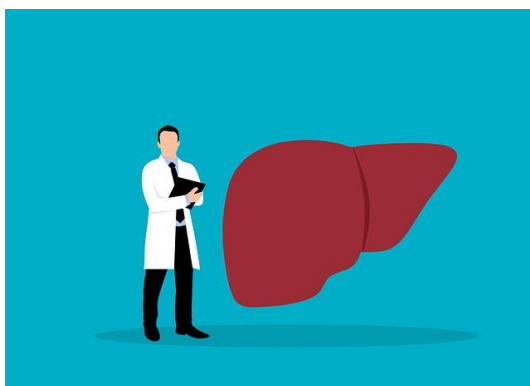


Źródło: Pixabay (pixabay.com)

W 2024 r. na terenie powiatu wrzesińskiego nie odnotowano żadnych zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, zatruc enterotoksyną gronkowcową, czerwonką bakteryjną czy zatrucia grzybami. W 2023 r. również nie odnotowano żadnych zachorowań na ww. choroby.

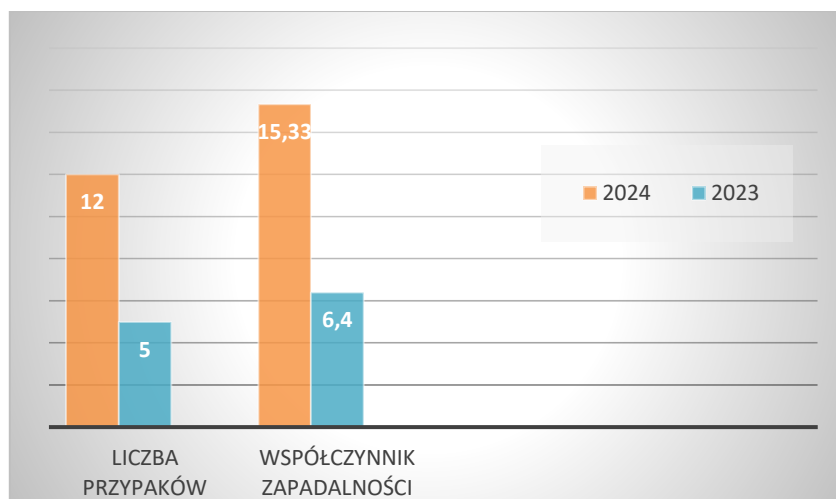
W 2024 roku odnotowano ogółem 26 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella, w przeciwieństwie do roku 2023, gdzie odnotowano 3 przypadki zatruc pokarmowych. Wzrost zachorowań w 2024 r. spowodowany był wystąpieniem ogniska pokarmowego, które miało miejsce na terenie restauracji zlokalizowanej w powiecie wrzesińskim, gdzie u 21 osób wystąpiły objawy zatrucia pokarmowego wywołanego przez pałeczki Salmonelli w wyniku konsumpcji potrawy w skład, której wchodziło mięso z kurczaka, które prawdopodobnie było źle poddane obróbce termicznej.

1.2. Wirusowe zapalenia wątroby



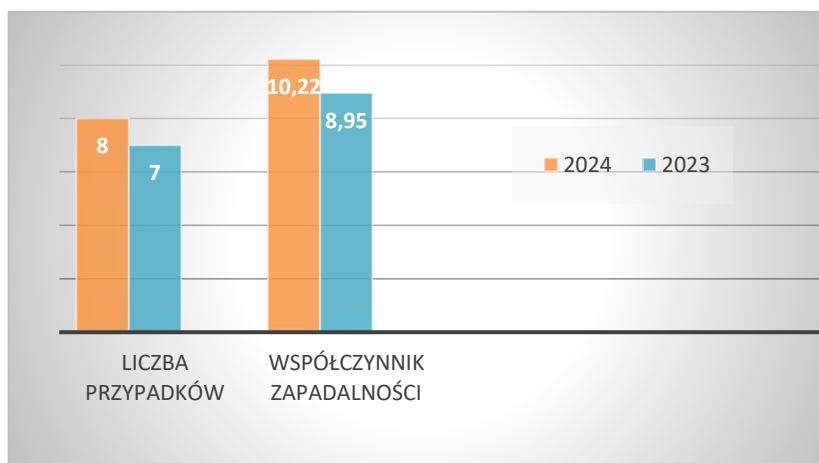
Źródło: Pixabay (pixabay.com)

- W roku 2024 odnotowano 2 przypadki zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby typu A**, w przeciwieństwie do roku 2023, w którym nie odnotowano zachorowań.
- W 2024 roku odnotowano 12 przypadków zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby typu B**. To o 7 przypadków więcej niż w roku 2023, w którym odnotowano 5 przypadków zachorowań.



Rys. 1. Wirusowe zapalenia wątroby typ B – przewlekłe zachorowalność i zapadalność w latach: 2023-2024

- W 2024 roku zarejestrowano 8 przypadków zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu C**. To o 1 przypadek więcej niż w roku 2023, w którym zarejestrowano 7 przypadków zachorowań.



Rys. 2. Wirusowe zapalenia wątroby typ C – przewlekłe zachorowalność i zapadalność w latach: 2023-2024

Posumowanie :

Zauważono wzrost zakażeń wirusowym zapaleniem wątroby typu A (WZW A). Zakażenie może nastąpić przez kontakt z osobą zakażoną, kontakty seksualne, zwłaszcza analne, oraz spożycie skażonej żywności lub wody. Choroba wymaga długotrwałej rekonwalescencji, a leczenie jest objawowe. Na szczęście, WZW A nie prowadzi do przewlekłych uszkodzeń wątroby. Profilaktyka, w tym szczepienia, jest kluczowa w ochronie przed zakażeniem, a przestrzeganie zasad higieny oraz bezpieczne przygotowanie żywności znacznie zmniejsza ryzyko zakażenia. W Polsce po poprawie sytuacji epidemiologicznej, w ostatnich latach pojawił się wzrost liczby przypadków WZW A, co budzi obawy o możliwy wzrost endemiczności tej choroby i jest zauważalny także w powiecie wrzesińskim.

1.3 . Inne choroby



Źródło: Pixabay (pixabay.com)

- KRZTUSIEC**

W 2024 r. zarejestrowano **43** przypadki zachorowań na **krztusiec**, w przeciwieństwie do roku 2023, w którym zarejestrowano jedno zachorowanie. Powyższe zachorowania zakwalifikowano jako 20 przypadków możliwych oraz 23 przypadki potwierdzone. W przypadku 4 zachorowań osoby wymagały hospitalizacji.

Miesiąc	Liczba przypadków	Liczba hospitalizacji
Styczeń	0	0
Luty	0	0
Marzec	0	0
Kwiecień	0	0
Maj	1	0
Czerwiec	0	0
Lipiec	2	1
Sierpień	1	0
Wrzesień	11	1

Październik	13	1
Listopad	11	1
Grudzień	4	0
SUMA	43	4

Tab.2. Zachorowania na krztusiec w roku 2024 z podziałem na miesiące

W roku 2024 odnotowano znaczny wzrost liczby przypadków krztuśca, co stanowi istotny problem zdrowotny. Przyczyną okresowych wzrostów zachorowań na krztusiec jest stopniowe zanikanie odporności, zarówno u osób, które przeszły chorobę, jak i u tych, które zostały zaszczepione. Tego typu wzrosty są zjawiskiem spodziewanym co kilka lat, które występują również w innych krajach UE. Problemem w Polsce jest również spadek odporności stadnej, spowodowany m.in. niewystarczającą liczbą szczepień wśród dzieci, zatem wielu z nich nie zostało zaszczepionych przeciwko krztuścowi. Aby przeciwdziałać dalszemu rozprzestrzenianiu się choroby, wprowadzono nowe zalecenia. Od 15 października 2024 roku kobiety w ciąży (27–36 tydzień) mogą dobrowolnie, bez skierowania, zaszczepić się przeciwko krztuścowi. Szczepienie to ma chronić zarówno matkę, jak i noworodka przed chorobą.

- **ODRA**

W 2024 roku nie zarejestrowano żadnego podejrzenia ani zachorowania na odrę na terenie powiatu wrzesińskiego.

- **ŚWINKA (Nagminne zapalenie przyusznic)**

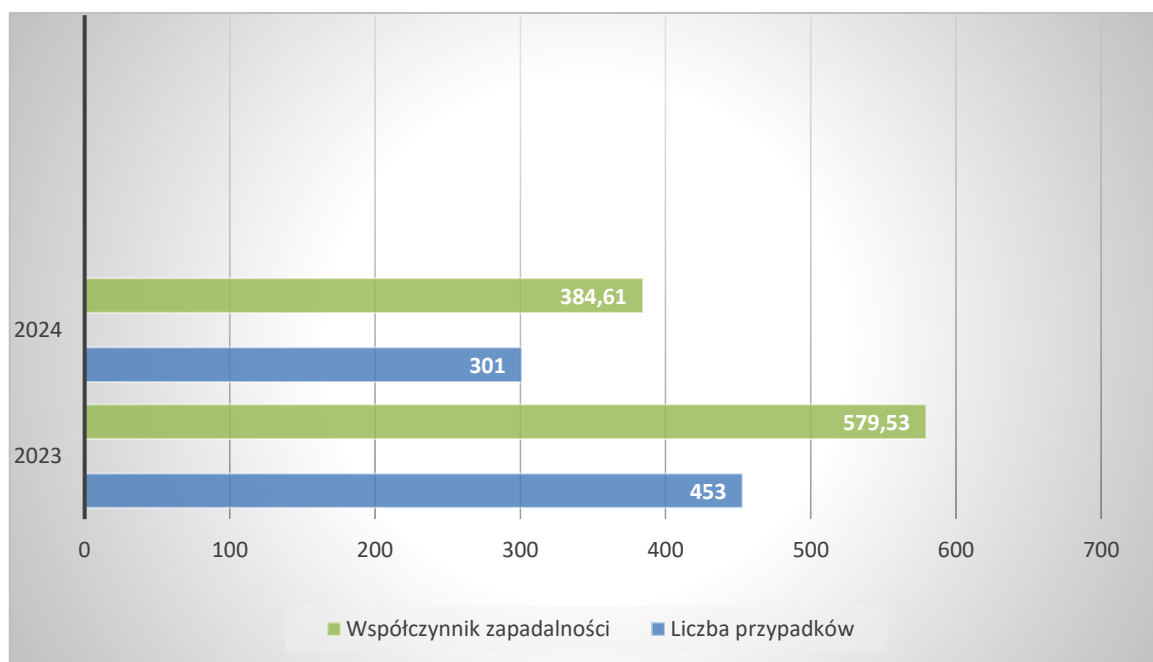
W 2024 roku odnotowano 2 przypadki zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic, które zakwalifikowano i wykazano jako przypadki możliwe. W 2023 roku zarejestrowano 1 przypadek ww. choroby.

- **Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat**

W 2024 roku nie zarejestrowano ostrych porażień wiotkich u dzieci w wieku 0-14 lat, w przeciwieństwie do roku 2023, w którym odnotowano jeden przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dziecka w wieku 13 lat z rozpoznaniem Zespołu Guillaina – Barrego.

- **OSPA WIETRZNA**

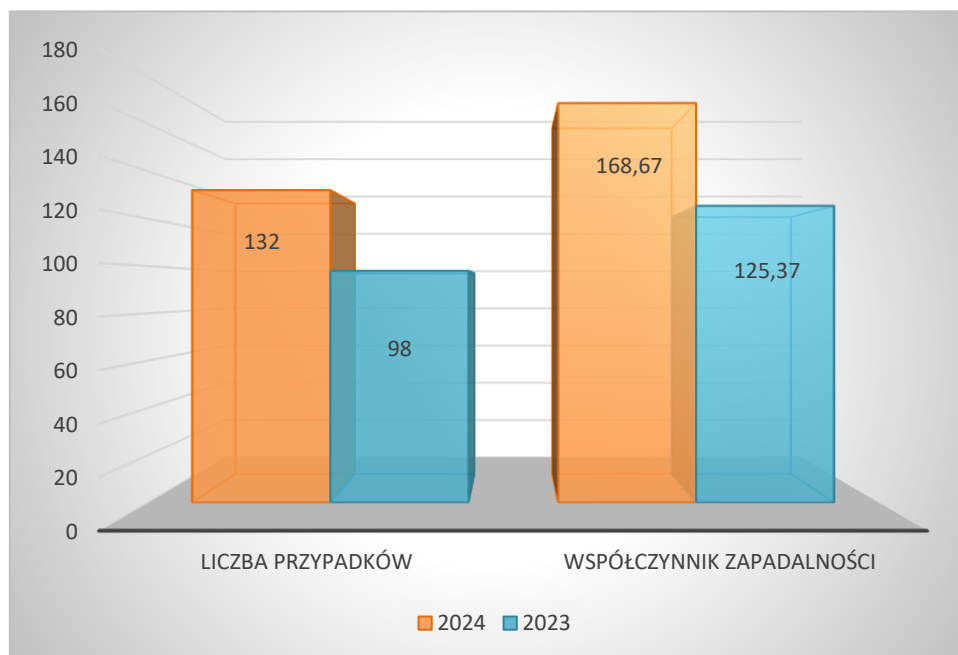
W 2024 r. zarejestrowano 301 przypadków zachorowań na ospę wietrzną, w przeciwieństwie do roku 2023, w którym odnotowano 453 przypadki zachorowań.



Rys. 3. Ospa wietrzna- zachorowalność i zapadalność w latach: 2023-2024

• SZKARLATYNA

W



2024 r.

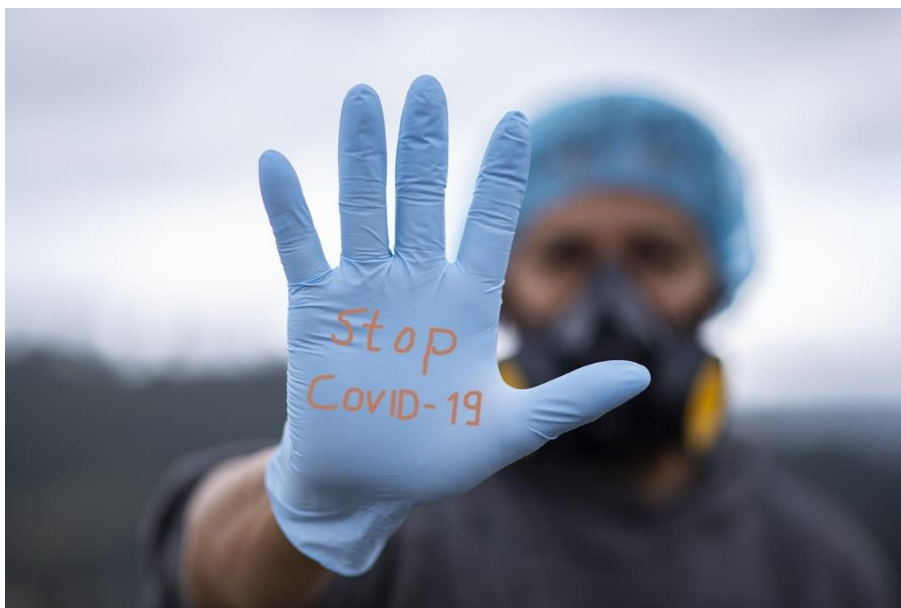
odnotowano 132 zachorowania na szkarlatynę, w przeciwieństwie do roku 2023, w którym zarejestrowano 98 zachorowań.

Rys. 4. Szkarlatyna - zachorowalność w latach: 2023 - 2024

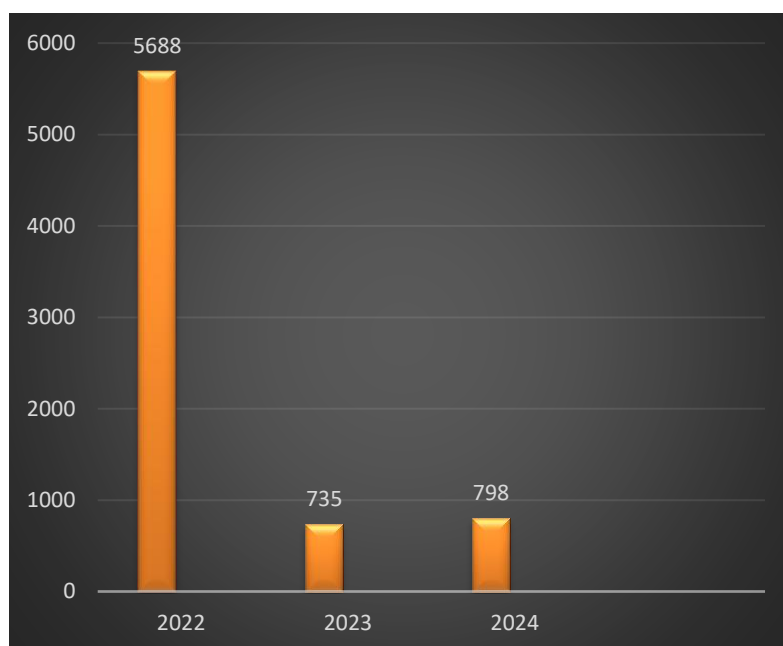
• COVID-19

W roku 2024 odnotowano 798 przypadków zachorowań z powodu **COVID-19**, podobnie jak w roku 2023, w którym zarejestrowano 735 przypadków potwierdzonych, natomiast w roku

2022 – 5688 przypadków.

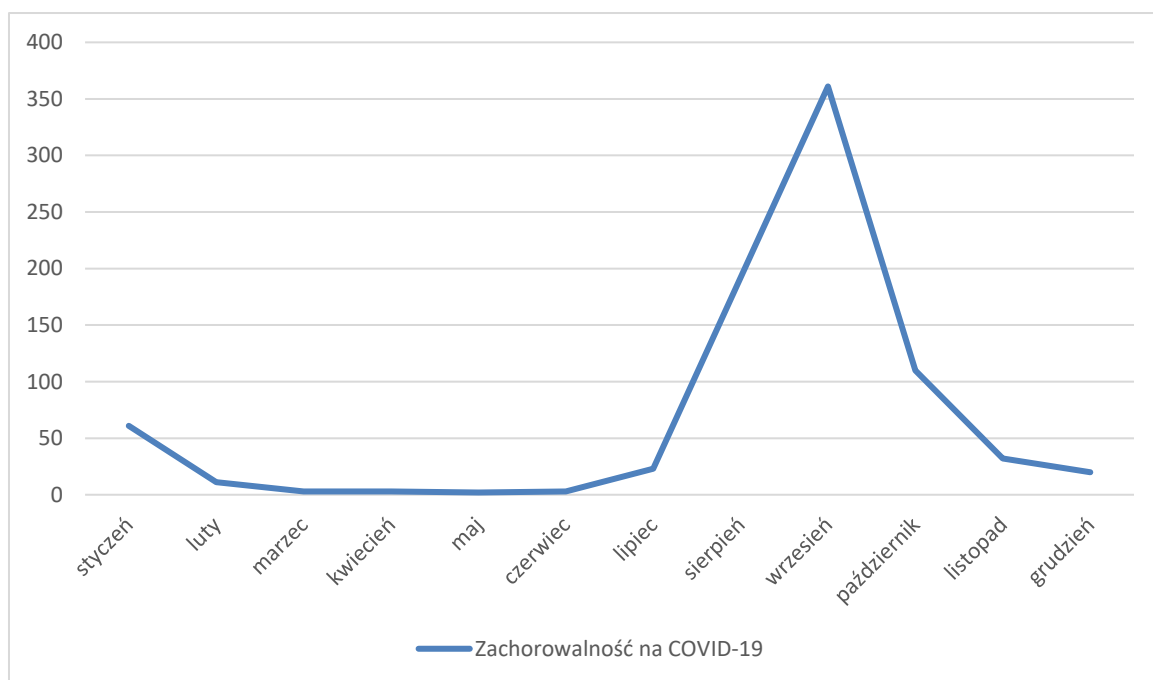


Źródło: Pixabay (pixabay.com)



Rys. 5. COVID-19- zachorowalność w latach 2022-2024

W 2024 r. na terenie powiatu wrzesińskiego wysoki wzrost zachorowań na COVID-19 odnotowano w **miesiącu wrześniu – 361 przypadków.**



Rys. 6. Liczba zachorowań na COVID-19 z podziałem na miesiące w 2024 r.

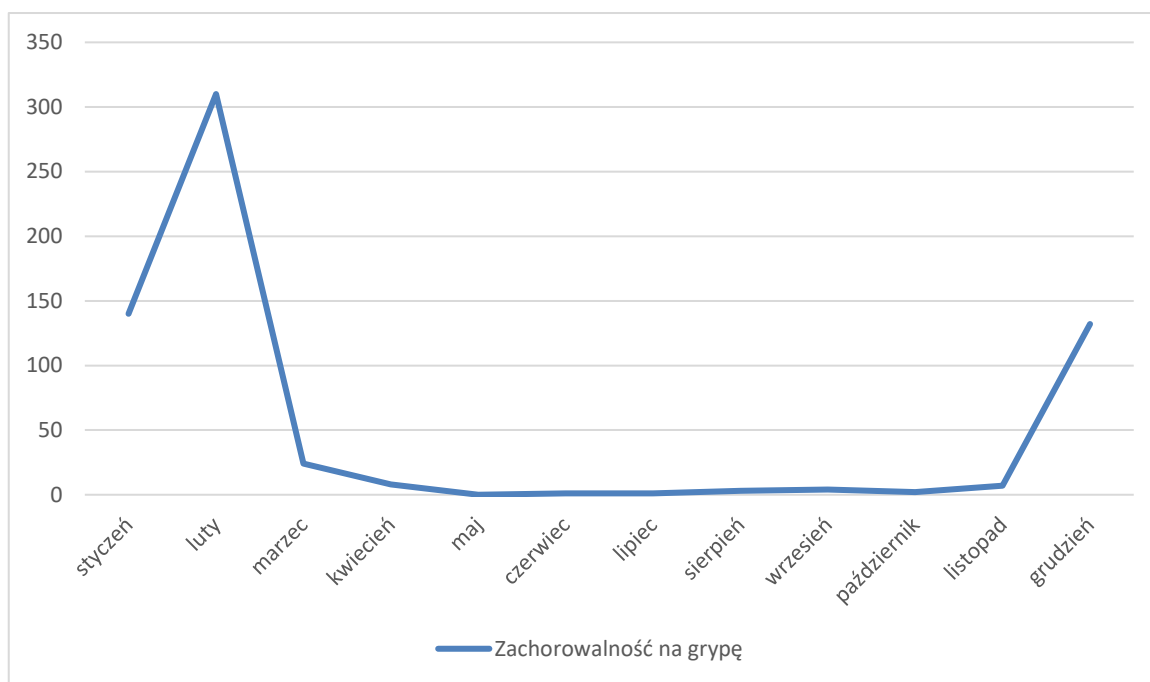
W 2024 r. podobnie jak w 2023 r. odnotowano większą liczbę przypadków zachorowań spowodowanych wirusem grypy oraz wirusem RSV, co jest skutkiem powszechnego stosowania **szybkich testów antygenowych** w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i szybką diagnozą w kierunku ww. chorób.



Źródło: Pixabay (pixabay.com)

- **GRYPA**

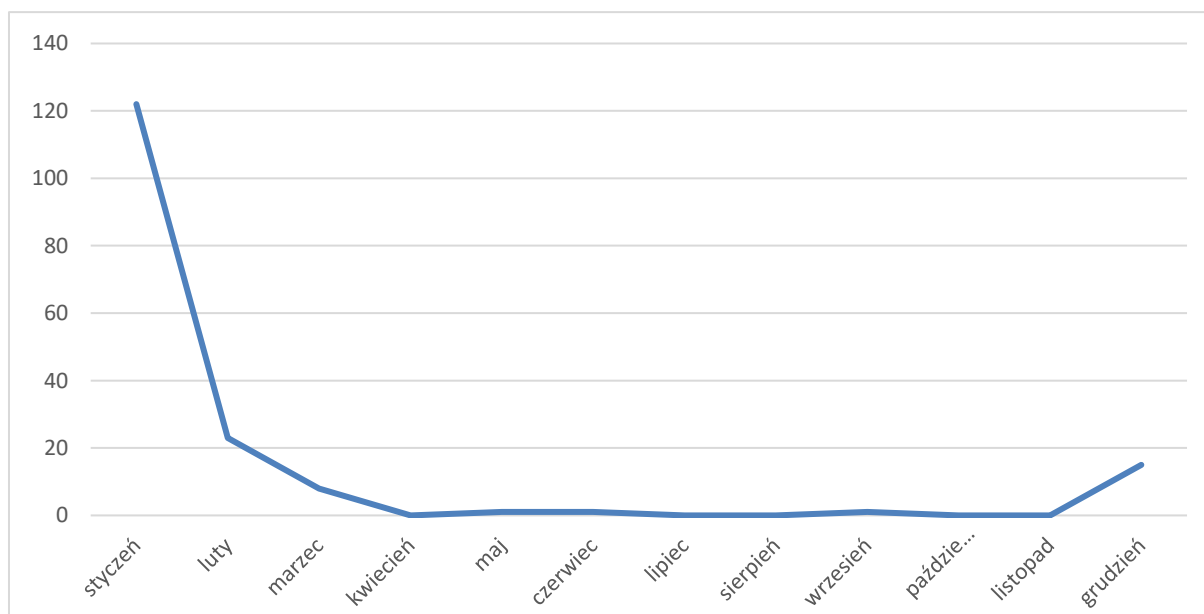
W 2024 roku zarejestrowano **632 przypadki zachorowań na gripę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego**. Wzrost zachorowań na gripę odnotowano w miesiącu lutym–310 przypadków.



Rys. 7. Liczba zachorowań na grypę potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego z podziałem na miesiące w 2024 r.

- **RSV**

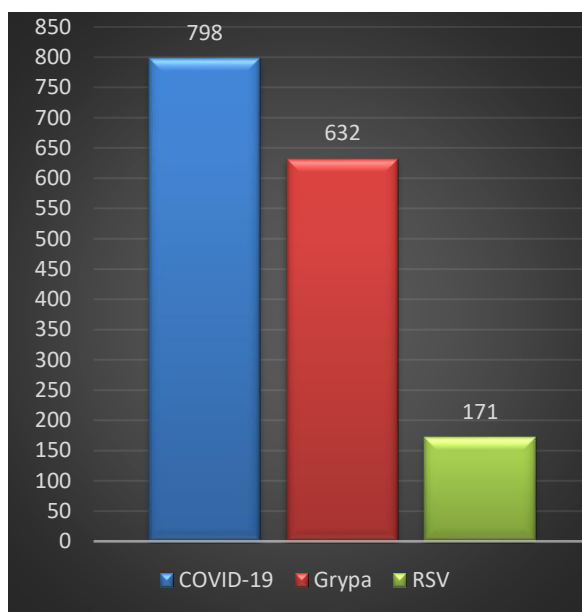
W 2024 r. na terenie powiatu wrzesińskiego odnotowano **171 zakażeń RSV**. Wzrost zachorowań związany z zakażeniami RSV odnotowano w styczniu – 122 przypadki, co przedstawia poniższy wykres.



Rys. 8. Liczba zakażeń RSV potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego z podziałem na miesiące w 2024 r.

Porównanie zachorowań z powodu COVID-19, grypy oraz zakażeń RSV w roku 2024 przedstawia

poniższy wykres.

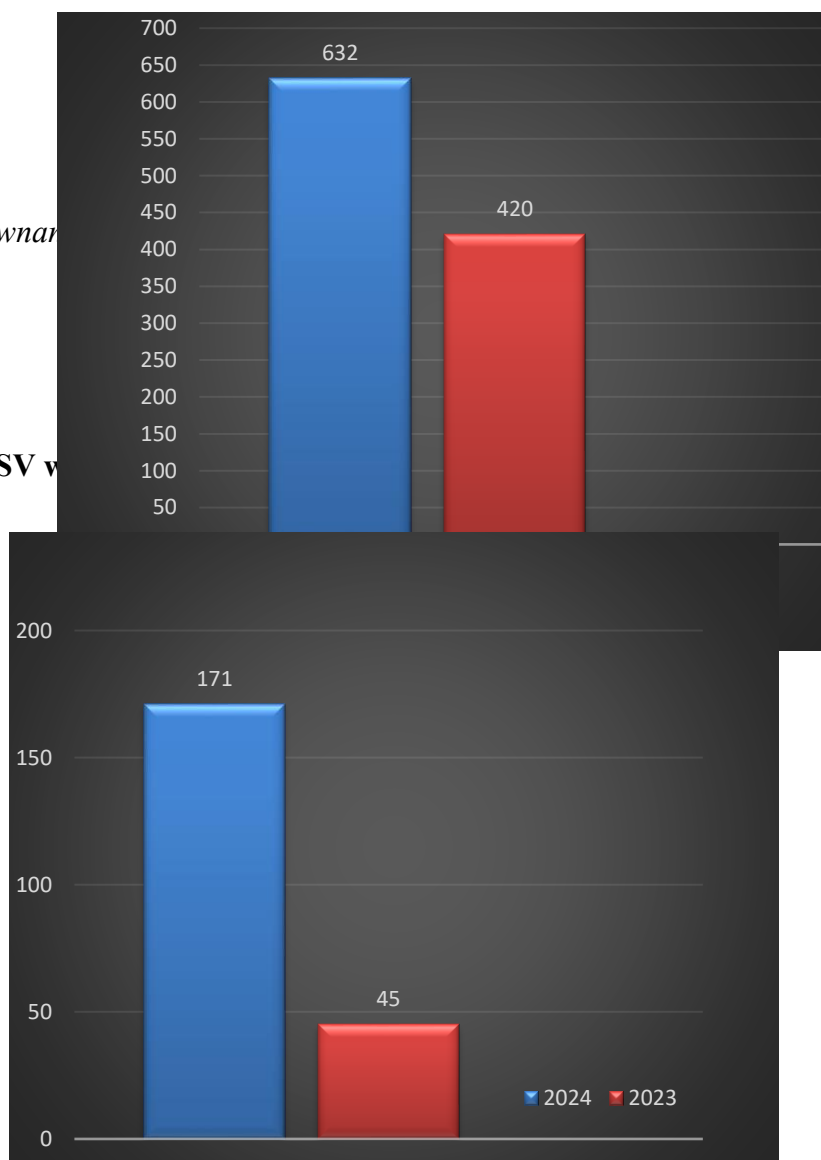


Rys. 9. Porównanie liczby zachorowań wywołanych wirusami układu oddechowego w roku 2024

GRYPA POTWIERDZONA WYNIKIEM SZYBKIEGO TESTU ANTYGENOWEGO w latach 2023-2024

Rys. 10. Porównanie liczby zachorowań na grypę potwierdzonych wynikiem szybkiego testu antygenowego w latach 2023-2024

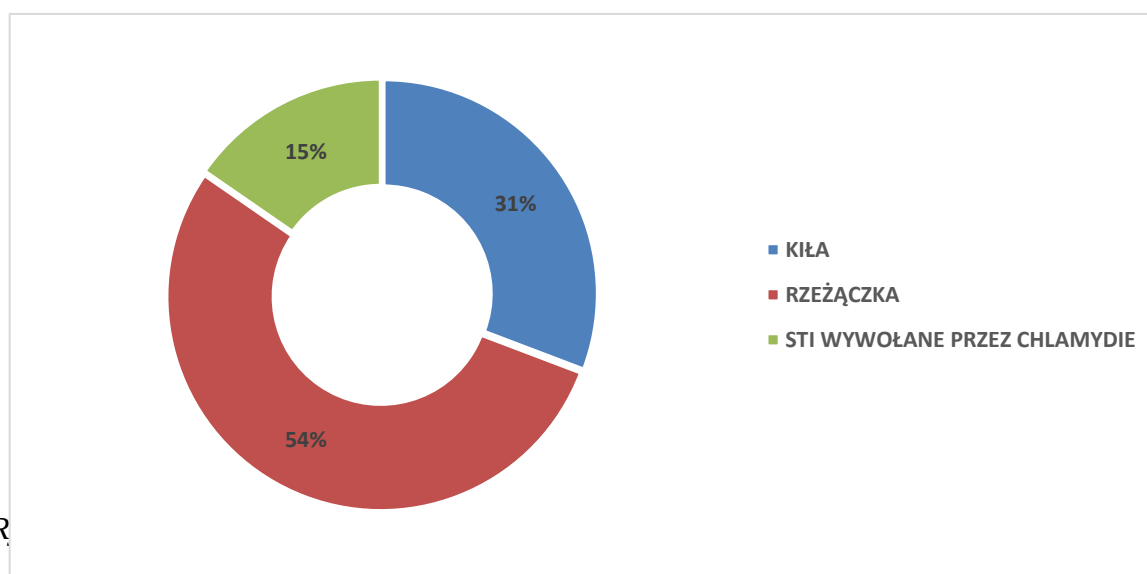
ZAKAŻENIA RSV w



Rys. 11. Zakażenia RSV w latach 2023-2024

1.5 Choroby przenoszone drogą płciową (STI)

W 2024 roku zarejestrowano 13 przypadków zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową (STI). To o 1 przypadek więcej niż w roku 2023, w którym zarejestrowano 12 przypadków zachorowań. W 2024 roku 4 przypadki dotyczyły zachorowań na kiłę (o 4 przypadki mniej niż w roku 2023), 7 przypadków dotyczyło zachorowań na rzeżączkę (o 5 więcej niż w 2023 roku) oraz dwa przypadki na inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie (podobnie jak w roku 2023).



1.6 Choroby odzwierzęce



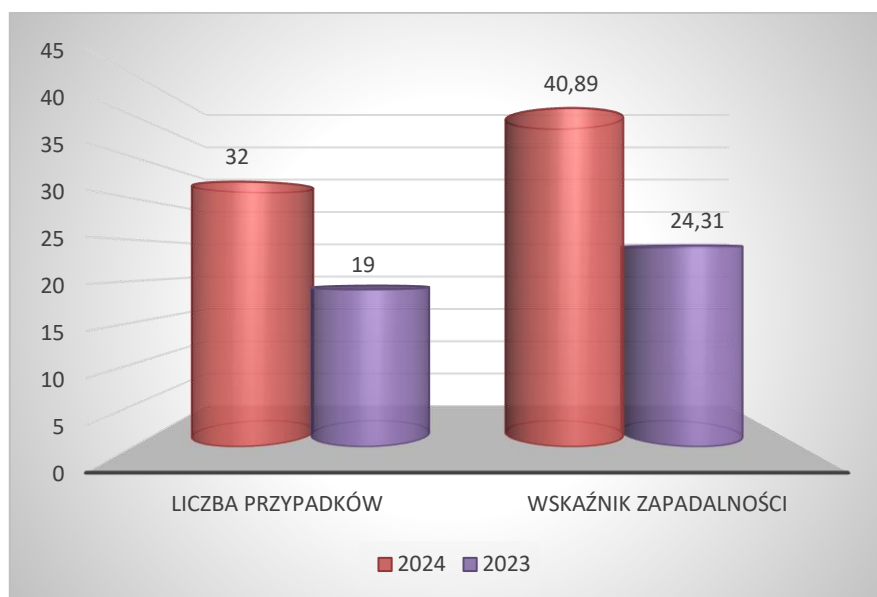
Źródło: Pixabay (pixabay.com)

• BORELIOZA

W 2024 roku odnotowano **32 zachorowania na boreliozę** (o 13 zachorowania więcej niż w roku 2023).

W 2024 roku wśród ww. zachorowań odnotowano jeden przypadek **neuroboreliozy** – zachorowanie dotyczyło mężczyzny, 60 lat, zamieszkałego w mieście, hospitalizowanego, postać choroby : neuroborelioza, objawy : zapalenie nerwów czaszkowych, wykonano badania laboratoryjne PMR – Elisa IgG 31,29, Elisa IgM 1,05. Przypadek zakwalifikowano jako prawdopodobny. Pozostałe przypadki boreliozy charakteryzowały się postacią choroby : **rumień wędrujący**.

W 2024 roku 10 zachorowań dotyczyło mężczyzn, natomiast 22 zachorowania odnotowano u kobiet. Z osób, które zachorowały, 19 zamieszkiwało w mieście, natomiast 13 na wsi. Domniemane źródło zakażenia to ukąszenia kleszczy, do których doszło na terenach ogrodów działkowych, leśnych, łąkowych oraz w parkach i ogródkach przydomowych.



Rys. 11. Borelioza - zachorowalność w latach: 2023 - 2024

W roku 2024 nie odnotowano zachorowań na **listeriozę, włośnicę, leptospirozę**.

• POKĄSANIA CZŁOWIEKA PRZEZ ZWIERZĘ

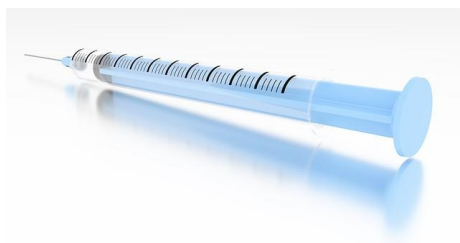
W 2024 roku zarejestrowano 105 zgłoszeń pokąsań człowieka przez zwierzę – to o 4 zgłoszenia więcej niż w 2023 roku, w którym wpłynęło 101 takich zgłoszeń.

W związku z pokąsaniem przez zwierzęta na terenie powiatu wrzesińskiego **16 osób podjęło szczepienia przeciwko wściekliźnie**; w roku 2023 liczba ta wynosiła 7. Szczepienia zostały

podjęte w związku z pokąsaniem przez: **psy –7 oraz koty – 9**. Nie odnotowano dodatnich wyników badań w kierunku wścieklizny.

2. REALIZACJA SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Na terenie powiatu wrzesińskiego 21 placówek wykonuje szczepienia ochronne- 14 gabinetów lekarzy rodzinnych, oddział noworodkowy, szpitalny oddział ratunkowy, poradnia chirurgiczna, 4 szkoły (szczepienia przeciw HPV). Podczas przeprowadzonych kontroli w 2024 roku nie stwierdzono obecności preparatów szczepionkowych, których data ważności została przekroczona. Wszystkie placówki przyjmujące preparaty szczepionkowe opracowały instrukcję postępowania w przypadku awarii urządzenia chłodniczego bądź braku dostawy prądu. Placówki posiadają także procedury postępowania w przypadku przeterminowania się preparatów.



Źródło: Pixabay (pixabay.com)

NIEPOŻĄDANE ODCZYNY POSZCZEPIENNE

W roku 2024 odnotowano 10 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP). Wszystkie niepożądane odczyny poszczepienne zakwalifikowane zostały jako przypadki łagodne. 9 przypadków niepożądanych odczynów poszczepiennych wymagało hospitalizacji, jedna osoba leczona była ambulatoryjnie. Powyższe przypadki dotyczyły :

1. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw odrze, śwince, różyczce, błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio u chłopca w wieku 5 lat, wśród objawów pojawiły się zawroty głowy, osłabienie. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.
2. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw odrze, śwince, różyczce u chłopca w wieku 1 lat, wśród objawów pojawiły się wysypka uogólniona i gorączka. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.
3. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, WZW typu B, polio, zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu B, meningokokom typu B, rotawirusom u dziewczynki w wieku 6 miesięcy, wśród objawów pojawiła się gorączka i wysypka obejmująca kończyny dolne i tułów. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.
4. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw rotawirusom u dziewczynki w wieku 2 miesiące, wśród objawów pojawiła się reakcja alergiczna w postaci obrzęku Quinckego, niepokój i płacz. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.
5. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio, zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu B, rotawirusom u dziewczynki wieku 5 miesięcy, wśród objawów pojawiła się biegunka. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.

6. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw odrze, śwince, różyczce, pneumokokom u dziewczynki w wieku 1 lat, wśród objawów pojawiły się rumieniowe zmiany skórne na kończynach dolnych oraz obrzęk stawów kolanowych i lewego skokowego. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.
7. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, WZW typu B, polio, zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu B u dziewczynki w wieku 1 lat, wśród objawów pojawiły się wymioty oraz nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.
8. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw ospie u dziewczynki w wieku 2 lat, wśród objawów pojawiła się gorączka. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.
9. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, WZW typu B, polio, zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu B, rotawirusom, pneumokokom u dziewczynki w wieku 1 miesiąc, wśród objawów pojawił się epizod hypotoniczno – hyporeaktywny. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.
10. Niepożądany odczyn poszczepienny po podaniu szczepionki przeciw odrze, śwince, różyczce, pneumokokom u chłopca w wieku 1 lat, wśród objawów stwierdzono rumień wielopostaciowy, wysypka. Odczyn zakwalifikowano jako łagodny.



PROGRAM SZCZEPIEŃ

W 2024 r. kontynuowano program szczepień przeciw HPV (Human Papilloma Virus) – wirusowi ludzkiego papilloma, który powoduje inne choroby nowotworowe. Szczepienie jest najskuteczniejsze, jeśli jest podane przed rozpoczęciem życia seksualnego, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych.

a ludzkiego –
nacy, a także
zczepienie jest
V, do którego

Akcja szczepień w powiecie wrzesińskim cieszy się dużym powodzeniem i zainteresowaniem. W 2024 roku do placówek wykonujących szczepienia przeciw HPV dołączyły szkoły. Poniższa tabela przedstawia liczbę uczniów zaszczepionych preparatem GARDASIL w 2024 roku.

Rok urodzenia dziecka	Liczba uczniów zaszczepionych preparatem GARDASIL
2011	40

2012	66
2013	76
2014	59
2015	25
RAZEM	266

Tab.3. Szczepienia przeciw HPV w szkołach – liczba uczniów zaszczepionych preparatem GARDASIL w 2024 roku.

OSOBY UCHYLAJĄCE SIĘ OD SZCZEPIEŃ OCHRONNYCH

Liczba dzieci uchylających się od szczepień, mimo braku przeciwwskazań do szczepień sukcesywnie rośnie, obecnie w powiecie wrzesińskim uchyla się od obowiązkowych szczepień **ochronnych 353 dzieci**.

W związku uchylaniem się od obowiązku szczepień ochronnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w 2024 roku wydał **57 wezwań, 41 upomnień, 37 tytułów wykonawczych**.

3. OCENA STANU SANITARNEGO PODMIOTÓW LECZNICZYCH

W ewidencji PSSE we Wrześni znajduje się 158 podmiotów leczniczych (stan na dzień 31.12.2024 r.). Łącznie w 2024 r. Oddział Nadzoru Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 38 kontroli placówek opieki zdrowotnej:

- 16 kontroli w przychodniach/ośrodkach zdrowia/poradniach/ambulatoriach z izbą chorych/lecznicach,
- 15 kontroli indywidualnych praktyk lekarzy dentystów,
- 4 kontrole indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich,
- 3 kontrole grupowych praktyk lekarskich.

Sekcja Epidemiologii w roku 2024 współuczestniczyła również w kontroli kompleksowej Szpitala Powiatowego we Wrześni.

Wnioski z kontroli podmiotów leczniczych przez Sekcję Epidemiologii :

W 2024 r. podczas kontroli sanitarnych w podmiotach leczniczych stwierdzono uchybienia/nieprawidłowości w zakresie:

- opracowania procedur dotyczących sterylizacji materiałów, narzędzi i sprzętu wielokrotnego użycia:
 - w 11 przypadkach stwierdzono niekompletność procedur w zakresie kontroli skuteczności procesu sterylizacji,
 - w 8 przypadkach stwierdzono niekompletność procedur w zakresie wskazania terminów ważności narzędzi poddanych sterylizacji;
 - w 8 przypadkach opracowana procedura była niezgodna z obowiązującymi standardami i wytycznymi;
 - w 12 przypadkach stwierdzono, że postępowanie w ww. zakresie jest niezgodne z opracowanymi procedurami;
 - w 1 przypadku procedury nie posiadały dat wdrożenia oraz podpisów osób odpowiedzialnych za jej przestrzeganie.
- opracowania procedur dotyczących dezynfekcji materiałów, narzędzi i sprzętu wielokrotnego użycia:
 - w 2 przypadkach stwierdzono niekompletność procedur w zakresie nazw preparatów stosowanych do dezynfekcji, ich stężenia i czasu działania,
 - w 6 przypadkach stwierdzono, że postępowanie w ww. zakresie jest niezgodne z opracowanymi procedurami;
 - w 1 przypadku procedury nie posiadały dat wdrożenia oraz podpisów osób odpowiedzialnych za jej przestrzeganie;
- opracowania procedur dotyczących antyseptyki:
 - w 1 przypadku stwierdzono niekompletność procedury w zakresie wskazania stosowanych antyseptyków.
- przechowywania materiałów sterylnych:
 - w 1 przypadku stwierdzono brak terminów ważności na narzędziach poddanych procesowi sterylizacji,
 - w 1 przypadku stwierdzono przechowywanie materiałów sterylnych w sposób umożliwiający ich mechaniczne uszkodzenie.
- innych nieprawidłowości / uchybień w zakresie sterylizacji:
 - w 2 przypadkach stwierdzono brak w gabinecie urządzenia myjąco-dezynfekującego lub zlewu 2-komorowego, co stanowi naruszenie załącznika nr 2 pkt 10 podpunktu nr 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz. 402),
 - w 1 przypadku stwierdzono niezachowanie ciągu technologicznego;
 - w 1 przypadku stwierdzono nieregularność w wykonywaniu biologicznej kontroli skuteczności procesu sterylizacji za pomocą sporali A,
 - w 1 przypadku stwierdzono brak ważnego przeglądu technicznego autoklawu.
- pojemników na roztwory użytkowe preparatów dezynfekcyjnych - w 1 przypadku postępowanie niezgodne z opracowaną procedurą.
- wykonywania procesów dezynfekcji – w 1 przypadku postępowanie niezgodne z opracowaną procedurą.

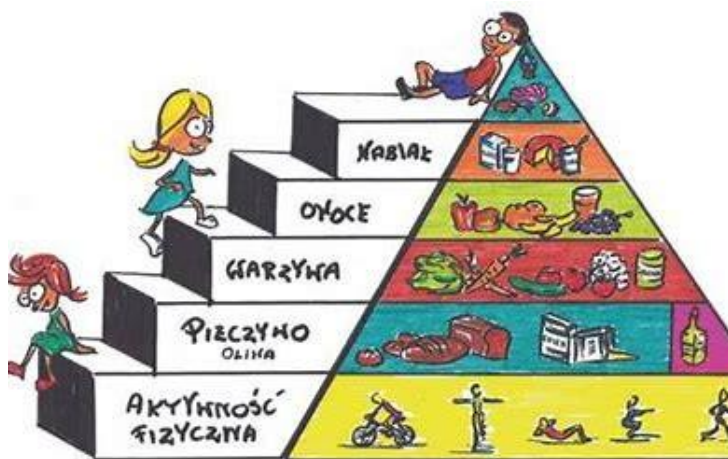
- innych nieprawidłowości/uchybienia w zakresie dezynfekcji - w 2 przypadkach stwierdzono brak sprzętów z gładką powierzchnią umożliwiających zapewnienie przeprowadzanie skutecznych zabiegów dezynfekcji.
- innych nieprawidłowości/uchybień w zakresie antyseptyki – w 1 przypadku stwierdzono brak w gabinecie osobnej umywalki wyposażonej w baterię z dostępem do ciepłej i zimnej wody, co stanowi naruszenie § 37 pkt 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r. poz.402).
- oceny działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych:
 - w 1 przypadku stwierdzono brak opracowanych, wdrożonych procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, co stanowi naruszenie art. 11 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924 z późn. zm.), zgodnie z którym kierownicy podmiotów leczniczych oraz inne osoby udzielające świadczenia zdrowotne są obowiązani do podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych poprzez m.in. opracowanie, wdrożenie i nadzór nad procedurami zapobiegającymi zakażeniom i chorobom zakaźnym związanym z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w tym dekontaminacji m.in. powierzchni pomieszczeń i urządzeń;
 - w 17 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości/uchybienia w zakresie prowadzonej kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorcę, co wiązało się wydaniem 8 decyzji opłatowych oraz wydaniem 15 pism z zaleceniami pokontrolnymi dotyczącymi prowadzenia kontroli wewnętrznej.
 - w 1 przypadku stwierdzono całkowity brak prowadzenia kontroli wewnętrznej, co stanowi naruszenie art. 11 ust. 2 pkt. 6 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, zgodnie z którym kierownicy podmiotów leczniczych oraz inne osoby udzielające świadczeń zdrowotnych są obowiązani do podejmowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych poprzez m. in. prowadzenie kontroli wewnętrznej.
 - w 1 przypadku stwierdzono brak aktualnego orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych, co stanowi naruszenie art. 6 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, zgodnie z którym obowiązkowym badaniom sanitarno-epidemiologicznym podlegają osoby podejmujące lub wykonujące prace, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby, nieposiadające aktualnego orzeczenia lekarskiego o zdolności do wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby.
 - w 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny (uszkodzone ściany);
 - podczas przeprowadzanych kontroli weryfikowano dane z NFZ w zakresie zgłaszalności chorób zakaźnych i tak w 7 przypadkach stwierdzono brak zgłoszenia przez lekarza przypadków podejrzenia lub rozpoznania choroby zakaźnej właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu.

Podsumowanie

1. W 2024 roku odnotowano ogółem 26 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki Salmonella, w przeciwieństwie do roku 2023, gdzie odnotowano 3 przypadki zatruc pokarmowych.
2. W 2024 roku odnotowano wyraźny wzrost zachorowań na krztusiec.
3. W 2024 roku odnotowano więcej przypadków boreliozy, w porównaniu z rokiem 2023.
4. W 2024 r. liczba zachorowań na COVID-19 jest zbliżona do roku 2023- szczególnie wzrost zachorowań odnotowano w miesiącu wrześniu.
5. W 2024 r. odnotowano większą liczbę przypadków zachorowań spowodowanych wirusem grypy oraz wirusem RSV, co jest skutkiem powszechnego stosowania szybkich testów antygenowych w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i szybką diagnozą w kierunku ww. chorób.
6. Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową utrzymują się na podobnym poziomie.
7. Powszechny program szczepień przeciw HPV cieszy się w powiecie wrzesińskim dużą popularnością – w 2024 roku do programu dołączyły szkoły, w których zaszczepiono 266 dzieci.

III. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna we Wrześni sprawuje nadzór nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością na terenie miasta Września oraz 5 gmin powiatu wrzesińskiego.



1. Charakterystyka nadzorowanych zakładów

W 2024 roku **pod nadzorem** Państwowej Inspekcji Sanitarnej we Wrześni znajdowało się **ogółem 994 obiektów** żywności i żywienia oraz działających w obszarze materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością (w 2023 r. – 998).

Do kontroli w 2024 r. **zaplanowano 213 obiektów** żywieniowo-żywnościowych oraz działających na rynku materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, z czego **skontrolowano 148 obiektów**. **Dodatkowo skontrolowano 138 obiektów, w których przeprowadzono 317 kontroli**. Kontrole dodatkowe przeprowadzono między innymi w związku z:

- wnioskami podmiotów o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów – 64 kontrole,
- sprawdzeniem usunięcia stwierdzonych niezgodności – 120 kontroli sprawdzających,
- interwencjami klientów – 41 kontroli interwencyjnych,
- wzmożonym nadzorem nad obiektami żywnościowymi w okresie letnim – 22 kontrole tematyczne,
- w ramach funkcjonowania systemu RASFF – 20 kontroli,
- kontrole graniczne żywności importowanej i eksportowanej – 7 kontroli (3 kontrole żywności importowanej, 4 kontrole żywności eksportowanej poza UE),
- czynnościami związanymi z poborem próbek żywności – w 2024 r. ogółem pobrano – 181 próbek żywności.

Łącznie skontrolowano 424 obiekty żywieniowo-żywnościowe oraz działające w zakresie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Kompleksowo oceniono na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego **132 obiekty**: 131 zakładów żywieniowo-żywnościowych oraz 1 obiekt działający w zakresie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.



INTERWENCJE

W roku sprawozdawczym przeprowadzono ogółem **61 kontroli interwencyjnych**, w tym: **41** dotyczących nieprawidłowości zgłaszanych przez klientów oraz inne organy urzędowej kontroli żywności i **20** w ramach funkcjonowania systemu RASFF, w związku z otrzymanymi powiadomieniami o niebezpiecznej żywności lub wyrobach do kontaktu z żywnością.

Interwencje klientów dotyczyły między innymi:

- wprowadzania do obrotu żywności o złej jakości zdrowotnej (12 interwencji),
- niewłaściwej jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu przygotowywanych posiłków (1 interwencja).
- niewłaściwych warunków przechowywania środków spożywczych, w tym produktów nabiałowych, mięsnych, wyrobów cukierniczych oraz opakowań zwrotnych (3 interwencje)
- braku terminu przydatności do spożycia na produkcie (1 interwencja)
- niewłaściwe przechowywanie żywności (1 interwencja).

- obecności szkodników w efekcie uszkodzonych środków spożywczych (4 interwencje)
- obecności insektów w środkach spożywczych tj.: kasza jęczmienna, kasza jaglana, kasza jęczmienna wiejska, pęczak jęczmienny (4 interwencje)
- stwierdzenia obecności ciała obcego w produktach spożywczych wprowadzanych do obrotu tj.: sól himalajska, chleb baltonowski oraz przekąska carry (3 interwencje)
- obecności pozostałości niedozwolonych—w UE środków ochrony roślin w produktach pochodzących z Ukrainy tj.: siemię lniane brązowe, groch żółty łuskany (1 interwencja)
- niewłaściwego stanu sanitarnego toalet dla klientów w markecie (1 interwencja)
- spożycia przez dzieci na obozie sportowym wody z kranu (1 interwencja)
- sprzedaży przez dzieci lemoniady pod marketami oraz na targowisku, bez zachowania odpowiedniej higieny (1 interwencja)
- niewłaściwej jakości zdrowotnej serwowanego w Szpitalu Powiatowym we Wrześni środka spożywczego w postaci zapleśniałego chleba otrzymanego na śniadanie (1 interwencja)
- niewłaściwego stanu sanitarno technicznego pomieszczeń wchodzących w skład apteki, uszkodzonych opakowań środków spożywczych (1 interwencja)
- braku identyfikacji środków spożywczych, złych warunków sanitarno-technicznych obiektu, braku aktualnych badań lekarskich pracownika, złych warunków przechowywania wyrobów piekarniczo-cukierniczych w sklepie spożywczo-przemysłowym (2 interwencje)
- niewłaściwej jakości tłuszczu wykorzystywanego do produkcji w zakładzie produkcyjnym (1 interwencja)
- przygotowywania posiłków typu fast-food bez przestrzegania przez pracownika zasad higieny (1 interwencja)
- zarobkowego wypieku tortów w warunkach domowych do placówek typu przedszkola (1 interwencja)

W związku z interwencjami:

- nałożono **7 mandatów na kwotę 1950,00 zł**,
- wydano **2 decyzje merytoryczne** wobec sklepu spożywczego, nakazującą wykonywanie i utrzymywanie procedury określonej w dokumentacji GHP/GMP w zakresie prowadzenia zapisów dla: pomiarów temperatur w urządzeniach chłodniczych,

Decyzje administracyjne

W związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano **170 decyzji merytorycznych**, w tym:

- **90** decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładów,
- **11** decyzji zmieniających na wniosek zobowiązanych podmiotów, terminy do wykonania zarządzeń ustalonych w wydanych decyzjach,
- **11** decyzji umarzających postępowanie administracyjne,
- **51** decyzji wykreślających zakłady z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PPIS we Wrześni
- **6** upomnień z uwagi na niewykonanie obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej.

– 1 postanowienie

Ogółem w 2024 r. w zakresie higieny żywności i żywienia wydanych zostało **577 pism administracyjnych**.



Postępowanie karne

W związku z naruszeniem przepisów prawa żywnościowego w kontrolowanych zakładach nałożonych zostało **40 mandatów karnych na kwotę 8 200 zł**. Mandaty zostały nałożone na osoby winne naruszenia prawa żywnościowego w zakresie:

- używania do produkcji lub wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,
- nie przestrzegania wymagań higienicznych określonych w rozporządzeniu (WE) Nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych,
- nie wykonywania czynności w zakresie identyfikacji dostawców lub odbiorców żywności wbrew obowiązкови określönemu w art. 18 rozporządzenia 178/2002

Ponadto skierowano do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dwa wnioski o nałożenie kary pieniężnej.

Jeden wniosek dotyczył sklepu spożywczo-przemysłowego, w którym prowadzona była działalność w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzającą. Drugi wniosek dotyczył sklepiku szkolnego zlokalizowanego w budynku oświatowo-wychowawczym, gdzie wprowadzano do obrotu środki spożywcze nie spełniające wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach

2. Ocena stanu sanitarnego najbardziej znaczących grup obiektów w prowadzonym nadzorze

2.1. Obiekty obrotu żywnością



Pod nadzorem organu nie licząc środków transportu znajduje się **370 obiektów obrotu żywnością**, w tym: 187 sklepów spożywczych, 34 supermarkety, 14 kiosków, 22 apteki, 18 hurtowni środków spożywczych ogólnego spożycia, 13 obiektów ruchomych i tymczasowych, 82 innych obiektów obrotu żywnością.

Przeprowadzono **155 kontroli**, w tym 70 kontroli interwencyjnych.

Do organu w 2024 r. wpłynęło **70 interwencji** dotyczących obiektów obrotu żywnością, w związku z czym przeprowadzono **70 kontroli interwencyjnych**. Kontrole interwencyjne wynikały ze zgłoszeń klientów o nieprawidłowościach oraz z otrzymanych powiadomień o niezgodnościach stwierdzonych wobec produktów umieszczonych w systemie RASFF. Zarzuty wniesione w 16 interwencjach nie potwierdziły się w trakcie czynności kontrolnych. W znaczącej części zgłoszenia klientów informowały o niewłaściwych warunkach przechowywania żywności, wnoszone były spostrzeżenia dotyczące niewłaściwej jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu środków spożywczych tj.: nuggetsy, śmietana, kolendra, borówki, kasza gryczana prażona, sól jodowana, ryż biały, niewłaściwych warunków sanitarno-technicznych w zakładach oraz obecności insektów w środkach spożywczych tj.: kasza jęczmienna, kasza jaglana, kasza jęczmienna wiejska, pęczak jęczmienny

W związku z czynnościami interwencyjnymi:

- nałożonych zostało **8 mandatów na kwotę 2050,00 zł**,
- wydano **2 decyzje nakazujące** wykonywanie i utrzymywanie procedury określonej w dokumentacji GHP/GMP w zakresie prowadzenia zapisów dla: pomiarów temperatur w urządzeniach chłodniczych, braku skutecznego wdrożenia procedur zabezpieczenia przed szkodnikami z uwagi na obecność gryzoni w markecie oraz nierealizowanie zaleceń firmy deratyzacyjnej, niezachowanego stanu sanitarnego pomieszczeń obiektów.

W zakresie systemów mających na celu utrzymanie bezpieczeństwa żywności w 266 zakładach wdrożone są dobre praktyki higieniczne (co stanowi 71,8 % ogółu zakładów w tej grupie), a w 205 zakładach wdrożone są zasady systemu **HACCP** (co stanowi 55,4 % ogółu zakładów w tej grupie).



W ramach planu pobierania próbek **pobrano 174 próbki środków spożywczych, z czego 7 prób zostało zakwestionowanych tj.: 5 prób lodów z automatu i 2 próby brukselki.**

Poniżej scharakteryzowano wybrane, najbardziej znaczące grupy obiektów, w których kontrole wykazały niezgodności, zgłaszane były interwencje klientów oraz wobec, których stosowane było postępowanie represyjne.

SKLEPY SPOŻYWCZE



Ogółem skontrolowano 93 sklepy, w których przeprowadzono 155 kontrole, w tym: 50 kontroli oceniających zakłady na podstawie arkusza oceny, 28 kontroli interwencyjnych

W wyniku kontroli urzędowych oraz wynikających z interwencji klientów:

- nałożono **7 mandatów na kwotę 1950,00 zł**,

Czynności kontrolne w grupie sklepów spożywczych wykazywały najczęściej występujące niezgodności:

- w obrocie znajdowała się żywność po upływie terminów przydatności do spożycia,
- brak właściwej higieny w zakresie czystości i porządku,
- zły stan techniczny powierzchni pomieszczeń i wyposażenia,
- niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym nietrwałej mikrobiologicznie (brak właściwej temperatury, brak segregacji) i nieopakowanej (żywność nie była zabezpieczona przed działaniem zanieczyszczeń zewnętrznych – bez zastosowania środków ochronnych),
- zasady wynikające z opracowanych procedur w zakresie dobrej praktyki higieny nie były przestrzegane,

W grupie magazynów hurtowych **ogółem skontrolowano 7 zakładów**, w których przeprowadzono **20 kontroli**.

W wyniku przeprowadzonego postępowania:

- nałożono **1 mandat w kwocie 200 zł**, w związku z wprowadzaniem do obrotu żywności po upływie daty minimalnej trwałości oraz brakiem zachowanej czystości – niezgodności dotyczyły 1 magazynu hurtowego,
- wydane zostały **3 decyzje merytoryczne**, które dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego ścian w pomieszczeniach sprzedaży, niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego regałów znajdujących się w hali sprzedaży oraz niewłaściwego stanu sanitarnego ścian w pomieszczeniach szatni dla pracowników.

W magazynach hurtowych **pobrano 18 próbek żywności**.

W zakresie systemów zapewniających utrzymanie bezpieczeństwa żywności **wszystkie** magazyny posiadają opracowane i wdrożone zasady dobrej praktyki oraz **87,5 % zakładów** zasady HACCP.

OBIEKTY RUCHOME I TYMCZASOWE



W grupie obiektów ruchomych i tymczasowych (w rejestrze znajduje się 13 obiektów) **ogółem skontrolowane zostały 2 zakłady**, w których przeprowadzono **dwie kontrole**.

2.2. Obiekty produkcji żywności

Pod nadzorem organu znajduje się **259 obiektów produkcji żywności**, w tym **252 zakładów produkcji pierwotnej, RHD i dostawców bezpośrednich**. Niniejsza część charakteryzuje zakłady produkcji żywności z wyłączeniem zakładów produkcji pierwotnej.

Wśród liczby **48 zakładów produkcji żywności** grupę automaty do lodów stanowią (5 zakładów). Znaczącą część stanowią piekarnie (10 zakładów), ciastkarnie (11 zakładów), producenci żywności w warunkach domowych (9 zakładów produkujących głównie wyroby ciastkarskie, pieczywo, wyroby garmazeryjne), inne wytwórnie żywności (9 zakładów: zakłady konfekcjonujące żywność, paczkarnia soli, palarnie kawy, obróbka kurczaków, produkcja dań liofilizowanych). Dodatkowo na terenie powiatu wrzesińskiego znajdują się: 1 młyn, 1 browar, 1 wytwórnie mieszanek przyprawowych, 1 wytwórnia suplementów diety.

Do organu w 2024 r. wpłynęła **1 interwencja** klienta, w związku z którą przeprowadzono **1 kontrolę w browarze** (interwencja dotyczyła braku terminu przydatności do spożycia na produkcie pn. Cydr Grzany Miłosławski. Zażalenie zostało uznane za nieuzasadnione z uwagi na wyłączenie z przepisów prawnych obowiązku znakowania produktów winiarskich datą przydatności.

Kontrole zakładów produkcji żywności wykazywały **niezgodności w grupie piekarni, ciastkarni, automatów do lodów i zakładów garmazeryjnych**:

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydanych zostało **17 decyzji merytorycznych** dotyczących:

- poprawy stanu sanitarnego w **piekarni** (w zakresie stanu powierzchni ścian, sufitów i wyposażenia, w tym kontaktującego się z żywnością oraz aktualizacji ustalonych w zakładzie procedur wynikających z zasad systemu HACCP) – zarządzenia zostały wykonane,
- poprawy stanu sanitarnego w **ciastkarni** (w zakresie stanu powierzchni ścian, sufitów i wyposażenia, w tym kontaktującego się z żywnością oraz aktualizacji ustalonych w zakładzie procedur wynikających z zasad systemu HACCP) – zarządzenia zostały wykonane,
- poprawy oznakowania wprowadzanych do obrotu wyrobów piekarniczych,
- poprawy identyfikacji na środkach spożywczych wykorzystywanych do produkcji w **zakładzie**

garmażeryjnym,

- braku identyfikacji na środkach spożywczych wykorzystywanych do produkcji, znajdujących się w urządzeniach mroźniczych w magazynie środków spożywczych **w zakładzie garmażeryjnym,**
- niewłaściwego stanu technicznego ścian przy drzwiach w pomieszczeniu wstępnej obróbki mięsa (naruszona struktura malarska) **w zakładzie garmażeryjnym,**
- w oznakowaniu produktu pod nazwą „Pierogi z pieczarkami i żółtym serem” brak informacji dotyczącej oznaczania ilości składników użytych do wytworzenia lub przygotowania środka spożywczego, które występują w nazwie środka spożywczego (pieczarki, ser żółty).

Nałożono **6 mandatów na kwotę 1200 zł** (mandaty zostały nałożone w 2 ciastkarniach, w 2 piekarniach oraz w 2 zakładach garmażeryjnych,).

Poniżej scharakteryzowano wybrane, najbardziej znaczące grupy obiektów.

AUTOMATY DO LODÓW

W 2024 r. skontrolowano 4 zakłady, w tym 1 oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu. Obiekty w tej grupie prowadzą wyłącznie działalność sezonową w okresie wiosna-lato. Zasady GHP i HACCP opracowało i wdrożyło 5 zakładów (co stanowi 100 % wszystkich automatów), Automaty do lodów kontrolowane były również tematycznie w związku ze wzmożonym nadzorem w okresie letniego wypoczynku.

PIEKARNIE

W grupie piekarni pod nadzorem znajduje się 10 zakładów, z czego 8 piekarni zaliczono do grupy zakładów o niskiej kategorii ryzyka 1 piekarnię zakwalifikowano do kategorii średniego ryzyka i 1 do wysokiego ryzyka. Ogółem skontrolowanych zostało 6 zakładów i wydano 8 decyzji administracyjnych.



Kontrole w piekarniach wykazały następujące niezgodności:

- zły stan techniczny powierzchni pomieszczeń w zakresie ścian, sufitów, podłóg oraz wyposażenia,
- brak prowadzonych zapisów wynikających z dokumentacji GHP/GMP oraz systemu zapewnienia bezpieczeństwa żywności na podstawie HACCP,
- nieprawidłowe oznakowanie w zakresie prezentacji wartości odżywczej składników zawartych

w produktach piekarniczych,

- brak procedury badań wyrobu gotowego uwzględniającej wszystkie kierunki badań wynikające z obowiązującego prawa żywnościowego.

Organ wobec **8** piekarni wydał **decyzje** nakazujące poprawę stanu sanitarnego w zakresie stanu powierzchni pomieszczeń – ścian, sufitów, aktualizacji ustalonych w zakładzie procedury wynikających z zasad systemu HACCP oraz opracowania, wdrożenia i przestrzegania procedur badań wyrobu gotowego uwzględniając rodzaj produktów, kierunki badań wynikające z obowiązującego prawa żywnościowego.

CIASTKARNIE



W grupie ciastkarni pod nadzorem znajduje się 11 zakładów. Ogółem **skontrolowano 4 zakłady**, w których przeprowadzono 8 kontroli i stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- przedsiębiorcy nie realizowali ustalonych w zakładowych procedurach systemu HACCP zasad w zakresie badań właścicielskich,
- brak identyfikacji na wykorzystywanych do produkcji czekoladach i dodatkach przygotowanych w zakładzie.
- zły stan techniczny powierzchni pomieszczeń ścian i sufitów.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w zakresie braku identyfikacji na środkach spożywczych oraz produktach spożywczych znajdujących się w magazynie po upływie terminu przydatności do spożycia wykorzystywanych do produkcji nałożono 2 mandaty w wysokości 500 zł.

W zakresie systemów zapewniających utrzymanie bezpieczeństwa żywności 100% przedsiębiorstw opracowało i wdrożyło dobrą praktykę higieny oraz zasady **HACCP**.

ZAKŁADY PRZEMYSŁU ZBOŻOWO-MŁYNARSKIEGO

Na terenie powiatu wrzesińskiego znajdują się **2 zakłady** jeden młyn, który skupuje ziarno od lokalnych rolników i produkuje różne rodzaje mąki. Zakład jest pod wspólnym nadzorem

Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej z uwagi na powstałe w procesie produkcji odpady poprodukcyjne.

Drugim zakładem przemysłu zbożowo- młynarskiego jest kaszarnia zlokalizowana na terenie zakładu CENOS. W zakładzie odbywa się produkcja kaszy jęczmiennej z jęczmienia konsumpcyjnego.

Skontrolowano 2 zakłady. Kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian w halach produkcyjnych oraz szatni dla pracowników.

INNE WYTWÓRNIE ŻYWNOŚCI:

Wytwórnia Mieszanek Przyprawowych

Pod nadzorem znajdują się **1 zakład**. Kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian w halach produkcyjnych oraz szatni dla pracowników.

W zakresie systemów zapewniających utrzymanie bezpieczeństwa zakład opracował i wdrożył dobrą praktykę higieny oraz zasady HACCP.

Wytwórnice Komponentów Suplementów diety

Pod nadzorem znajduje się **1 zakład**. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W zakresie systemów zapewniających utrzymanie bezpieczeństwa żywności zakład opracował i wdrożył dobrą praktykę higieny oraz zasady HACCP.

2.3. Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego



Pod nadzorem organu znajduje się **170 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego**, w tym: 82 zakłady małej gastronomii, 33 zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych i 3 gospodarstwa agroturystyczne.

Skontrolowano 79 zakładów (46 % zakładów w tej kategorii), z czego 41 zostało ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu. Przeprowadzono 117 kontroli, w tym 3 kontrole interwencyjne.

Do organu w 2024 r. wpłynęły **3 interwencje** dotyczące zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego - obiektów małej gastronomii, w związku z czym przeprowadzono kontrole, które dotyczyły niewłaściwego przygotowywania posiłków typu fast-food bez przestrzegania przez pracownika zasad higieny oraz niewłaściwej jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu

przygotowywanych posiłków. W związku z podjętymi czynnościami kontrolnymi nie potwierdzono zasadności złożonych interwencji.

Ogółem w tej grupie zakładów nałożonych zostało **12 mandatów karnych na kwotę 2 450 zł**. W zakresie systemów mających na celu utrzymanie bezpieczeństwa żywności w 170 zakładach wdrożono dobre praktyki higieniczne (co stanowi 100 % ogółu zakładów w tej grupie), a w 149 zakładach wdrożono zasady systemu HACCP (co stanowi 87,6 % ogółu zakładów w tej grupie). W ramach planu pobierania próbek **pobrano 10 próbek środków spożywczych** (10 próbek lodów na bazie mleka do badań mikrobiologicznych). Zakwestionowano 5 prób lodów z automatu, które nie spełniły wymaganych kryteriów mikrobiologicznych i zostały zdyskwalifikowane z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii Enterobacteriaceae w każdej próbce.

2.4. Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego



Pod nadzorem organu znajdują się **102 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego**, w tym między innymi: 3 stołówki pracownicze, blok żywienia w szpitalu w systemie cateringowym, 1 blok żywienia w domach pomocy społecznej w systemie cateringowym, 5 stołówek w żłobkach w systemie cateringowym, 27 stołówek szkolnych (w tym 19 w systemie cateringowym), 3 stołówki w bursach i internatach (w tym 2 w systemie cateringowym), 3 stołówki na półkoloniach obozach i zimowiskach w systemie cateringowym, 41 stołówek w przedszkolach (w tym 31 w systemie cateringowym), 1 stołówka w domach dziecka i młodzieży, 3 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych w systemie cateringowym, 14 innych zakładów żywienia.

Skontrolowano 28 zakładów. Dokonano 15 teoretycznych ocen sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego (zestawienia dekadowe). W wyniku przeprowadzonych ocen dekadowych w placówkach oświatowo wychowawczych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w 1 żłobku stwierdzono zbyt małą ilość warzyw i owoców w podwieczorkach,
- w 3 przedszkolach stwierdzono brak porcji ryby w jednym tygodniu, brak porcji warzyw, brak produktów spożywczych pochodzących z grupy środków spożywczych: mleko i produkty mleczne oraz zbyt wysoką zawartość białka i energii niż zaleca norma dla dzieci w wieku 6 lat,
- w 1 szkole stwierdzono brak porcji ryby w jednym tygodniu.

W związku z powyższym zalecono wprowadzenie zmian do jadłospisu.

Ocenę jadłospisów stołówek szkolnych przeprowadzono w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

BLOK ŻYWIENIA W SZPITALU, W DOMACH OPIEKI SPOŁECZNEJ ORAZ W INNYCH ZAKŁADACH ŻYWIENIA

Tabela 2. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA:

L.p.	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzone zostały nieprawidłowości	Liczba kontroli	Liczba decyzji
1.	Blok żywienia w szpitalu 1	1	0	1	-
2.	Kuchnie niemowlęce 1	1	-	1	-
3.	Blok żywienia w domach opieki społecznej w systemie cateringowym 1	1	-	1	-
4.	Inne zakłady żywienia 14	2	-	1	-

BLOK ŻYWIENIA W SZPITALU

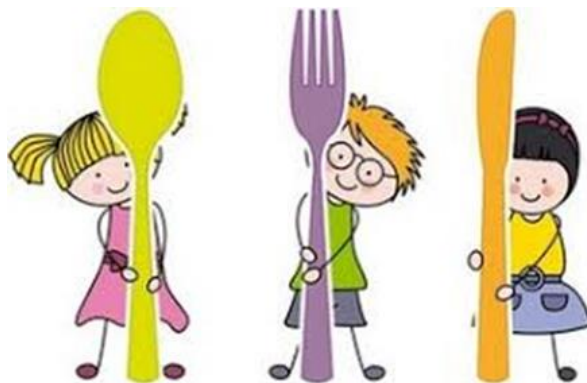


W obszarze bloku żywienia w szpitalu przeprowadzono **1 kontrolę**. Zakład wdrożył zasady dobrej praktyki higienicznej oraz zrealizował 7 zasad systemu HACCP.

Szpital realizuje również program żywienia dla pacjentów zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 25 września 2023 r. w sprawie programu pilotażowego w zakresie edukacji żywieniowej oraz poprawy jakości żywienia w szpitalach. Zgodnie z ww. rozporządzeniem program skierowany jest do pacjentów, którzy zostali przyjęci do szpitala i nie są żywieni wyłącznie dojelitowo lub wyłącznie pozajelitowo lub nie przebywają na oddziale anestezjologii i intensywnej terapii. Pomieszczenia kuchenek, w których odbywa się wydawanie posiłków utrzymane są w należytej czystości oraz stanie technicznym.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi zasad prawidłowego żywienia pacjentów w podmiotach leczniczych i realizacji „Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej” przeprowadzono ocenę dekadową jadłospisu. Ocena jadłospisu mieściła się w przedziale punktów 25 - 29 jako sposób żywienia zadawalający. W porównaniu do oceny przeprowadzonej w roku 2023 r. jadłospis uległ poprawie o 1,8 pkt. Wpływ na wynik ma serwowanie posiłku nocnego, serwowanie większej ilości mleka i przetworów mlecznych. Jadłospis jest przygotowany z uwzględnieniem różnych technik przygotowania potraw tj. z uwzględnieniem gotowania, duszenia, pieczenia i smażenia. W zakładzie dostępne są informacje dla pacjenta o produktach lub substancjach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji obecne w potrawach, które serwowane są w szpitalu. Pacjenci w kuchenkach oddziałowych posiadają dostęp do lodówki ogólnodostępnej, gdzie zgodnie z zamieszczonymi zasadami opisanymi w instrukcji mogą przechowywać środki spożywcze dostarczone przez najbliższych.

ŻYWIENIE DZIECI I MŁODZIEŻY W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.



W 2024 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na terenie jednostek oświatowych znajdowało się:

- 27 stołówek szkolnych (w tym 19 w systemie cateringowym),
- 3 stołówki w bursach i internatach (w tym 2 w systemie cateringowym),
- 41 stołówek w przedszkolach (w tym 31 w systemie cateringowym),
- 3 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych (w tym 3 w systemie cateringowym),
- 8 sklepików szkolnych.

Skontrolowano:

- 2 sklepiki szkolnych funkcjonujących na terenie szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych,
- 8 stołówek szkolnych (6 stołówek zostało ocenionych na podstawie arkusza),
- 2 stołówki w bursach i internatach

- 8 stołówek w przedszkolach, w tym 2 prowadzące żywienie w systemie cateringowym (4 stołówki zostały ocenione na podstawie arkusza).

Ogółem w powyższych zakładach przeprowadzono 28 kontroli, w tym 28 kontroli w stołówkach szkolnych, przedszkolnych, bursach i internatach, zakładach specjalnych obejmowało swym zakresem ocenę prowadzonego sposobu żywienia, w tym wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154).

W 2024 r. przeprowadzono kontrolę interwencyjną w bursie międzyszkolnej, która wykazała nieprawidłowość w zakresie kontroli wewnętrznej bezpieczeństwa żywności – w tym sprawdzania i oceny prawidłowości prowadzenia dokumentacji i zapisów stwierdzono nieprawidłowości w dokumentacji GMP/GHP oraz systemie zapewnienia bezpieczeństwa żywności na podstawie HACCP polegającej na:

- braku realizacji „Procedury badania wody w Bursie Międzyszkolnej we Wrześni” w zakresie potwierdzenia jakości zdrowotnej wody wykorzystywanej w obiekcie.
- braku przedstawionej do wglądu analizy zagrożeń systemu opartego na procedurach HACCP określającej częstotliwość badania/kontrolowania jakości wody wykorzystywanej na terenie obiektu.

W powyższym zakresie nie wydano decyzji merytorycznej z uwagi na to, że strona skorzystała z prawa wypowiedzenia się do ustaleń stanu faktycznego i złożyła pismo informujące o wykonaniu nieprawidłowości stwierdzonych w protokole kontroli sanitarnej. Dyrektor bursy niezwłocznie dokonała zmian w procedurze, potwierdził jakość zdrowotną wody przedstawiając sprawozdanie z badań oraz przeprowadził analizę zagrożeń i określił częstotliwość badania wody.

W 2024 roku dokonano 15 teoretycznych ocen sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego (zestawienia dekadowe):

- 1 ocena dotyczyła bloku żywienia w szpitalu w systemie cateringowym,
- 1 ocena dotyczyła bloku żywienia w domach opieki społecznej w systemie cateringowym,
- 1 ocena dotyczyła stołówki szkolnej w systemie cateringowym,
- 1 ocena dotyczyła żywienia w żłobku, w którym odbywa się żywienie w systemie cateringowym,
- 3 oceny odnosiły się do stołówek szkolnych produkujących posiłki od surowca do wyrobu gotowego.
- 8 ocen przeprowadzono w stołówkach przedszkolnych produkujących posiłki od surowca do wyrobu gotowego.

2.5. Produkcja pierwotna, dostawy bezpośrednie, Rolniczy Handel Detaliczny (RHD)



Pod nadzorem organu znajduje się **259 zakładów**, w tym: 200 producentów pierwotnych, 1 zakład produkcji pierwotnej i RHD, 2 producentów pierwotnych i dostaw bezpośrednich, 3 zakłady działające we wszystkich wymienionych powyżej obszarach. W zakresie oceny ryzyka dla poszczególnych grup zakładów 227 gospodarstw uzyskało kategorię ryzyka niską, 19 zakładów uzyskało kategorię ryzyka średnią natomiast 13 zakładów uzyskało kategorię ryzyka wysoką.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni posiada pod nadzorem jeden zakład zakwalifikowany jako producent produkcji pierwotnej i rolniczego handlu detalicznego. Jeden zakład zajmuje się produkcją soków z jabłek pozyskanych z własnych upraw - sadów zlokalizowanych w pobliżu zakładu produkcyjnego

W powiecie wrzesińskim zgłoszonych jest 5 gospodarstw zakwalifikowanych jako producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny oraz dostawcy bezpośredni. Jeden z gospodarzy zajmuje się produkcją tłuszczów roślinnych – tłocznia oleju z surowców pochodzenia roślinnego (rzepaku) pakowanego w opakowania jednostkowe – butelki jednokrotnego użytku. Surowiec do produkcji pozyskiwany jest z własnej uprawy.

Ogółem w 2024 r. skontrolowano 12 gospodarstw rolnych zajmujących się uprawą zbóż, buraków cukrowych, ziemniaków jadalnych i przemysłowych. Nieliczni rolnicy zajmują się uprawą warzyw okopowych. W trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych sprawdzany był stan sanitarno-techniczny oraz usytuowanie obszaru produkcji, zwracana była uwaga, czy gospodarstwa posiadają opracowane i wdrożone Instrukcje Dobrej Praktyki Rolniczej, jakie stosowano środki ochrony roślin, systemy nawadniania upraw i zabezpieczenia przed dostępem szkodników

W 73 zakładach opracowane są i wdrożone zasady dobrej praktyki higieny.

Dwa z ww. zakładów prowadzące działalność: w ramach produkcji pierwotnej kontrolowano w ramach **Planu działania w zakresie produkcji pierwotnej na rok 2024 r.** Działania kontrolne w wyznaczonych dwóch gospodarstwach prowadzone były równolegle przez Inspekcję Ochrony Środowiska oraz Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa. W ramach planu pobrano 1 próbkę wytwarzanej żywności: 1 próbkę żyta w kierunku oznaczania pozostałości pestycydów. Ponadto w gospodarstwie uprawiającym warzywa przedstawiciel IOŚ pobrał 1 próbkę gleby do badań laboratoryjnych. Wyniki badań laboratoryjnych nie wykazały niezgodności.

2.6. Środki transportu



Pod nadzorem organu znajduje się 18 środków transportu, z czego skontrolowano 1 obiekt. W związku z przeprowadzoną kontrolą wydano 1 decyzję zatwierdzającą środek transportu w zakresie transportowania płodów rolnych - owoców wyprodukowanych w gospodarstwie rolnym. Ponadto przy każdej kontroli zakładów produkcyjnych, zakładów żywienia zbiorowego weryfikowano zatwierdzone środki transportu, przeprowadzano kontrole oraz dokonywano zmian we wpisie do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

Stan sanitarny skontrolowanych środków transportu od kilku lat utrzymuje się na właściwym poziomie – kontrole w znacznej części nie wykazują nieprawidłowości.

3. Kontrole weekendowe



W roku sprawozdawczym w związku ze **wzmocnionym nadzorem nad obiektami produkcji i obrotu żywnością w dni wolne od pracy** w 22 zakładach przeprowadzono 22 kontrole.

W 12 kontrolowanych zakładach zostały stwierdzone **niezgodności**. Na osoby odpowiedzialne za wykroczenia nałożono mandaty karne – **3 mandaty na kwotę 400 zł**. Mandaty zostały nałożone w związku z nie wykonaniem czynności w zakresie identyfikacji środków spożywczych używanych do produkcji w zakładzie małej gastronomii i restauracji, co stanowiło naruszenie art. 18 ust. 4 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. oraz brak realizacji zapisów wynikających z instrukcji dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej GMP/GHP za których wykonywanie była osoba przeszkolona w tym zakresie. Z naruszeniem obowiązujących wymagań sanitarno-higienicznych oraz czynnościami sprawdzającymi usunięcie niezgodności wydano **4 decyzje opłatowe** oraz **12 decyzji merytorycznych**.

4. Ocena spraw załatwionych w systemie RASFF (System Wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i Paszach)



W 2024 r. do organu przesłano 20 informacji o niezgodnościach, w tym 3 informacje dotyczące niezgodności stwierdzone w wyrobach do kontaktu z żywnością.

Łącznie otrzymano:

- 2 powiadomienia alarmowe umieszczone w systemie RASFF o zagrożeniach mikrobiologicznych wykrytych w żywności tj. obecności bakterii Salmonella w rukoli i mięsie drobiowym,
- 2 powiadomienia alarmowe umieszczone w systemie RASFF o zagrożeniach w żywności dotyczących stwierdzenia obecności ciała obcego w tym szkła w piwie belgijskim oraz przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych w kminie rzymskim mielonym,
- 1 powiadomienie alarmowe dotyczyło migracji 4,4 diaminodifenyloketanu w narzędziach kuchennych nylonowych,
- 12 powiadomień informacyjnych umieszczonych w systemie RASFF dotyczyło w 6 przypadkach obecności w żywności drobnoustrojów chorobotwórczych oraz 5 innych zanieczyszczeń w żywności, 1 dotyczył migracji ołowiu i kadmu w wyrobach do kontaktu z żywnością,
- 2 powiadomienia w ramach systemu RASFF w celu podjęcia działań dotyczyły żywności,
- 1 powiadomienie o niezgodności z uwagi na niewłaściwe cechy organoleptyczne materiału i wyrobu do kontaktu z żywnością.

W większości przypadków kwestionowana żywność dostarczana była do sklepów spożywczych (6 powiadomień), magazynów hurtowych (4 powiadomienia), innych obiektów obrotu żywnością (1 powiadomienie), osób prywatnych (2 powiadomienia), marketu (1 powiadomienie), miejsc obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – hurtownia (1 powiadomienie) i sklep (1 powiadomienie), małej gastronomii (2 powiadomienia), zakładów produkcyjnych (2 powiadomienia).

Kwestionowana żywność wycofywana była z obrotu i zwracana do dostawcy.

Decyzja o wycofaniu towarów z obrotu w większości przypadkach podejmowana była przez przedsiębiorców przed podjęciem czynności kontrolnych, w wyniku otrzymywania powiadomień od dostawców kwestionowanych produktów. Na tej podstawie można wnioskować, iż w kraju funkcjonują procedury, w wyniku których przedsiębiorstwa powiadamiają się o stwierdzonych niezgodnościach i konieczności wycofania towarów z rynku, a czynności prowadzone przez organ mają na celu głównie monitorowanie sytuacji. W żadnym przypadku nie stwierdzono niewłaściwych działań przedsiębiorców, żywność kwestionowana była dobrowolnie wycofywana, a z przeprowadzonych czynności przedsiębiorca składał oświadczenie potwierdzające sposób postępowania z wycofanym towarem.

W minionym roku kalendarzowym pracownicy sekcji Higieny Żywności i Żywienia skierowali do Zespołu pracującego w sieci powiadamiania systemu RASFF formularz zgłoszenia w ramach uzyskania oceny ryzyka wydanej przez Państwowy Zakład Higieny dotyczący produktu importowanego z Birmy tj. ryżu białego długoziarnistego, w którym stwierdzono substancję chemiczną pn. Diethyltoluamide na poziomie 0,059 mg/kg. W związku z powyższym mając na celu nadzór nad bezpieczeństwem żywności Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrzesni wystąpił o niezależną opinię dotyczącą oceny ryzyka zagrożenia związanego z obecnością ww. substancji w środku spożywczym przeznaczonym do spożycia przez ludzi. Po otrzymanej niezależnej opinii wydano świadectwo spełnienia wymagań zdrowotnych przez środek spożywczy przekraczający granicę.

5. Jakość zdrowotna środków spożywczych



Tabela 3: żywność wycofana z obrotu w 2024 r. z powodu złej jakości

Rodzaj obiektu	Ilość asortymentów/kg żywności – żywność przeterminowana, zepsuta	Ilość wycofanych opakowań/szt./kg żywności w związku z powiadomieniami w systemie RASFF
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością		1 asortyment (3 sztuki)
Sklepy spożywcze	27 rodzajów asortymentu	1 asortyment (17 sztuk)
Magazyny hurtowe		2 asortymenty (42 sztuki), (8 sztuk)
Inne wytwórnie żywności		2 asortymenty (404 sztuki), (23 sztuki)
Ciastkarnie	5 rodzajów asortymentów	
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	9 rodzajów asortymentów	
Inne zakłady żywienia	8 rodzajów asortymentu	
Zakłady usług cateringowych	5 rodzajów asortymentów	

Powodem dyskwalifikacji było:

- przeterminowanie,
- zanieczyszczenia (zgłoszenia RASFF)

Graniczna kontrola sanitarna

W 2024 r. przeprowadzono **4 kontrole dotyczące żywności eksportowanej** do krajów spoza UE (Turcja, Indonezja, Ghana, , Mali, Gabon). Ogółem oceniono 69 eksportowanej partii żywności (różnego rodzaju płatki zbożowe), wobec których organ wydał 32 świadectwa potwierdzające spełnienie jakości zdrowotnej przez środek spożywczy przekraczający granicę.

Ponadto **dokonano 3 kontrole** na wniosek jednego przedsiębiorcy z powiatu wrzesińskiego **dotyczące importowanych środków spożywczych**: kasza bulgur z Ukrainy, ryżu białego z Pakistanu. Oceniono 5 partii importowanych produktów, wobec których wydano 3 świadectw, w tym 3 potwierdzających spełnienie jakości zdrowotnej przez środek spożywczy przekraczający granicę

5.1. Badania laboratoryjne próbek żywności

W 2024 roku pobrano do badań łącznie **181 prób** pochodzenia krajowego, UE i z importu w tym 174 zgodnie z planem w ramach urzędowej kontroli i monitoringu na 2024 r. w zakresie:

- 87 prób mikrobiologicznych w ramach urzędowej kontroli,
- 87 prób fizykochemicznych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu,
- dodatkowo pobrano:
 - 1 próbę środka spożywczego w związku ze złożoną skargą konsumencką dotyczącą obecności szkodników w produkcie pn. „Kasza Pęczak”;
 - 1 próbę surowca w zakładzie produkcyjnym w związku z otrzymanym pismem WIJHARS dotyczącym obecności szkodników w surowcu;
 - 1 próbę brzoskwiń pochodzących z importu, kraj pochodzenia Hiszpania w ramach programu „MRiRW – dodatkowa pula 1000 próbek” w kierunku badań zawartości metali;
 - 4 próby środków spożywczych w ramach granicznej kontroli produktów importowanych;
 - 1 próbę mięsa wieprzowego pobrano dodatkowo z uwagi na nieprawidłowe cechy organoleptyczne jednostkowo, opakowanego produktu hermetycznie zamkniętego tj. wyciek gęstej, mazistej substancji i nieswoisty zapach ze środka mięsa odstąpiono od badań fizykochemicznych w ramach urzędowej kontroli.

W związku z poborem prób do badań fizykochemicznych **zakwestionowano 2 próby** brukselki pochodzenia krajowego przebadanej w kierunku pozostałości pestycydów. W próbach pobranych stwierdzono przekroczenie pozostałości pestycydu fludioksonilu oraz stwierdzono przekroczenie pozostałości pestycydu tiametoksam. W obu przypadkach sporządzono formularz zgłoszenia powiadomienia w systemie RASFF. W otrzymanych ocenach ryzyka dotyczących przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości fludioksonilu i tiametoksamu w pobranych próbkach brukselki stwierdzono, że oznaczony poziom pozostałości ww. pestycydów nie stwarza zagrożenia dla zdrowia konsumentów. Ponadto brukselka jest produktem świeżym, który w momencie wyjaśnienia sprawy nie znajdował się już w obrocie.

5.2. Badania materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością



W roku sprawozdawczym pobrano do badań laboratoryjnych ogółem **3 próbki wyrobu przeznaczonego do kontaktu z żywnością**: 1 próbę materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością jako materiały i wyroby z poliwęglanu. Badanym analitem był bisfenol A w butelce plastikowej 630 ml.

Z uwagi na brak dostępności wymaganego asortymentu w na terenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pleszewie i Wolsztynie pobrano 2 próby materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością tj. wyrobów z melaminy. Naczynia zostały pobrane w sklepie Action. Wszystkie otrzymane sprawozdania potwierdziły odpowiednią jakość zdrowotną pobranych materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

6. Nadzór nad produkcją i obrotem żywnością specjalnego przeznaczenia i suplementów diety.



Pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu wrzesińskiego znajduje się **1 zakład produkujący** komponenty do suplementów diety oraz **45 obiektów** wprowadzających do obrotu suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środki spożywcze wzbogacane, z czego **22 to apteki** oraz **2 obiekty prowadzące sprzedaż wysyłkową i za pośrednictwem sprzedaży przez Internet**.

W 2024 r. skontrolowano 6 obiektów:

- 4 apteki, w tym jedna w związku ze złożoną skargą na niewłaściwy stan sanitarno – techniczny pomieszczeń, jedna w związku z wycofaniem produktu z obrotu objętego powiadomieniem RASFF oraz dwie apteki w związku z poborem prób do badań laboratoryjnych,

- 1 obiekt zajmujący się sprzedażą wysyłkową i przez Internet w zakresie znakowania suplementów diety po raz pierwszy wprowadzanych do obrotu,
- 1 siłownia, w której odbywa się sprzedaż suplementów diety skontrolowana zgodnie z planem kontroli na 2024 r., w której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Z przedmiotowych działań sporządzane są miesięczne sprawozdania dotyczące nadzoru nad ww. środkami spożywczymi prowadzone w kontrolowanych obiektach, z informacji otrzymanych w powiadomieniach GIS oraz przez śledzenie stron internetowych oferujących do sprzedaży suplementy diety, środki spożywcze wzbogacane, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Zgodnie z planem poboru prób na 2024 r. pobrano 5 prób suplementów diety. Dwie próby w kierunku oznaczenia zawartości metali, jedna próba na oznaczenie kwasów omega-3, omega-6, omega-9, oraz dwie próby na oznaczenie zawartości wit. C i wapnia z czego pięć prób zostało ocenionych pod kątem znakowania produktu. Badane próby nie zostały zakwestionowane.

W 2024 roku oceniono 24 środki spożywcze w zakresie zgodności oznakowania z obowiązującymi przepisami prawnymi:

- oceniono 16 suplementów diety w trakcie urzędowych kontroli w nadzorowanych obiektach;
- oceniono 8 suplementów diety oferowanych do sprzedaży przez strony internetowe.

7. Produkcja i obrót żywnością genetycznie modyfikowaną i nową żywnością



W 2024 r. zgodnie z planem pobierania prób do badań nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek żywności w kierunku występowania materiału genetycznie zmodyfikowanego. Organ nie otrzymał również informacji świadczących o niezgodności w tym zakresie w żywności wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu wrzesińskiego. W trakcie urzędowych kontroli nie stwierdzono również w produkcji jak i w obrocie żywności oznakowanej jako GMO. Czynności prowadzone w ramach granicznej kontroli sanitarnej dotyczącej importu żywności z krajów trzecich dotyczyły asortymentów, wobec których nie stwierdzano modyfikacji genetycznej.

8. Materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością



Na terenie powiatu wrzesińskiego znajduje się **1 zakład produkcyjny** prowadzący działalność w zakresie produkcji folii przeznaczonej do kontaktu z żywnością. Zakład ten otrzymał 13 lipca 2012 r. decyzję zatwierdzającą na prowadzenie działalności. Zakład zajmuje się produkcją folii w tym folii przeznaczonej na cele spożywcze, około 90% produkowanej folii nie ma bezpośredniego kontaktu z żywnością. Produkcja folii jest całkowicie zautomatyzowana. Głównym surowcem wykorzystywanym w procesie produkcji folii jest granulat z tworzywa PET, stanowiący prawie 100% końcowego produktu – folii elastycznej. Pozostałe surowce to mniej niż 1% i są to przede wszystkim roztwory powlekające, którymi folia pokrywana jest w ciągu procesu produkcyjnego. Zakład Flex Films Europa Sp. z o.o. jest jednym z 10 zakładów na całym świecie produkujących tego typu folię i jedynym na rynek europejski. Wyprodukowane produkty kierowane są na teren Polski i exportowane do krajów Unii Europejskiej (np. Francji, Włoch, Hiszpanii, Anglii).

Dodatkowo pod nadzorem posiadamy **17 obiektów** wprowadzających do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (**6 magazynów hurtowych i 11 sklepów**).

Skontrolowano **1** zakład produkujący materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz **2 hurtownie** obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W związku z procedurą systemu RASFF organ otrzymał 3 powiadomienia informacyjne dotyczące:

- 1 powiadomienie alarmowe dotyczyło migracji 4,4 diaminodifenylometanu w narzędziach kuchennych nylonowych. Produkt został dostarczony do sklepu na terenie powiatu wrzesińskiego zajmujący się wprowadzaniem do obrotu wyrobów i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- 1 powiadomienie o niezgodności z uwagi na niewłaściwe cechy organoleptyczne materiału i wyrobu do kontaktu z żywnością tj. czajnika elektrycznego. Produkt został dostarczony do osoby prywatnej, która po przeprowadzeniu czynności kontrolnych zobowiązała się do utylizacji przedmiotowego produktu,
- Powiadomienie informacyjne dotyczące migracji ołowiu oraz migracji kadmu z kubków szklanych pochodzących z Chin. Produkt został dostarczony do sklepu na terenie powiatu wrzesińskiego zajmujący się sprzedażą wyrobów i materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz obrotu artykułami spożywczymi pochodzenia roślinnego w opakowaniach jednostkowych.

9. Informacje o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, organizacjami konsumenckimi, środkami masowego przekazu, Policją

Państwowa Inspekcja Sanitarna współpracuje z:

- a) Inspekcją Weterynaryjną na podstawie podpisanego w dniu 16 listopada 2018 r. Porozumienia Ramowego pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym. W 2024 r. współpraca pomiędzy Inspekcjami polegała m.in. na:
- uzyskiwaniu danych z bazy weterynaryjnej i na wzajemnym przekazywaniu decyzji zakazujących;
 - informowaniu Inspekcji Weterynaryjnej o stwierdzonych nieprawidłowościach wynikających z przeprowadzonych urzędowych kontroli, w tym o postępowaniu z odpadami pochodzenia zwierzęcego kategorii III;
 - wzajemne informowanie się o wynikach badań laboratoryjnych wskazujących jakość środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi, w tym w ramach zgłoszonego w systemie RASFF;
 - przeprowadzanie wspólnych kontroli w zakładach podlegających wspólnemu nadzorowi (zakłady garmazeryjne, targowisko, młyn). W 2024 r. przedstawiciele Inspekcji Sanitarnej wraz z pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej we Wrześni przeprowadzili 2 kontrole sanitarne w zakładach objętych wspólnym nadzorem. Dwie kontrole odbyły się w zakładzie garmazeryjnym.
 - aktualizowanie listy zakładów znajdujących się pod nadzorem organów PIS oraz organów IW na terenie powiatu;
 - informowaniu o zlikwidowanych obiektach będących pod wspólnym nadzorem.
- a) Współpracujemy również z Policją w zakresie wyjaśniania spraw dotyczących nadzorowanych obiektów oraz wspólnie przeprowadzanych kontroli problemowych.
- b) Zgodnie z zawartym porozumieniem współpracujemy z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Roślin i Nasiennictwa – oddział we Wrześni oraz Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska oddział w Koninie, w zakresie przeprowadzanych wspólnych kontroli w gospodarstwach rolnych u producentów pierwotnych. W sprawozdawczym roku przeprowadzono 1 kontrolę z PIORIN, oraz 1 kontrolę z WIOŚ.
- c) Stacja współpracuje również ze środkami masowego przekazu, udzielając informacji dotyczących aktualnych zagadnień z zakresu żywności i żywienia. W związku z rozpoczynającym się sezonem grzybowym zamieszczono artykuł na stronie internetowej informując o zasadach zbierania grzybów oraz pełnieniu dyżuru przez pracowników posiadających uprawnienia grzyboznawcy udzielających porad na temat grzybów.

10. WNIOSKI

1. W 2024 roku realizowano zadania w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami produkcji i obrotu żywnością, nad warunkami żywienia zbiorowego oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, wyznaczone w Planie Zadań Priorytetowych i Statutowych na 2023 r. **Zaplanowane zostało 2 zadania priorytetowe i 13 zadań statutowych.** Wszystkie zadania zostały zrealizowane.
2. W harmonogramie nadzoru nad obiektami na 2024 rok **do kontroli zaplanowanych zostało 213 obiektów** żywieniowo-żywnościowych oraz produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, z czego **skontrolowano 148 zakładów tj. 69,5 %**. Przyczyną realizacji planu na tym poziomie były przede wszystkim czynności dodatkowe realizowane poza planem kontroli. Brak jest możliwości przewidzenia ilości tych czynności w skali roku, co w konsekwencji rzutuje na wykonanie planu.

3. **Dodatkowo** poza rocznym harmonogramem kontroli planowanych, skontrolowano **138 obiektów**, w których przeprowadzono **317 kontroli**. Znaczny udział w dodatkowych czynnościach kontrolnych mają kontrole wszczynane na wniosek strony w związku z zatwierdzaniem zakładów, jak również poszerzaniem dodatkowego zakresu działalności i składanych zażaleń.
4. **Wzrosła liczba kontroli granicznych** związanych z eksportem żywności do krajów spoza UE – w **2023 r. było to 63 kontrole, w 2024 r. 69 kontroli**. W tym obszarze należy spodziewać się systematycznej tendencji wzrostowej, zwłaszcza w sytuacji wprowadzania dodatkowych wymagań w krajach trzecich (rejestracja eksporterów, wymagania dokumentacyjne). W roku sprawozdawczym na terenie powiatu wrzesińskiego nie było eksportera żywności o szczególnych wymaganiach eksportowych, w tym do Chin, Indii.
5. W 2024 r. prowadzono również **znacząco więcej czynności tematycznych** niż w roku 2023r. Kontrole tematyczne (poza prowadzonymi corocznie kontrolami w okresie letnim w dni wolnym od pracy) dotyczyły między innymi oceny środków spożywczych wprowadzanych do obrotu na terenie placówek oświatowych w odniesieniu do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty [...] (w tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości), jak również oceniane były warunki wprowadzania do obrotu żywności w marketach sieci Biedronka (w tym zakresie czynności wykazywały niezgodności skutkujące postępowaniem represyjnym).
6. Odnotowano **wzrost liczby nałożonych mandatów karnych** – 40 (w 2023 r. – 26).
7. **Ilość wniosków o ukaranie** kierowanych do WPWIS zmniejszyła się – 2 wnioski (w 2023 r. – 8 wniosków). Z analizy wniosków o nałożenie kary pieniężnej kierowanych do WPWIS wynika iż jeden **wniosek dotyczył prowadzenia działalności niezgodnie z decyzją zatwierdzającą**, w zakresie poszerzenia asortymentu poza uzyskany w zatwierdzeniu oraz wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych nie spełniających wymagań określonych w rozporządzeniu w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty
8. Znacząco wzrosła również ilości decyzji merytorycznych – 169 decyzje (w 2023 r. – 148 decyzji).
9. W 2024 r. **zwiększyła się liczba interwencji składanych przez klientów** dotyczących nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach – 43 interwencje, natomiast (w 2023 r. – 17 interwencji dotyczących nieprawidłowości zgłaszanych przez klientów) Świadomość społeczeństwa w zakresie zasad jakie winni przestrzegać przedsiębiorcy w prowadzonych przedsiębiorstwach spożywczych wzrasta, co ma odzwierciedlenie w otrzymywanych doniesieniach. Interwencje są ważnym źródłem informacji o obiektach, w których nie planuje się kontroli urzędowych w danym roku sprawozdawczym.
10. W roku 2024 zakwestionowano łącznie 7 prób w tym 5 prób lodów z automatu, ponieważ nie spełniły wymaganych kryteriów mikrobiologicznych i zostały zdyskwalifikowane z uwagi na stwierdzenie obecności bakterii Enterobacteriaceae. Zakwestionowano również 2 próby

brukselki ze względu na obecność pozostałości pestycydów.

11. Odsetek zakładów z wdrożonymi zasadami **GHP** oraz zakładów z wdrożonymi systemem **HACCP** kształtuje się na zbliżonym poziomie: GHP w 2023 r. – 76 %, w 2024 r. – 78 %; HACCP w 2023 r. – 53 %, w 2024 r. – 53 %.
12. Sposób żywienia dzieci, młodzieży i pacjentów szpitala był prawidłowy.
13. Istotnym elementem prowadzonego nadzoru są **kontrole dotyczące suplementów diety**. W 2024 r. nadzór nad zakładami należącymi do podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzane do obrotu suplementy diety będzie kontynuowany.



V. Ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy



Źródło: iStock (istockphoto.com)

1. Kontrole przeprowadzone w 2024 roku

1.1. Ilość kontroli przeprowadzonych w 2024 roku na terenie powiatu wrzesińskiego

W 2024 r. przeprowadzono 112 kontroli, w trakcie których prowadzony był nadzór nad:

- | | |
|--|------|
| – substancjami chemicznymi i ich mieszaninami | – 62 |
| – prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 | – 13 |
| – produktami biobójczymi- | – 23 |
| – produktami kosmetycznymi | – 7 |
| – substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy | |

		– 16
–	czynnikami biologicznymi w środowisku pracy	– 20
–	środkami zastępczymi	– 1

1.2. Ilość obiektów skontrolowanych w 2024 roku na terenie powiatu wrzesińskiego

Skontrolowano 96 obiektów, w tym m. in.:

–	wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny	– 15
–	stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny	– 47
–	wprowadzających do obrotu produkty biobójcze	– 6
–	stosujących produkty biobójcze	– 13
–	w zakresie substancji, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy	– 16
–	w zakresie czynników biologicznych w środowisku pracy	– 20
–	wprowadzających do obrotu prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3	– 2
–	stosujących prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3	– 11
–	wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne	– 4
–	stosujących produkty kosmetyczne	– 3
–	w których zachodzi podejrzenie wprowadzania do obrotu środków zastępczych	– 1

1.3. Uchybienia stwierdzone w trakcie kontroli oraz wydane decyzje w 2024 r.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w kontrolowanych zakładach pracy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni wydał ogółem 50 w tym 39 decyzji zawierających 200 nakazów dotyczących m.in.:

–	pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy dot. m.in. pomiarów czynników chemicznych i pyłowych, hałasu, czynników rakotwórczych, drgań działających na organizm człowieka przez kończyny górne oraz o działaniu ogólnym na organizm człowieka	– 55 uchybień,
–	oceny ryzyka zawodowego	– 12 uchybień,
–	orzeczeń lekarskich pracowników	– 5 uchybień,
–	złego stan sanitarno-higienicznego oraz technicznego pomieszczeń	– 53 uchybień,
–	substancji chemicznych i ich mieszanin	– 34 uchybień,
–	czynników rakotwórczych lub mutagennych	– 6 uchybień,
–	instrukcji w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	– 11 uchybień,
–	szkoleń wstępnych oraz okresowych pracowników w zakresie bhp	– 4 uchybienia,
–	wyznaczenia osób w zakresie udzielania I-wszej pomocy, instrukcji w zakresie udzielania I-jej pomocy, apteczek	– 13 uchybień,
–	kart badań i rejestrów czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy	– 4 uchybienia,
–	braku książki kontroli	– 1 uchybienie,

- instrukcji bhp obsługi maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji – 1 uchybienie,
- czynników biologicznych – 1 uchybienie.

11 decyzji zmieniających termin realizacji nakazów oraz umarzających postępowanie administracyjne.

Ponadto stwierdzono 10 uchybień w zakładach, w których komórkami wiodącymi był Oddział Nadzoru Sekcja Higieny Komunalnej i dotyczyły m.in.:

- pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy dot. m.in. pomiarów czynników chemicznych i pyłowych, hałasu – 2 uchybienia,
- oceny ryzyka zawodowego – 2 uchybienia,
- substancji chemicznych i ich mieszanin – 9 uchybień



Źródło: iStock (istockphoto.com)

2. Obiekty pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrześni

2.1. Zmiany w wykazie obiektów

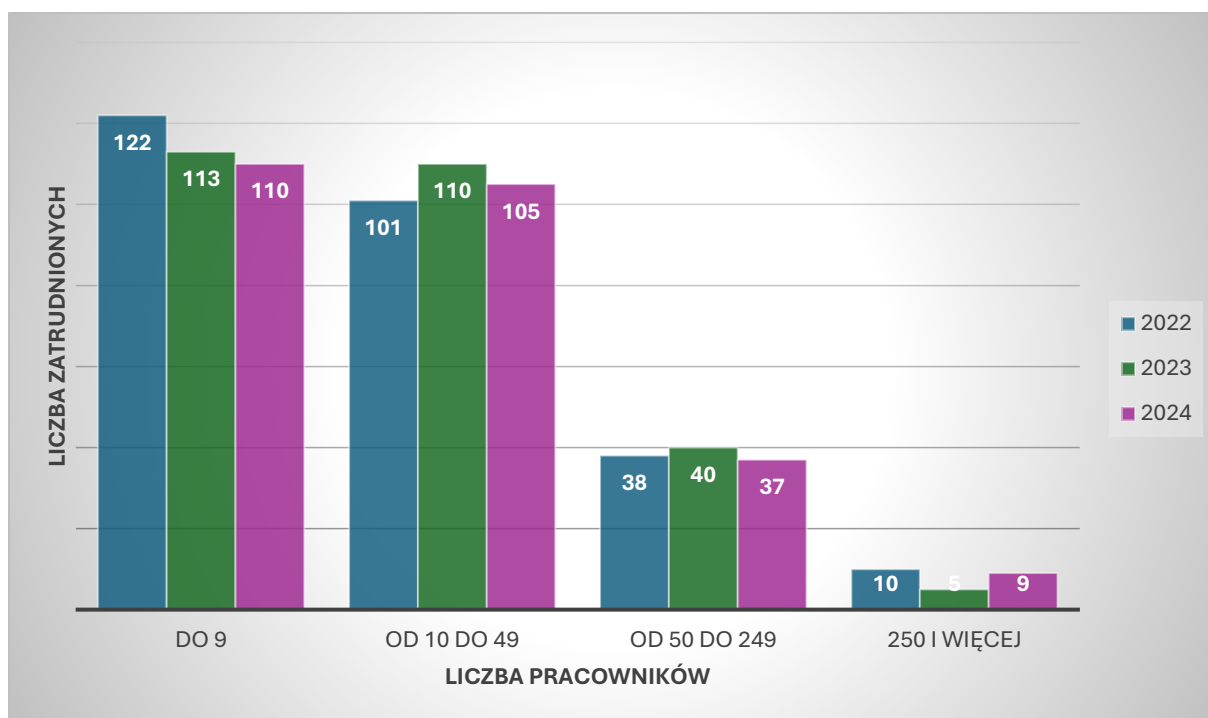
W roku 2024 r. Oddział Nadzoru Sekcja Higieny Pracy obejmował nadzorem 261 zakładów w których liczba zatrudnionych pracowników wynosiła 14396.



Rysunek 1 Liczba zakładów pracy będąca pod nadzorem Oddziału Nadzoru Sekcji Higieny Pracy



Rysunek 2 Liczba zatrudnionych pracowników w zakładach ujętych w wykazie obiektów będących pod nadzorem Oddziału Nadzoru Sekcji Higieny Pracy



Rysunek 3 Struktura zakładów pracy powiatu wrzesińskiego w latach 2022-2024 wg liczby zatrudnionych pracowników



Źródło: iStock (istockphoto.com)

3. Czynniki szkodliwe w środowisku pracy

3.1. Praca w warunkach przekroczonych norm sanitarnych

W 2024 r. skontrolowano 96 obiektów, gdzie w 17 zakładach stwierdzono, że 409 pracowników pracuje powyżej najwyższego dopuszczalnego stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia. Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń dotyczą hałasu, zapylenia oraz wibracji i występują głównie w zakładach produkcji: wyrobów z drewna, mebli, pojazdów samochodowych, metalowych wyrobów gotowych.

4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne

4.1. Praca w kontakcie z substancjami, czynnikami i procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym bądź mutagennym

W roku 2024 przeprowadzono 11 kontroli w 11 zakładach pracy, w których w kontakcie z substancjami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym bądź mutagennym zatrudnionych było 107 pracowników, natomiast w narażeniu pracowały 334 osoby.

W zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych stwierdzono uchybienia dotyczące:

- brak przekazania informacji o czynnikach rakotwórczych za rok poprzedni do dnia 15 stycznia do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu oraz do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu – 2 uchybienia (dodatkowo jedno wydane przez inną komórkę wiodącą),
- brak rejestru prac których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami, mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 2 uchybienia,
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie substancjami chemicznymi ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 1 uchybienie.

W warunkach przekroczonego najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) pyłów drewna frakcja wdychalna pracowały 3 osoby.

Nazwa czynnika rakotwórczego	Rodzaj prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi	Liczba osób pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym	Liczba osób pracujących w warunkach przekroczonego najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS)
Butan-1,3-dien	Prowadzenie czynności związanych z wulkanizacją gumy	44	0
Benzen	Prowadzenie czynności związanych z wulkanizacją gumy	44	0
4-[(Morfolinotio)tioksometylo]morfolina	Prowadzenie czynności związanych z wulkanizacją gumy	44	0

Nazwa czynnika rakotwórczego	Rodzaj prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi	Liczba osób pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym	Liczba osób pracujących w warunkach przekroczonego najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS)
Chromian baru	Praca przy użyciu produktów niebezpiecznych – podkładów powlekających części do przemysłu lotniczego dostępnych w malarni	3	0
Chromian strontu	Praca przy użyciu produktów niebezpiecznych – podkładów powlekających części do przemysłu lotniczego dostępnych w malarni	3	0
Chromiany (VI)	Praca przy użyciu produktów niebezpiecznych – podkładów powlekających części do przemysłu lotniczego dostępnych w malarni	3	0
Chromian cynkowo-potasowy	Praca przy użyciu produktów niebezpiecznych – podkładów powlekających części do przemysłu lotniczego dostępnych w malarni	3	0
Benzen	Obsługa dystrybutora, możliwość narażenia w trakcie awarii na stacji paliw	1	0
Spaliny silników Diesla	Używanie wózka widłowego z silnikiem Diesla	1	0
Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA)	Prowadzenie czynności związanych z wulkanizacją gumy	44	0
Pyły drewna - frakcja wdychalna	Obsługa maszyn stolarskich	315	3

Nazwa czynnika rakotwórczego	Rodzaj prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi	Liczba osób pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym	Liczba osób pracujących w warunkach przekroczonego najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS)
krzemionka krystaliczna /kwarc, krystobalit/ – frakcja respirabilna	Narażenie na krzemionkę krystaliczną w trakcie pracy w zakładzie w którym wytwarzana jest energia potrzebna do ogrzania miasta	19	0
	Prace przy produkcji opon w trakcie których występuje narażenie na krzemionkę krystaliczną	44	0
Promieniowanie jonizujące	Praca przy tomografii komputerowej oraz przy przenośnym rentgenie	1	0
	Praca przy prześwietlaniu przerobionego sprasowanego materiału	5	0
Tlenek węgla	Praca podczas obsługi wózka widłowego z mechanicznym napędem podnoszenia	5	0
Formaldehyd	Praca z żywicami klejowymi (formaldehyd zawarty w żywicach klejowych)	142	0
	Praca z lakierami (formaldehyd zawarty w lakierach)	3	0
	Stosowany podczas konserwowania pobranych próbek materiału ludzkiego	35	0
Tlenek etylenu	Stosowany przy sterylizacji narzędzi chirurgicznych	2	0

Nazwa czynnika rakotwórczego	Rodzaj prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi	Liczba osób pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym	Liczba osób pracujących w warunkach przekroczonego najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS)
Cytostatyki	Przygotowywanie cytostatyków oraz podawanie pacjentom cytostatyków.	3	0
Pył azbestowy	Kontakt podczas prac związanych z rozbiórką i odbiorem wyrobów zawierających azbest	2	0
Formalina	Wykonywanie niezbędnych badań próbek wody, ścieków oraz osadów ściekowych	6	0
Testy ChZT	Wykonywanie niezbędnych badań próbek wody, ścieków oraz osadów ściekowych	6	0
Chromian potasu	Wykonywanie niezbędnych badań próbek wody, ścieków oraz osadów ściekowych	6	0
Fenoloftaleina	Wykonywanie niezbędnych badań próbek wody, ścieków oraz osadów ściekowych	6	0
Chloroform	Wykonywanie niezbędnych badań próbek wody, ścieków oraz osadów ściekowych	6	0

Tabela 2 Rodzaj czynnika rakotwórczego oraz rodzaj prac, w których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi występujących w zakładach skontrolowanych w powiecie wrzesińskim w 2024 roku

4.2. Lista czynników rakotwórczych i mutagennych występujących w skontrolowanych zakładach od 2022 r. do 2024 r. na terenie powiatu wrzesińskiego

1. Siarczan niklu(II); dichlorometan; tlenek etylenu; formaldehyd; fenoloftaleina; bis(diwodorofosforan) niklu; chlorowodorek hydroksyloaminy; chlorek kobaltu 6 hydrat; chromian potasu; dichromian sodu; dichromian potasu; sześciowodny chlorek niklu; siarczan kobaltu 7 hydrat; azotan kobaltu (II) 6 hydrat; butan-1,3-dien; 4-[(Morfolinotio)tioksometylo]morfolina; chromian baru; chromian strontu; chromiany (VI); chromian cynkowo-potasowy; tlenek węgla; formalina; testy ChZT; chloroform;
2. Pył azbestowy
3. Promieniowanie jonizujące
4. Pyły drewna
5. Cytostatyki
6. Krzemionka krystaliczna (kwarc, krystobalit) - frakcja respirabilna
7. Spaliny silników Diesla
8. Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA)
9. Benzyna
10. Benzen



Źródło: iStock (istockphoto.com)

5. Substancje chemiczne i ich mieszaniny, prekursorzy i produkty biobójcze

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o substancjach chemicznych i ich mieszaninach przeprowadzono 3 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów), 13 kontroli u dystrybutorów oraz 47 kontroli u stosujących chemikalia. W zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono w 13 zakładach naruszenia przepisów, które dotyczyły:

- oznakowania opakowań mieszanin niebezpiecznych;
- spisu substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w działalności zawodowej;
- kart charakterystyki;
- instrukcji w zakresie bezpieczeństwa chemicznego;
- wyznaczenia oraz oznakowania miejsca przechowywania produktów niebezpiecznych.

W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 2 kontrole u wprowadzających do obrotu prekursor kat. 3 – aceton oraz 11 kontroli w zakładach stosujących prekursorzy narkotykowe kat. 2 – nadmanganian potasu oraz kat. 3 – aceton, keton metylowo-etylowy, kwas siarkowy (VI) oraz kwas solny.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono uchybienia w zakładach stosujących prekursorzy narkotykowe w zakresie: nieprawidłowych warunków magazynowania substancji niebezpiecznych oraz nieprawidłowych warunków dozowania substancji niebezpiecznych.

W zakresie produktów biobójczych przeprowadzono 3 kontrole u dalszych użytkowników - formulatorów produktów biobójczych, 7 kontroli u wprowadzających do obrotu produkty biobójcze oraz 13 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych. W 7 zakładach stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie produktów biobójczych, które dotyczyły: nieprawidłowego udostępniania produktów biobójczych, wprowadzania produktów biobójczych zawierających w swoim składzie niedozwolone substancje czynne, braku

sporządzenia karty charakterystyki w sposób prawidłowy, nieprawidłowego magazynowanie produktów biobójczych, niezapewnienie prawidłowych warunków dozowania produktów biobójczych.



Źródło: iStock (istockphoto.com)

6. Choroby zawodowe

6.1. Liczba decyzji i stwierdzonych chorób

1. Liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w 2024 r. – 6
2. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w 2024 r. – 6
3. Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej w 2024 r. – 1

Pozycja	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w roku		
		2022	2023	2024
15	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat:	0	6	4
19.4	Przewlekłe zapalenie okołostawowe barku	0	0	1
19.5	Przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej	0	0	1
Ogółem		0	6	6

Tabela 3 Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2022 - 2024 wg pozycji z wykazu chorób zawodowych

Pozycja	Rodzaj choroby zawodowej	Decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej w roku		
		2022	2023	2024
15	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat:	0	3	0
20.1	Zespół cieśni w obrębie nadgarstka	0	0	1
Ogółem		0	3	1

Tabela 4 Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej w latach 2022 - 2024 wg pozycji z wykazu chorób zawodowych

7. Dane dotyczące zatruć/podejrzeń zatruć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

W 2024 r. otrzymano dwukrotnie zgłoszenia z Powiatowego Szpitala we Wrześni dotyczące ośmiu przypadków wystąpienia zatrucia substancjami psychotropowymi. Zażytych przez osoby zatrute środkami były: amfetamina, mefedron, metamfetamina (kryształ), THC, LSD, tabletki Aserin 50 mg (Sertralina), tabletki Aciprex 10 mg (Escitalopram). Zatrucia dotyczyły kobiet i mężczyzn w wieku od 15 do 40 lat.



Źródło: iStock (istockphoto.com)

8. Podsumowanie

- W ewidencji Oddziału Nadzoru - Sekcja Higieny Pracy na dzień 31.12.2024 r. znajdowało się 261 zakładów, w których zatrudnionych było 14396 pracowników. W porównaniu z 2023 r. liczba obiektów w ewidencji zmniejszyła się o 11 obiektów natomiast liczba pracowników spadła o 1200 osób.
- Zdecydowaną większość stanowią zakłady mikro zatrudniające do 9 pracowników oraz małe, zatrudniające od 10 do 49 pracowników.
- Skontrolowano 88 obiektów (261 zewidencjonowanych obiektów). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 50 decyzji zawierających 200 nakazów. Najwięcej uchybień dotyczyło badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, substancji chemicznych i ich mieszanin oraz złego stanu sanitarni-higienicznego pomieszczeń
- W 17 obiektach będących w ewidencji pionu higieny pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia, głównie w zakładach produkcji: wyrobów z drewna, mebli, pojazdów samochodowych, metalowych wyrobów gotowych. Największą grupę stanowili pracownicy zatrudnieni w narażeniu na hałas przekraczający NDN.
- W roku 2024 w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o substancjach chemicznych i ich mieszaninach na terenie powiatu wrzesińskiego przeprowadzono 3 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów), 13 kontrole u dystrybutorów oraz 47 kontrole u stosujących chemikalia.
- W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 2 kontrole u wprowadzających do obrotu prekursor kat. 3 – aceton oraz 11 kontrole w zakładach stosujących prekursor narkotykowe kat. 2 – nadmanganian potasu oraz kat. 3 – aceton, keton metyloowo-etylowy, kwas siarkowy (VI) oraz kwas solny.
- W zakresie produktów biobójczych przeprowadzono 3 kontrole u dalszych użytkowników - formulatorów produktów biobójczych, 7 kontrole u wprowadzających do obrotu produkty biobójcze oraz 13 kontrole w zakresie stosowania produktów biobójczych.
- Na terenie powiatu wrzesińskiego w okresie sprawozdawczym stwierdzono 6 chorób zawodowych. 66,67 % stwierdzeń chorób zawodowych stanowiły choroby narządu głosu, 16,67 % stanowiły przewlekłe zapalenie okołostawowe barku oraz 16,67 % przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej.
- W 2024 r. otrzymano 2 zgłoszenia ze Szpitala Powiatowego we Wrześni dotyczące ośmiu przypadków wystąpienia zatrucia substancjami psychotropowymi.

VI. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI MŁODZIEŻY i PROMOCJI ZDROWIA

1. Zakres higieny dzieci i młodzieży

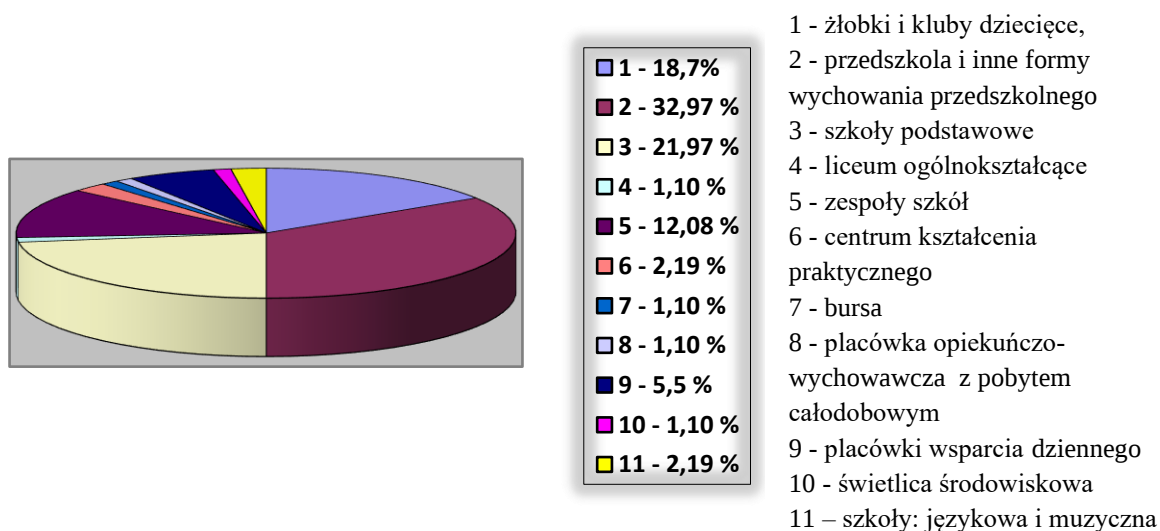
W 2024 r. zakresie higieny dzieci i młodzieży przeprowadzono kontrole stanu sanitarno-higienicznego placówek oświatowo-wychowawczych, bursy, centrum kształcenia praktycznego, placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego oraz placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

Kontrole sanitarne prowadzono pod względem posiadanej infrastruktury, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej oraz oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży (m.in. pod względem higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych, zapewnienia odpowiedniej temperatury w pomieszczeniach pobytu ludzi oraz odpowiedniej temperatury wody, oceny dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do wymagań ergonomii, zapewnienia miejsc na podręczniki oraz oceny obciążenia uczniów tornistrami szkolnymi).

Podczas prowadzonego nadzoru dokonywano również oceny realizacji wytycznych bezpieczeństwa zdrowotnego MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz oceny realizacji wytycznych zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 31.03.2022 r. dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wydane na podstawie art. 8a ust. 5 pkt. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

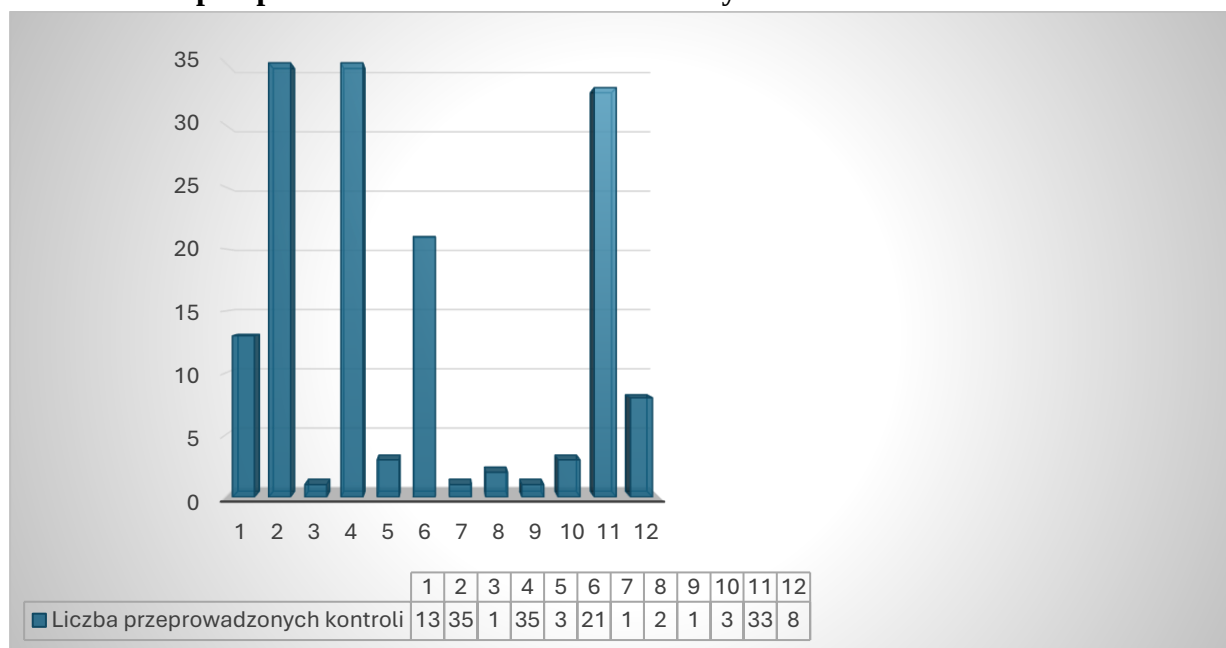
Kontrole odbywały się również przy współpracy innych pionów PSSE we Wrześni oraz innych instytucji (policji oraz straży pożarnej).

W roku 2024 pod nadzorem ogółem było 184 placówki (91 placówek stałych oraz 93 placówki sezonowe).



Rysunek 1. Odsetek poszczególnych rodzajów placówek stałych pod nadzorem na terenie powiatu wrzesińskiego w 2024 r.

W roku 2024 przeprowadzono 160 kontroli sanitarnych.



- 1 - 13 kontroli żłobków (w tym 2 kontrole w związku z odbiorem) i 4 kontrole klubów dziecięcych,
- 2 - 35 kontroli przedszkoli (w tym 4 kontrole w związku z odbiorem),
- 3 - 1 kontrola innej formy wychowania przedszkolnego,
- 4 - 35 kontroli szkół podstawowych (w tym 1 kontrola sprawdzająca),
- 5 - 3 kontrole liceum ogólnokształcącego,
- 6 - 21 kontroli zespołów szkół (w tym 3 kontrole sprawdzające),
- 7 - 1 kontrola placówki opiekuńczo – wychowawczej z pobytem całodobowym,
- 8 - 2 kontrole placówek wsparcia dziennego,
- 9 - 1 kontrola centrum doskonalenia nauczycieli,
- 10 - 3 kontrole stanu przygotowania obiektów do letniego wypoczynku dzieci i młodzieży).
- 11 - 33 kontrole placówek letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
- 12 - 8 kontroli placówek zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

Rysunek 2. Liczba przeprowadzonych kontroli w poszczególnych rodzajach placówek w 2024 r.

1.1. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek

Rodzaj placówki		Liczba placówek							
		nowo oddanych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo oddanymi obiektami sportowymi	z modernizowanym i blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanym i blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8
Żłobki	1	2	1	0	0	0	0	0	0
Przedszkola	2	0	0	0	0	0	0	0	0

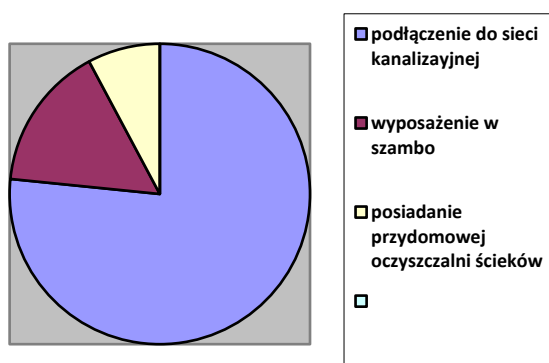
Szkoły Podstawowe	3	0	0	0	0	0	1	0	0
Licea ogólnokształcące	4	0	0	0	0	0	0	0	0
Technika	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Branżowe I st.	6	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Branżowe II st.	7	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	8	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Wyższe	9	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	10	0	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM	11	2	1	0	0	0	0	0	0

W wierszu 1 ujęto również klub dziecięcy, który powstał w 2024 r.

1.2. Charakterystyka placówek

Nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do pełnionej funkcji oraz w złym stanie technicznym.

Wszystkie objęte nadzorem placówki stałe w powiecie wrzesińskim posiadają podłączenie do wodociągów miejskich lub gminnych (stan ten nie uległ zmianie w porównaniu z poprzednimi latami). Wszystkie placówki posiadają dostęp do bieżącej, ciepłej wody w sanitariatach. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych nie były zachowane w 6 placówkach szkolnych (są to: Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr 3, ul. Kosynierów 32 we Wrześni, Społeczna Szkoła Podstawowa we Wszemborzu, Liceum Ogólnokształcące ul. Witkowska 1 we Wrześni, Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 we Wrześni, Zespół Szkół Politechnicznych we Wrześni oraz Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących we Wrześni). W pozostałych placówkach oświatowo-wychowawczych standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (umywalk, mis ustępowych i pisuarów) były zachowane. W 2023 r. odnotowano 4 placówki z niezachowanymi standardami dostępności do urządzeń sanitarnych.



Spośród 64 objętych kontrolą placówek pod względem warunków do utrzymania higieny osobistej podłączenie do sieci kanalizacyjnej posiada 49 placówek (76,6 %), 10 placówek wyposażonych jest w szambo (15,6 %), natomiast 5 placówek posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków (7,8 %).

Rysunek 5. Odsetek wyposażenia obiektów będących pod nadzorem w sieć kanalizacyjną, szambo i przydomową oczyszczalnię ścieków.

W 2024 r. wyegzekwowano 7 decyzji administracyjnych (w tym 5 z ubiegłych lat). W ramach realizacji nakazów decyzji dokonano poprawy stanu sanitarno-higienicznego: nawierzchni podłóg w ciągach komunikacyjnych (Liceum Ogólnokształcące we Wrześni), podłóg w salach

zajęć (Samorządowa Szkoła Podstawowa w Pyzdrach, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących we Wrześni (2 decyzje)), ścian i podłóg w ciągach komunikacyjnych (Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 we Wrześni), ścian w ciągach komunikacyjnych (Zespół Szkół w Nekli) oraz dostosowania natężenia oświetlenia w sali zajęć (Przedszkole Niepubliczne Polne Kwiatki” Barbara Jankiewicz w Gutowie Małym).

W 2024 r. wydano 3 decyzje zmieniające terminy nakazów decyzji dotyczących nawierzchni podłóg w sali zajęć (Zespół Szkół w Nekli), nawierzchni ścian i sufitów w ciągach komunikacyjnych (Samorządowa Szkoła Podstawowa w Górnych Grądach, Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 2 we Wrześni) oraz stopni schodów i balustrad (Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 2 we Wrześni).

W 1 szkole podstawowej wydano 1 decyzję umarzającą postępowanie w sprawie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli w postaci braku pisemnych wyników pomiarów oświetlenia w pomieszczeniach szkoły, ww. decyzję wydano po przedstawieniu przez dyrektora szkoły wyników pomiarów natężenia oświetlenia we wszystkich pomieszczeniach szkoły, które były zgodne z wymogami Polskiej Normy PN-EN 12464-1:2022-01 „Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część I: Miejsca pracy we wnętrzach”.

W związku z trwającym postępowaniem administracyjnym w 1 placówce szkolnej w 2024 r. dokonano częściowej realizacji nakazów decyzji dokonano poprawy stanu sanitarno-higienicznego pomieszczenia sanitarnego dla chłopców oraz urządzeń sanitarnych w pomieszczeniu sanitariatów dla dziewcząt).

W roku sprawozdawczym wydano 19 nowych decyzji merytorycznych nakazujących:

- dostosowanie natężenia oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach szkoły do wymogów Polskiej Normy PN-EN 12464-1:2022-01 „Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część I: Miejsca pracy we wnętrzach” (17 decyzji), przedstawienia wyników pomiarów natężenia oświetlenia w pomieszczeniach szkół (3 decyzje),
- poprawę stanu sanitarno-technicznego ścian i parapetów w ciągu komunikacyjnym oraz ścian i podłogi w szatni przy sali gimnastycznej(1 decyzja),
- poprawę stanu sanitarno-higienicznego nawierzchni ścian na korytarzu (1 decyzja),
- poprawę stanu sanitarno-higienicznego ścian i sufitu na korytarzu (1 decyzja).

W związku z powstaniem 2 żłobków na terenie powiatu wrzesińskiego wydano 2 decyzje o spełnieniu wymagań lokalowych i sanitarnych pomieszczeń, natomiast w związku z modernizacją i adaptacją pomieszczeń w 2 żłobkach wydano 2 decyzje zmieniające.

W 2024 r. wystosowano 23 wystąpienia pokontrolne o konieczności podjęcia działań z zakresów:

- dostosowania planu zajęć lekcyjnych do wymogów higienicznych (16 wystąpień pokontrolnych),
- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarnego – higienicznego ścian i sufitów (2 wystąpienia pokontrolne),

- dostosowania natężenia oświetlenia w pomieszczeniach szkoły, zgodne z wymogami Polskiej Normy PN-EN 12464-1:2022-01 „Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część I: Miejsca pracy we wnętrzach” (1 wystąpienie pokontrolne),
- braku organizacji zajęć w pomieszczeniach usytuowanych poniżej terenu przyległego do obiektu szkoły (3 wystąpienia pokontrolne),
- dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii (5 wystąpień pokontrolnych).

Ze względu na adaptację nowych pomieszczeń przedszkoli już istniejących oraz w związku z odbiorem Niepublicznego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli wystawiono łącznie 4 opinie sanitarne o spełnieniu wymagań lokalowych i sanitarnych pomieszczeń.

W 2 obiektach szkół podstawowych w Gminie Miłosław oraz w 1 obiekcie szkoły podstawowej w Gminie Kołaczkowo została zakończona termomodernizacja budynków.

Przy jednym z obiektów Samorządowej Szkoły Podstawowej Nr 6 we Wrześni oddano do użytku boisko szkolne.

W 2024 r. oddano do użytku kolejny moduł Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Miłosławiu w lokalizacji Bugaj 7 (Gmina Miłosław), jednocześnie zakończono prowadzenie zajęć w obiekcie przy ul. Poznańskiej 1 a w Miłosławiu.

1.3. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W 2024 roku higieniczną oceną rozkładów zajęć lekcyjnych objęto 62 oddziały szkół podstawowych, 46 oddziałów zespołów szkół oraz 8 oddziałów liceum ogólnokształcącego.

ROK	Liczba oddziałów objętych oceną	Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie*:		Stwierdzono nieuwzględnienie zaleceń w zakresie:		
		równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia				
		A	B	C	D	E
		zajęcia nie rozpoczynają się o stałej porze	różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynosi więcej niż 1 godzina	Nie uwzględniono w każdym dniu zajęć z elementami ruchu	Przestrzegania limitu godzin w danym dniu	zdwojenie godzin danego przedmiotu więcej niż 1 raz w tygodniu i/lub zdwojenie godzin lekcji w ciągu dnia pracy ucznia z 2 lub więcej przedmiotów
2022	130	4	35	0	0	0
2023	105	1	28	17	42	0
2024	116	3	40	36	38	0

Tabela 1. Porównawcze zestawienie stwierdzonych nieprawidłowości w poszczególnych zakresach w oddziałach w latach 2022-2024. W tabeli podano liczbę oddziałów, w których stwierdzono nieprawidłowości w podanym zakresie.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w ocenianych rozkładach zajęć lekcyjnych w 2024 r. dotyczą:

- a) nieuwzględnienia wymogu przestrzegania limitu godzin w danym dniu - najbardziej obciążonymi klasami w tym zakresie są klasy VII, VIII szkół podstawowych oraz oddziały w szkołach ponadpodstawowych,
- b) nieuwzględnienia wymogu równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia tj. w kolejnych dniach tygodnia różnica liczby godzin lekcyjnych wynosiła powyżej 1 godziny,
- c) nieuwzględnienia wymogu różnorodności zajęć w danym dniu (kol. C).

Wymogi ujęte w punktach b i c nie są przestrzegane w klasach IV-VIII szkół podstawowych oraz szkołach ponadpodstawowych.

Dyrektorzy szkół wyjaśniali, iż problem w ułożeniu planu zajęć lekcyjnych zgodnie z wymogami higienicznymi stanowi brak dostępności nauczycieli spowodowanej łączeniem kilku etatów w kilku szkołach oraz obowiązujący ramowy program nauczania w szkołach publicznych.

W większości objętych badaniem szkół występują przerwy międzylekcyjne 10 minutowe. Szkoły, w których występują przerwy 5-minutowe zapewniają przerwy trwające 15 i 20 minut. Przerwy 5 - minutowe w zdecydowanej większości są spowodowane dowozami autobusami / busami uczniów do szkół.



Źródło. iStock (istockphoto.com)

W 1 szkole ponadpodstawowej zajęcia lekcyjne odbywają się w trybie dwuzmianowym (w godzinach popołudniowych zajęcia odbywają uczniowie liceum ogólnokształcącego dla dorosłych). W pozostałych placówkach szkolnych zajęcia odbywają się w trybie jednozmianowym. Uczniowie z objętych kontrolą sanitarną szkół mają możliwość spędzania dłuższych przerw na placach rekreacyjnych lub na boiskach szkolnych.

Uczniowie szkół wiejskich w zdecydowanej większości dowożeni są autobusami.

Podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w placówkach przeprowadzano następujące badania:

- pomiary temperatury łącznie w 211 salach lekcyjnych i pokojach mieszkalnych - stwierdzono, że w objętych pomiarami pomieszczeniach zapewniono odpowiednią temperaturę (w żadnym pomieszczeniu nie odnotowano temperatury poniżej 18°C), temperatura pomieszczeń jest na bieżąco monitorowana przez nauczycieli (w salach lekcyjnych umieszczone są termometry),
- pomiary temperatury ciepłej wody w kranach w sanitariatach dla uczniów/dzieci przy 319 umywalkach w sanitariatach dla dzieci/uczniów – przy każdej objętej kontroli umywalce

stwierdzono dostęp do bieżącej, ciepłej wody (temperatura ciepłej wody nie była niższa niż 35°C).

Do ww. pomiarów używano termometru elektronicznego ST 9206.

- pomiar wysokości 292 pomieszczeń w placówkach stałych i w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży,
- pomiar długości i szerokości 132 pomieszczeń (dot. sal lekcyjnych oraz pokoiów mieszkalnych),
- w pomieszczeniach mieszkalnych w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej dokonano 60 pomiarów odległości pomiędzy łózkami (odstęp pomiędzy łózkami był zachowany – nie był mniejszy niż 30 cm),
- odległość miejsca gromadzenia nieczystości stałych od drzwi i okien budynków oświatowo-wychowawczych oraz obiektów wypoczynku dzieci i młodzieży zmierzono w 33 placówkach (nie stwierdzono odległości mniejszej niż 10 m),
- oceną dostosowania mebli do wymagań ergonomii objęto stanowiska 412 dzieci (pomiar przeprowadzono w 4 przedszkolach - 159 dzieci, w 4 szkołach podstawowych - 107 uczniów oraz w 2 szkołach ponadpodstawowych – 146 uczniów). Stwierdzono, że spośród objętych pomiarami uczniów 22 dzieci z 2 przedszkoli, 60 uczniów ze szkół podstawowych oraz 17 uczniów uczęszczających do szkół ponadpodstawowych nie korzystało z prawidłowo dostosowanych do wzrostu stanowisk. Powodem niedostosowania stołów i krzeseł do wzrostu uczniów / dzieci według informacji uzyskanych podczas kontroli był brak dostatecznej liczby mebli w odpowiednich rozmiarach. Ponadto uczniowie klas IV- VIII szkół podstawowych oraz uczniowie klas ponadpodstawowych każdą lekcję odbywają w innym pomieszczeniu co jest dodatkowym utrudnieniem w dostosowaniu wysokości stołów i krzeseł do ich wzrostu. W salach zajęć, w których brak do tej pory stołów i krzeseł z certyfikatami zamieszcza się właściwe oznakowania (kolory, numery) na meblach zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy dot. wymiarów funkcjonalnych mebli. Umożliwia to uczniom prawidłowy dobór stanowisk pracy podczas zajęć.

Do ww. pomiarów użyto dalmierza laserowego Hilti PD 30.

Podczas prowadzonych kontroli placówek stałych prowadzono również działania informacyjno – edukacyjne z zakresu: profilaktyki wad postawy (właściwego doboru i pakowania tornistrów szkolnych, ergonomii stanowisk pracy uczniów / dzieci, wszawicy, higienicznego rozkładu zajęć lekcyjnych, dostępu do wody pitnej.

1.4. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

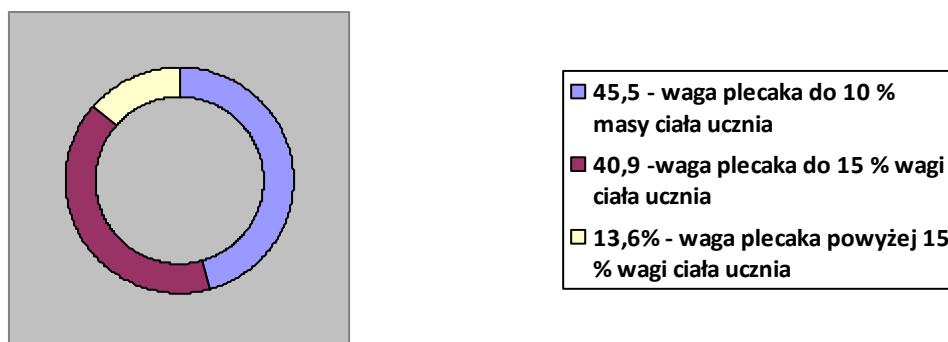
W 2024 r. przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów plecakami / tornistrami szkolnymi.

Pomiary przeprowadzono w 10 szkołach podstawowych. Pomiarami objęto łącznie 1044 uczniów. W salach lekcyjnych we wszystkich szkołach są zapewnione miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych w przydzielonych szafkach i/lub w szafach na półkach w salach lekcyjnych

Według dokonanych pomiarów:

- waga tornistrów 475 uczniów mieściła się w normie niskiej tj. poniżej 10 % masy ciała (stanowi to 45,5 % objętych pomiarami uczniów),

- waga tornistrów 427 uczniów mieściła się w normie średniej tj. 10 - 15% masy ciała (stanowi to **40,9 %** objętych pomiarami uczniów),
- waga tornistrów u pozostałych 142 uczniów przekraczała 15 % masy ciała. Waga tornistrów 116 uczniów była zbyt ciężka w stosunku do masy ciała (stanowi to **13,6 %** objętych badaniem uczniów).



Ryc. 1 Procentowy rozkład oceny obciążenia uczniów ciężarem plecaków / tornistrów szkolnych.

Podczas pomiarów zwracano uwagę na możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych. W szkołach zapewnione są miejsca pozostawiania ww. przedmiotów (nie we wszystkich jednak placówkach uczniowie korzystają z przygotowanych szafek i półek nosząc w plecakach zbędny ciężar). Problem dotyczy uczniów z 6 (w tym 3 szkół podstawowych oraz 3 zespołów szkół) spośród 10 placówek, w których przeprowadzono badania. Podczas ważenia tornistrów szkolnych przypominano uczniom o zaleceniach dotyczących tornistrów szkolnych (właściwa budowa tornistrów szkolnych, zasady pakowania i noszenia tornistrów). Informowano o wpływie noszenia zbyt ciężkich plecaków na prawidłową postawę i prawidłowy rozwój układu kostnego. W szkołach, w których uczniowie nie korzystali z zapewnionych miejsc pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych polecano Dyrekcji placówek, aby w celu zmniejszenia wagi noszonych tornistrów informować rodziców uczniów o zapewnionych miejscach pozostawiania ww. przedmiotów i nakłaniać uczniów do korzystania z tych miejsc.



Źródło. iStock (istockphoto.com)

1.5. Warunki do prowadzenia żywienia

Posiłek w szkole jest ważnym elementem racjonalnego żywienia dzieci i młodzieży. Zbilansowane żywienie wpływa na kondycję fizyczną i psychiczną uczniów a tym samym na koncentrację.

W roku 2024 kontrolą objęto 19 szkół, w których było prowadzone dożywianie.

Wyszczególnienie	Rok 2023	Rok 2024
Odsetek uczniów spożywających posiłki obiadowe	22,6 %	21,4 %
Odsetek uczniów korzystających z napoju	36,2 %	31,4 %
Odsetek szkół wydających posiłki w systemie cateringowym	64,5 %	68,4 %

Tabela 2. Porównawcze zestawienie prowadzenia dożywiania w placówkach oświatowo-wychowawczych w 2023 i 2024 r.



Źródło. iStock (istockphoto.com)

Podczas kontroli sanitarnych prowadzonych w 2024 r. w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w żłobkach dokonywano oceny realizacji wytycznych zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz oceny realizacji wytycznych zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 31.03.2022 r. dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wydane na podstawie art. 8a ust. 5 pkt. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Na podstawie prowadzonych kontroli placówek stwierdza się, że wymienione wytyczne były przestrzegane. Przy wejściach do budynków umieszczone są dozowniki z płynem do dezynfekcji rąk. Sale zajęć są regularnie wietrzone. W sanitariatach umieszczone były instrukcje skutecznego mycia rąk. Placówki wyposażone są w termometry bezdotykowe. Uczniowie podczas sprzyjającej pogody spędzają dłuższe przerwy na świeżym powietrzu.

Grupy przedszkolne odbywają zajęcia w przypisanych salach. Pomieszczenia są regularnie wietrzone. Dyrektorzy placówek oświadcza, że dzieci regularnie myją ręce wodą z mydłem: po przyjeździe do placówki, przed posiłkiem oraz po przyjeździe ze spaceru. Rodzice przyprowadzający dzieci wchodzi do budynku zachowując zasadę 1 opiekun/dziecko. Personel na bieżąco monitoruje stan zdrowia przyprowadzanych dzieci, w razie potrzeby niezwłocznie informuje rodziców w celu pilnego odebrania dziecka z placówki. Dzieci w miarę możliwości odbywają codziennie spacer na świeżym powietrzu.

Dyrektorzy placówek oświadcza, że w obiektach na bieżąco przeprowadzane są prace porządkowe pomieszczeń i dezynfekcyjne powierzchni roboczych. Podczas kontroli przedstawiane są wypełniane na bieżąco karty monitoringu ww. prac.

W 19 przedszkolach/innych formach wychowania przedszkolnego dzieci mają dostęp do wody do picia w postaci wody butelkowanej lub wody z dystrybutorów umieszczonych w salach zajęć lub też podawana jest przygotowana woda w kubkach.

W 2 szkołach podstawowych zainstalowane są źródła z wodą do picia, w 7 szkołach uczniowie mają dostęp do wody w dystrybutorach lub wody butelkowanej.

W 2 zespołach szkół woda jest dostępna w dystrybutorze i w butelkach.



Źródło. iStock (istockphoto.com)

1.6. Dodatkowe informacje, dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

- prowadzone podczas przerwy wakacyjnej kontrole stanu przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2024/2025 wykazały, że w 9 z spośród 10 objętych kontrolą placówek wymagany metraż ($2,5 \text{ m}^2$) przypadający na 1 ucznia nie był zachowany w powyżej 50 % sal lekcyjnych,
- w 4 szkołach zajęcia odbywają się w pomieszczeniach znajdujących się poniżej przyległego do budynków terenu; spowodowane jest to liczbą przyjmowanych do placówek uczniów oraz brakiem możliwości lokalowych w obiektach,
- opieka stomatologiczna nad uczniami jest realizowana głównie w prywatnych gabinetach stomatologicznych na podstawie zawieszonych umów,
- w roku 2024 r. podczas kontroli placówek oświatowo – wychowawczych zebrano informację o 26 przypadkach wszawicy wśród uczniów szkoły podstawowej, w razie pojawienia się wszawicy w placówce zalecono kontakt z ośrodkiem pomocy społecznej,
- w dalszym ciągu w przedszkolach stwierdza się tendencje do odchodzenia od leżakowania,
- we wszystkich objętych kontrolą szkołach zapewnione są miejsca na podręczniki i przybory szkolne w postaci półek, szaf w salach lekcyjnych oraz indywidualnych szafek i szafek z przeznaczeniem na odzież i przybory szkolne dwóch uczniów,
- ławki szkolne w klasach ustawione są w odpowiedniej odległości od tablicy,
- komputery w pracowniach komputerowych w szkołach są wyposażone w monitory LCD, w związku z tym nie ma obowiązku stosowania odległości między komputerami 0,6 m, w coraz większej liczbie szkół znajdują się tzw. mobilne pracownie komputerowe z wykorzystaniem laptopów przechowywanych w szafkach,
- wszystkie sanitariaty w kontrolowanych obiektach były wyposażone w niezbędne środki higieniczne: papier toaletowy, mydło w dozownikach, w ręczniki papierowe oraz w instrukcje prawidłowego mycia rąk;
- w zakresie systemu wentylacyjnego pomieszczeń placówek nauczania i wychowania stwierdza się, iż starsze budynki szkolne, oddane do użytku przed 1980 r. nie są w pełni wyposażone w system wentylacyjny, rozwiązanie stanowią zamontowane w oknach wentylatory, nawiewniki oraz regularne wietrzenie pomieszczeń poprzez uchylanie okien,

- w zakresie stanu umeblowania i posiadanego sprzętu sportowego stwierdza się, że placówki nauczania i wychowania sukcesywnie są wyposażane w stoły, krzesła oraz w sprzęt sportowy posiadające odpowiednie certyfikaty i atesty;
- place zabaw są utrzymane w należyтым stanie sanitarno - technicznym, posiadają regulaminy bezpiecznego korzystania z placów zabaw, nie wszystkie są jednak wyposażone w urządzenia posiadające odpowiednie oznakowanie wskazujące na zgodność wyrobu z Polską Normą PN-EN.1176, problem stanowi również zakrywanie piaskownicy na placach zabaw będących własnością urzędów gmin (place te są dostępne dla ogółu ludności również po godzinach funkcjonowania przedszkoli),
- uczniowie większości szkół otrzymują ciepłe posiłki oraz napoje, posiłki do większości szkół i przedszkoli są dowożone na zasadzie cateringu,
- w ramach Programu dla szkół uczniowie klas I-V wszystkich objętych kontrolą szkół podstawowych otrzymują pakowane owoce, warzywa oraz mleko w kartonikach.
- wszystkie skontrolowane szkoły podstawowe zapewniają uczniom zajęcia świetlicowe, świetlice stanowią osobne sale i sale dydaktyczne; uczniowie najczęściej korzystają z zajęć świetlicowych po lekcjach w oczekiwaniu na autobus, zajęcia odbywają się również na terenach sportowo-rekreacyjnych obiektów szkolnych;
- we wszystkich skontrolowanych placówkach wprowadzony jest całkowity zakaz używania tytoniu i wyrobów tytoniowych - zakaz ten jest przestrzegany;
- odzież wierzchnią uczniowie pozostawiają w szatniach ogólnych, szafkach na korytarzach szkolnych oraz na wieszakach na korytarzach.



Źródło: iStock (istockphoto.com)

1.7. Podsumowanie

W roku 2024 kontrolą objęto 80,2 % będących pod nadzorem placówek stałych i 45,2 % zgłoszonych placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Stan sanitarno - higieniczny i techniczny obiektów stałych uległ nieznacznej poprawie. Organy prowadzące placówki przeprowadzają remonty obiektów w miarę posiadanych środków finansowych.

Placówki sezonowe nie budziły zastrzeżeń pod względem sanitarno-higienicznym. Na terenie powiatu wrzesińskiego nie stwierdzono placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży działających bez zgłoszenia do kuratorium oświaty. Dyrektorzy podległych placówek oraz organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży przestrzegali i realizowali wytyczne zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego uczniów i dzieci w wieku przedszkolnym i w wieku do lat 3.

Czystość bieżąca w kontrolowanych placówkach podczas prowadzonych kontroli była zachowana.

Współpraca z dyrekcjami placówek oraz innymi pionami PSSE we Wrześni w dalszym ciągu oceniana jest pozytywnie.

W 2024 r. z zakresu higieny dzieci i młodzieży wydano 27 decyzji merytorycznych oraz 27 decyzji płatniczych. W związku z adaptacją i odbiorem nowych pomieszczeń i obiektów wydano 4 opinie sanitarne o spełnieniu wymagań lokalowych i sanitarnych.

2. Zakres oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania oświatowo-zdrowotne prowadzone w 2024 roku na terenie powiatu wrzesińskiego wynikały z wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, Krajowego Programu Zapobiegania HIV i zwalczania AIDS”, Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu oraz analizy sytuacji epidemiologicznej powiatu. Wiodącym celem w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia były działania informacyjno- edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz społeczności lokalnej poprzez realizację następujących programów:

2.1. Realizacja programów edukacyjno-zdrowotnych:

2.1.1. Wojewódzki Program Edukacyjny „Mamo, tato – co Wy na to?”



Celem Wojewódzkiego Programu Edukacyjnego „Mamo, tato – co Wy na to?” jest zwrócenie uwagi rodziców na specyfikę rozwoju ich dzieci oraz na istotę zmian fizycznych i psychicznych w rozwoju dziecka ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby,

słabości i kryzysy. Program adresowany jest do dzieci w wieku 5–6 lat oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2023/2024 działaniami programowymi zostało objętych 1042 dzieci i 1000 rodziców z 32 placówek szkolnych. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu zgłosiły się 32 placówki szkolne.

W ramach realizacji programu:

- przekazano do placówek szkolnych informacje o programie wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w 2024 roku podczas wizytacji w ramach realizacji programu oceniono program w 29 placówkach szkolnych.
- w 2024 roku przeprowadzono 19 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 351 dzieci.



Zdjęcie 1 - Zajęcia edukacyjno-zdrowotne w ramach realizacji programu „Mamo, tato – co wy na to?”

2.1.2. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”



Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program adresowany jest do dzieci w wieku 5–6 lat oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2023/2024 działaniami programowymi zostało objętych 1101 dzieci i 984 rodziców z 32 placówek szkolnych. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu zgłosiły się 38 placówki szkolne.

W ramach realizacji programu:

- przekazano do placówek szkolnych informacje o programie wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w 2024 roku podczas wizytacji w ramach realizacji programu oceniono program w 27 placówkach szkolnych.
- w roku szkolnym 2023/2024 WSSE w Poznaniu zorganizowała konkurs „EKO jest lepsze!”. Zadanie konkursowe polega na przygotowaniu przez dzieci w wieku 3-4 lata pracy plastycznej przedstawiającej ekologiczną hodowlę zwierząt (np. zagrodę dla zwierząt, pasiekę lub staw rybny i inne) oraz przez dzieci w wieku 5-6 lat pracy plastycznej przedstawiającej ekologiczne gospodarstwo (np. domostwo i budynki gospodarcze, zagrody, sady i inne). Na etap powiatowy wpłynęło 30 prac konkursowych z 19 placówek oświatowo – wychowawczych przygotowanych przez 393 dzieci (w tym 11 prac w grupie wiekowej 3 – 4 lata oraz 19 prac w grupie wiekowej 5 – 6 lat).

Komisja Konkursowa przyznała:

w grupie wiekowej 3 – 4 latki:

I miejsce - grupie „Czerwonej” z Niepublicznego Polsko – Angielskiego Przedszkola „Nasz Świat” Montessori we Wrześni

II miejsce – grupie „Motylki” z Przedszkola Niepublicznego „Miś Uszatek” we Wrześni

III miejsce – grupie „Liski” z Niepublicznego Przedszkola „Słoneczko” we Wrześni

Natomiast w grupie wiekowej 5 - 6 latki:

I miejsce - grupie „Żółwki” z Niepublicznego Przedszkola Integracyjnego „ARKA” we Wrześni

II miejsce – grupie „Orange House” z Niepublicznego Przedszkola „English House Junior” we Wrześni

III miejsce – grupie „Starszaki” z Przedszkola „Grzybek” w Sokołowie z Zespołu Szkół Społecznych w Grzybowie.

Praca, które zajęły I miejsca reprezentowały powiat wrzeński w wojewódzkim konkursie.

Nie zajęto żadnego miejsca na etapie wojewódzkiego konkursu.



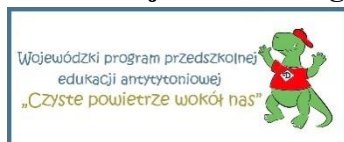
Zdjęcie 2 – 3. Prace konkursowe, które zajęły I miejsce w etapie powiatowym konkursu „EKO jest lepsze!”

- W 2024 roku przeprowadzono 12 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 444 dzieci.



Zdjęcie 3 – 4. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne w ramach realizacji programu „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

2.1.3. Wojewódzki Program Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”



Celem Wojewódzkiego Programu Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Program adresowany jest do dzieci w wieku 5–6 lat oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2023/2024 działaniami programowymi zostało objętych 1439 dzieci i 739 rodziców z 32 placówek szkolnych. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu zgłosiły się 29 placówek szkolnych.

W ramach realizacji programu:

- przekazano do placówek szkolnych informacje o programie wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w 2024 roku podczas wizytacji w ramach realizacji programu oceniono program w 22 placówkach szkolnych.
- w 2024 roku przeprowadzono 15 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 519 dzieci.



Zdjęcie 5 – 6. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne w ramach realizacji programu „Czyste Powietrze wokół nas”

2.1.4. Ogólnopolski Program Edukacji Antytytoniowej „Bieg po zdrowie”



Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacji Antytytoniowej „Bieg po zdrowie” jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnienie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Program adresowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2023/2024 działaniami programowymi zostało objętych 816 uczniów i 534 rodziców z 25 szkół podstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu zgłosiło się 26 szkół podstawowych.

W ramach realizacji programu:

- przekazano do placówek szkolnych informacje o programie wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w 2024 roku podczas wizytacji w ramach realizacji programu oceniono program w 14 szkołach podstawowych.
- w 2024 roku przeprowadzono 6 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 281 uczniów.



Zdjęcie 7. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne w ramach realizacji programu „Bieg po zdrowie”

2.1.5. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”



Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!” jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program adresowany jest do uczniów klas V–VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2023/2024 działaniami programowymi zostało 27 szkół podstawowych. W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu zgłosiło się 27 szkół podstawowych.

W ramach realizacji programu:

- przekazano do placówek szkolnych informacje o programie wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w 2024 roku podczas wizytacji w ramach realizacji programu oceniono program w 23 szkołach podstawowych.
- W roku szkolnym 2023/2024 do konkursu wiedzy „Trzymaj Formę!” zgłosiło się 16 szkół podstawowych. Do etapu powiatowego zakwalifikowało się 13 uczniów z 6 szkół podstawowych: Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 1 we Wrześni, Zespół Szkół Społecznych w Grzybowie, Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pietrzykowie, Szkoła Podstawowa w Orzechowie, Zespół Szkolno – Przedszkolny w Miłosławiu, Zespół Szkół w Nekli. Do etapu krajowego z powiatu wrzesińskiego nikt się nie zakwalifikował.
- w roku szkolnym 2024/2025 do konkursu wiedzy „Trzymaj Formę!” zgłosiło się 247 uczniów z 21 szkół podstawowych.
- w 2024 roku przeprowadzono 17 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 697 uczniów.



Zdjęcie 8. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne w ramach realizacji programu „Trzymaj Formę!”

2.1.6. Program Edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”



**WYBIERZ
ŻYCIE**

Celem Programu Edukacyjnego „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tą chorobę, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie, podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne i kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich. Program adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 działaniami programowymi zostało objętych 1772 uczniów i 62 rodziców z 5 placówek szkolnych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły

branżowe). W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu zgłosiło się 5 placówek szkolnych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły branżowe).

W ramach realizacji programu:

- przekazano do placówek szkolnych informacje o programie wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w 2024 roku podczas wizytacji w ramach realizacji programu oceniono program w 1 szkole ponadpodstawowej.
- w 2024 roku we współpracy ze Stowarzyszeniem Wrzesińskich Amazonek przeprowadzono 11 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 633 uczniów.

2.1.7. Ogólnopolski Program Edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”



Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, w tym środków zastępczych) przez młodzież. Program adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 793 uczniów z 4 placówek szkolnych (1 liceum, 1 technikum, 2 szkoły branżowe). W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu zgłosiło się 5 placówek szkolnych (1 licem, 2 technikum, 3 szkoły branżowe).

W ramach realizacji programu:

- przekazano do placówek szkolnych informacje o programie wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w 2024 roku podczas wizytacji w ramach realizacji programu oceniono program w 1 szkole ponadpodstawowej.

2.1.8. Program profilaktyczny czerniaka „Znamię! Znam je?”



Celem Programu profilaktycznego czerniaka „Znamię! Znam je?” jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przez czerniakiem. Program adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 2188 uczniów z 5 placówek szkolnych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły branżowe). W roku szkolnym 2024/2025 do realizacji programu zgłosiło się 5 placówek szkolnych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły branżowe).

W ramach realizacji programu:

- przekazano do placówek szkolnych informacje o programie wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w 2024 roku podczas wizytacji w ramach realizacji programu oceniono program w 1 szkole ponadpodstawowej.
- w 2024 roku przeprowadzono 3 zajęcia edukacyjno-zdrowotne dla 57 uczniów.

2.1.9. Program profilaktyczny „Podstępne WZW”



Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych (dziewczęta i chłopcy klas I-III) oraz szkół podstawowych (klas VII-VIII) wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C, przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażeń HAV, HBV, HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych oraz kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych. Adresatem programu są uczniowie szkół ponadpodstawowych.

W ramach realizacji programu informacje o programie wraz z materiałami edukacyjnymi przekazano do placówek szkolnych oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.

2.1.10. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS



Celem Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania jest uświadomienie, że zagrożenie HIV dotyczy każdego człowieka (samego siebie i partnera). Program adresowany jest do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych, uczniów klas I-V szkół ponadpodstawowych oraz społeczności lokalnej.

W ramach profilaktyki HIV i AIDS przeprowadzono:

2.1.10.1. Akcja „Bezpieczne Walentynki”

Celem akcji „Bezpieczne Walentynki” było zwrócenie uwagi na znaczenie obchodzenia święta zakochanych w bezpieczny i odpowiedzialny sposób, aby jedna chwila nieuwagi nie wpłynęła negatywnie na całe życie. Wydarzenie miało na celu podniesienie świadomości na temat profilaktyki zakażeń HIV i AIDS, a także innych chorób przenoszonych drogą płciową (STD).

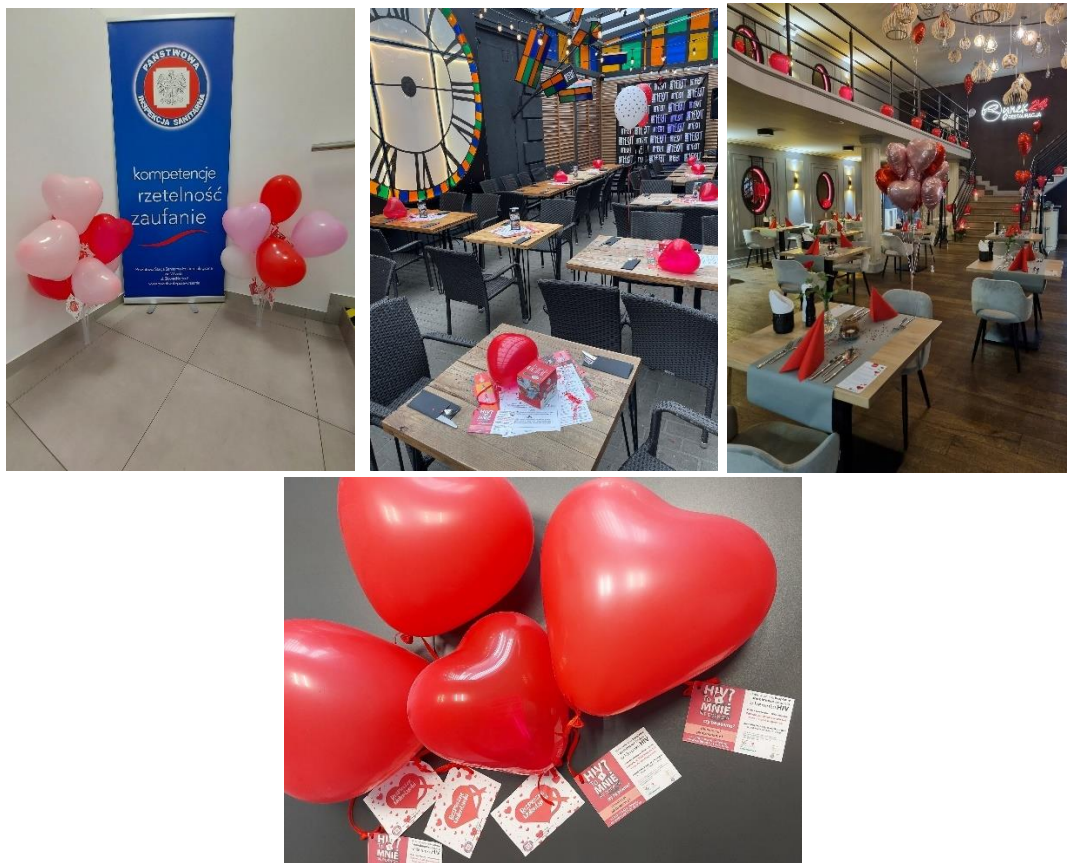
W ramach realizacji programu:

- przekazano do 5 szkół ponadpodstawowych i 5 lokalnych mediów informacje o wydarzeniu wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- szkolni koordynatorzy ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia z 5 szkół ponadpodstawowych otrzymali książeczki dot. chorób przenoszonych drogą płciową.
- przeprowadzono 9 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 336 osób.



Zdjęcie 9 – 10. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne w ramach akcji „Bezpieczne Walentynki”

- W dniu 14 lutego 2024 r. w siedzibie PSSE we Wrześni postawiono walentynkowe drzewka oraz we współpracy z dwoma restauracjami (NEXT Retro Bar Września i Restauracja Rynek 24 Września) na stołach umieszczono dekoracje zachęcające do wykonywania testów w Punkcie Diagnostyczno – Konsultacyjnym w Poznaniu.



Zdjęcie 11 – 14. Akcja „Bezpieczne Walentynki”

2.1.10.2. Konkurs „Nie daj szansy AIDS”

AIDS
NIE DAJ SZANSY!

W roku szkolnym 2024/2025 odbył się konkurs „Nie daj szansy AIDS” dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Zadanie konkursowe polegać będzie na wykonanie plakatu w dowolnej technice plastycznej lub wykorzystanie grafiki komputerowej. Plakat powinien informować, a przede wszystkim przekonywać o konieczności wykonania testu w kierunku HIV po każdym ryzykownym zachowaniu.

W ramach realizacji działań:

- przekazano do 5 szkół ponadpodstawowych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły branżowe) informacje o konkursie oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- na etap powiatowy wpłynęło 16 prac konkursowych (w konkursie wzięły udział 2 szkoły ponadpodstawowe).

Komisja Konkursowa przyznała:

I miejsce: uczniowie Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących we Wrześni

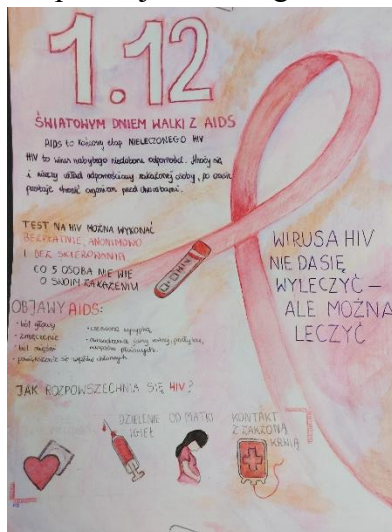
II miejsce: uczniowie Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących we Wrześni

III miejsce: uczniowie Liceum Ogólnokształcące we Wrześni

Wyróżnienie: uczniowie Liceum Ogólnokształcące we Wrześni.

Praca, która zajęła I miejsce reprezentowała powiat wrzeński w wojewódzkim konkursie.

Nie zajęto żadnego miejsca na etapie wojewódzkiego konkursu.



Zdjęcie 15. Praca konkursowa, która zajęła I miejsce w etapie powiatowym konkursu „Nie daj szansy AIDS”

2.1.10.3. „Światowy Dzień Zmarłych na AIDS”

W trzecią niedzielę maja, czyli 19 maja 2024 r. obchodzony był „Światowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS”. Celem kampanii jest uczczenie pamięci wszystkich osób, którzy odeszli z powodu epidemii oraz zwrócenie uwagi na potrzebę pomocy osobom żyjącym z HIV i chorym na AIDS. Przeprowadzono 1 zajęcia edukacyjno-zdrowotne dla 38 osób.

2.1.10.4. „Światowy Dzień AIDS”

1 grudnia 2024 r. obchodzony był „Światowy Dzień AIDS”. Celem wydarzenia było zwrócenie uwagi na problem zakażeń HIV/AIDS oraz solidaryzowanie się z ludźmi dotkniętymi chorobą. W ramach realizacji działań:

- przekazano do 27 szkół podstawowych i 5 szkół ponadpodstawowych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły branżowe) informacje o wydarzeniu wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- ogłoszono konkurs na krzyżówkę z okazji Światowego Dnia AIDS, polegającą na prawidłowym rozwiązaniu krzyżówki. Adresatem konkursu byli uczniowie z klasy VII i VIII. Do PSSE we Wrześni wpłynęło 74 krzyżówek z 9 szkół podstawowych, z czego 66 było prawidłowo rozwiązanych. Spośród wszystkich rozwiązanych krzyżówek zostało przeprowadzone losowanie, w którym wyłoniono 5 szczęśliwców. Osoby te otrzymały nagrody.
- w dniu 02.12.2024 r. we wszystkich szkołach ponadpodstawowych (5 placówek) przeprowadzono akcje „Czerwona Wstążeczka”. Pracownik PSSE we Wrześni uczestniczył w dwóch akcjach.

- w dniu 13 grudnia 2024 r. w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 1 we Wrześni przeprowadzono 1 prelekcję. Wydarzenie zostało wzbogacone o koncert muzyki zespołu Queen – uczniowie z Niepublicznej Szkoły Muzycznej „Effect” we Wrześni (uczniowie z dwóch szkół ponadpodstawowych z powiatu wrzesińskiego) wykonali 3 utwory. Dodatkowym punktem programu była debata oksfordzka, w której aktywnie uczestniczyło dziewięcioro Młodzieżowych Liderów Zdrowia kontra HIV / uczniowie z dwóch szkół ponadpodstawowych. Publiczność składająca się z uczniów z klas VII i VIII, także zaangażowała się w dyskusję, wzbogacając debatę o swoje opinie i przemyślenia.



Zdjęcie 16 - 17. Obchody Światowego Dnia AIDS

- Przeprowadzono 13 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 740 osób.



Zdjęcie 18 – 19. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne w ramach obchodów „Światowego Dnia AIDS”

2.1.10.5. Ogólnopolska kampania społeczna „Mój pierwszy raz”

Od 4 listopada 2024 r. do 1 grudnia 2024 r. Krajowe Centrum ds. AIDS prowadziło ogólnopolską kampanię społeczną dla młodych dorosłych pod hasłem „Mój pierwszy raz” (#mójpierwszyraz), której celem było przede wszystkim popularyzacja wczesnej diagnostyki w kierunku HIV. Działania były prowadzone ze szczególnym uwzględnieniem Europejskiego Tygodnia Testowania w kierunku HIV (ETT); 18 – 25 listopada 2024 r. oraz Światowego Dnia AIDS: 1 grudnia 2024 r. Kampania została zaplanowana w formie tzw. kampanii teaserowej: w pierwszym etapie (tzw. teaser) podawany jest komunikat mający zaciekać odbiorcę (słowo „TO”, w drugim etapie (tzw. reveal) podawany jest komunikat właściwy (frazę „TEST NA

HIV”). Podczas pierwszego etapu odbiorca zastanawia się nad hasłem: #mójpierwszyraz i dopiero w trakcie drugiego etapu odkrywa jego prawdziwe znaczenie, czyli zaproszenie do wykonania testu w kierunku HIV, np. poprzez zgłoszenie się do punktu konsultacyjno – diagnostycznego (PKD), gdzie anonimowo, bezpłatnie i bez skierowania może wykonać badanie. Informacje o kampanii przekazano do 27 szkół podstawowych, 5 szkół ponadpodstawowych, 13 przychodni lekarza rodzinnego, 5 mediów oraz umieszczono na Facebooku PSSE we Wrześni.

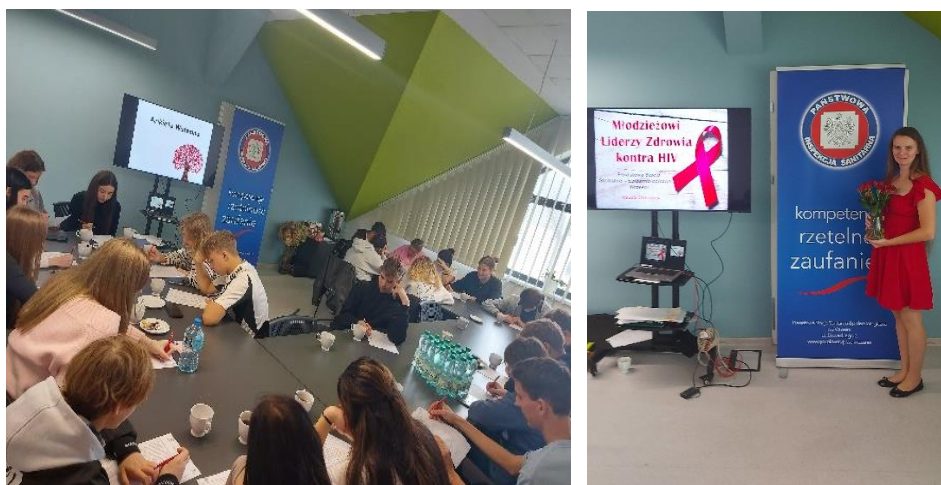
2.1.10.6. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV”

W dniu 24 października 2024 roku w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrześni odbyło się szkolenie dla Młodzieżowych Liderów Zdrowia Kontra HIV. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele (17 dziewczynek, 9 chłopców) ze szkół ponadpodstawowych (2 technika, 2 licea) z terenu powiatu wrzesińskiego. Spotkanie podzielono na dwie części: wykładową i warsztatową.

Młodzież poznała definicje pojęć takich jak HIV, AIDS oraz STD (choroby przenoszone drogą płciową). Omówiono przebieg zakażenia, zasady profilaktyki oraz przykłady znanych osób, które żyją z HIV lub zmarły na AIDS. Wspomniano o możliwości skorzystania z bezpłatnych szczepień przeciwko HPV (dla grupy wiekowej od 9 do 14 lat). Uczniowie zapoznali się również z filmami i muzyką, w których pojawia się motyw HIV i AIDS. W trakcie części teoretycznej uczestnicy mieli okazję obejrzeć filmy edukacyjne, takie jak "AIDS – epidemiologia wciąż niepokonana", "Testy w kierunku HIV" oraz "A mogło być inaczej". Dodatkowo, uczniowie słuchali muzyki oraz oglądali teledyski, w których pojawiły się motywy związane z HIV i AIDS, co wzbogaciło edukacyjne doświadczenie.

W części warsztatowej młodzież wykonywała różnorodne ćwiczenia, takie jak określanie pojęcia asertywności i dyskryminacji, ocena ryzyka zakażenia oraz porównanie symbolicznego kwiatu róży do osób żyjących z HIV.

Przeprowadzono ankiety wstępne i końcowe, by ocenić poziom wiedzy uczestników przed i po szkoleniu. Młodzieżowi Liderzy Zdrowia została wsparciem dla szkolnych koordynatorów podczas zbliżającego się Światowego Dnia AIDS, angażując się w działania profilaktyczne i edukacyjne.



Zdjęcie 20 – 21. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV”

2.2. Interwencje nieprogramowe

2.2.1. Profilaktyka palenia tytoniu

Profilaktyka palenia tytoniu ma na celu zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia, zmianę postaw wobec palenia tytoniu, zapobieganie narażeniu na dym tytoniowy w miejscach użyteczności publicznej oraz zmniejszenie liczby osób rozpoczynających palenie. W ramach profilaktyki palenia tytoniu przeprowadzono:

2.2.1.1. „Światowy Dzień bez Tytoniu”

31 maja 2024 r. obchodzony był „Światowy Dzień bez Tytoniu”. Celem wydarzenia było zwrócenie uwagi całego świata na powszechność palenia papierosów, jego negatywne skutki zdrowotne oraz zagrożenia dla środowiska jakie wytwarza cały cykl tytoniowy, od jego uprawy, produkcji i dystrybucji po generowanie przez niego toksyczne odpady.

W ramach realizacji działań:

- przekazano do 56 placówek i 5 lokalnych mediów informacje o wydarzeniu wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w dniu 29 maja 2024 r. uczniowie z klasy 0 b z Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 1 we Wrześni przygotowali prace plastyczne nawiązujące do niepalenia lub rzucenia papierosów. Pracownik PSSE we Wrześni wraz z uczniami przeszli z placówki przedszkola do siedziby Inspekcji Sanitarnej promując hasła związane ze „Światowym Dniem bez Tytoniu”. Na mecie wydarzenia przeprowadzono pogadankę dotyczącą profilaktyki antytytoniowej. Przy tej okazji przeprowadzono profilaktykę mycia zębów i mycia rąk, a następnie dzieci obejrzały film edukacyjny „Dr Ząbek i legenda Zębolandii”. Każde dziecko otrzymało upominki. Na koniec dzieci zwiedziły inspekcję sanitarną oraz zapoznały się z każdym działem.



Zdjęcie 22 – 23. Przemarsz dzieci z okazji obchodów „Światowego Dnia bez Tytoniu”

- przeprowadzono 13 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 512 osób.



Zdjęcie 24 – 25. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Światowy Dzień bez Tytoniu”

2.2.1.2. Konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”

W roku szkolnym 2023/2024 WSSE w Poznaniu zorganizowała konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”, której adresatem byli uczniowie klas V szkół podstawowych. Celem konkursu jest propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów. Tegoroczne zadanie konkursowe będzie polegać na wykonaniu komiksu nt. palenia tytoniu, używania e-papierosów i innych wyrobów tytoniowych. Celem konkursu jest propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów oraz promowanie niepalenia i nieużywania e-papierosów szczególnie w środowisku młodzieży szkolnej.

W ramach realizacji działań:

- informacje o konkursie przekazano do 27 szkół podstawowych oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- na etap powiatowy wpłynęło 15 prac konkursowych z 15 szkół podstawowych.

Komisja Konkursowa przyznała:

I miejsce: uczniocy Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 3 we Wrześni,

II miejsce: uczennica Zespołu Szkół w Nekli,

III miejsce: uczennica Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 1 we Wrześni,

Wyróżnienia: uczennica Samorządowej Szkoły Podstawowej w Chwalibogowie, uczennica Zespołu Szkolno – Przedszkolny w Kołaczku, uczennica Szkoły Podstawowej w Orzechowie.

Praca, która zajęła I miejsce reprezentowała powiat wrzeński w wojewódzkim konkursie.

Nie zajęto żadnego miejsca na etapie wojewódzkiego konkursu.

- w dniu 20 maja 2024 r. w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrześni odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie konkursu pt. „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”. Laureaci etapu powiatowego wraz z opiekunami wysłuchali prelekcji dotyczącej profilaktyki antytytoniowej oraz obejrzeni film „Nie spal się na starcie”. Zwycięzcy oraz uczestnicy finału otrzymali upominki i nagrody.



Zdjęcie 26. Praca konkursowa, która zajęła I miejsce w etapie powiatowym konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”

2.2.1.3. „Światowy Dzień Rzucenia Palenia”

W trzeci czwartek listopada, czyli 21 listopada 2024 r. obchodzony był „Światowy Dzień Rzucenia Palenia”. Celem wydarzenia było zwrócenie uwagi całego społeczeństwa na skutki palenia tytoniu: społeczne, ekonomiczne, a przede wszystkim na skutki zdrowotne.

W ramach realizacji działań:

- przekazano do 58 placówek oświatowo - wychowawczych informacje o wydarzeniu wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- w dniach 20 i 21 listopada 2024 roku uczniowie klas 0 – III z Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 3 we Wrześni aktywnie włączyli się w obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia. W klasach 0 – III przeprowadzono pogadankę, w ramach której powstało aż 91 prac plastycznych, w których dzieci w kreatywny sposób zachęcały dorosłych do rezygnacji z nałogu. Kulminacyjnym punktem obchodów była akcja zorganizowana 21 listopada 2024 r. Uczniowie z klasy II d wraz z pracownikiem PSSE we Wrześni zorganizowali przemarsz ze szkoły do siedziby Powiatowej Inspekcji Sanitarnej, niosąc transparenty z hasłami zachęcającymi do rzucenia palenia. Przechodnie zatrzymywali się, wspierając uczniów i przyznając im rację – czyste powietrze to wspólna sprawa nas wszystkich. Na mecie wydarzenia dzieci uczestniczyły w zajęciach, na których wyjaśniono jak dym wpływa na organizm człowieka i porównano potrzeby roślin i ludzi, podkreślając znaczenie czystego powietrza. Omówiono skutki palenia czynnego i biernego oraz wykonano ćwiczenia oddechowe, symulujące trudności z oddychaniem, jakie odczuwają wieloletni palacze. Aby jeszcze lepiej zobrazować uczniom zagrożenia płynące z palenia tytoniu, zajęcia zostały wzbogacone o filmy edukacyjne, na którym zaprezentowano doświadczenie, które pokazywało składniki znajdujące się w papierosie.



Zdjęcie 27 - 28. Przemarsz dzieci z okazji obchodów „Światowego Dnia Rzucenia Palenia”

- przeprowadzono 23 zajęcia edukacyjno-zdrowotne dla 876 osób.



Zdjęcie 29 - 30. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Światowy Dnia Rzucenia Palenia”

2.2.1.4. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra tytoń”

W dniach 5 i 6 listopada 2024 r. dla przedstawicieli szkół podstawowych z powiatu wrzeńskiego zorganizowano szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra Tytoń”.

Celem spotkania było zwiększenie świadomości młodzieży na temat zagrożeń związanych z paleniem oraz promowanie zdrowego stylu życia.

Na początku i końcu zajęć uczestnicy wypełnili ankietę, co pozwoliło zmierzyć wpływ szkolenia na ich wiedzę i postawy.

Szkolenie podzielono na dwie części: teoretyczną i warsztatową.

W części teoretycznej omówiono m.in.:

- czym jest tytoń oraz jakie są rodzaje papierosów,
- skład chemiczny papierosów,
- zagrożenia wynikające z palenia biernego i „z trzeciej ręki” (kontakt z dymem tytoniowym przenoszonym na odzież i powierzchniach),
- skutki zdrowotne palenia,
- korzyści płynące z życia bez nałogu,
- przykłady znanych osób, które zmarły wskutek palenia,
- motywy antytytoniowe w filmach,
- charakterystyka uzależnienia i jego skutki.

Dodatkowo, w celu lepszego zrozumienia skutków palenia, uczniowie wzięli udział w ćwiczeniu oddechowym, polegającym na oddychaniu przy otwartym i zatkanym nosie, aby poczuć, jak osoby palące doświadczają ograniczeń oddechowych.

Ponadto, aby lepiej zaobrokować wpływ palenia, porównano osoby palące do wędnących kwiatów – symbolizując, jak nałóg niszczy organizm.

W części warsztatowej uczniowie mieli okazję m.in.:

- rozwiązywać krzyżówki antytytoniowe oraz różne zadania grupowe,
- poznać znaczenie asertywności, przykłady asertywnego odmawiania i sposoby na relaks bez używek,
- omówić, jak palenie wpływa na wygląd, zdrowie i zachowanie,
- dowiedzieć się, gdzie obowiązuje zakaz palenia oraz stworzyć motywacyjne hasła do rzucenia palenia,
- obliczać koszty palenia i analizować, co można zaoszczędzone pieniądze kupić lub zrobić,
- stworzyć hasła motywacyjne zachęcające do rzucenia palenia.

Szkolenie wzbogacano o filmy edukacyjne, które pokazywały, co dzieje się z organizmem po rozpoczęciu i rzuceniu palenia, jak zmienia się wygląd osób palących, oraz 10 powodów, by skończyć z nałogiem. Młodzież obejrzała także film „Nie spał się na starcie”, animację o uzależnieniu na przykładzie ptaszka oraz doświadczenie obrazujące skład chemiczny papierosa.

Młodzież po ukończeniu szkolenia otrzymała dyplomy potwierdzające posiadanie wiedzy na temat szkodliwego wpływu palenia tytoniu na organizm palacza i jego otoczenia oraz drobne upominki z logo Państwowej Inspekcji Sanitarnej.



Zdjęcie 31 – 32. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra tytoń”

2.2.2. Profilaktyka zdrowego odżywiania

2.2.2.1. Akcja „Bezpieczne Grzybobranie”

Celem akcji „Bezpieczne Grzybobranie” jest zwiększenie świadomości i bezpieczeństwa wśród osób zbierających grzyby poprzez edukację.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 20 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 701 osób.



Zdjęcie 33 - 34. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Bezpieczne Grzybobranie”

2.2.2.2. Kampania EFSA „Wybieraj Bezpieczną Żywność”

Od 7 września do września 2024 r. trwała Kampania EFSA „Wybieraj Bezpieczną Żywność”. Celem kampanii było uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. Adresatem kampanii byli nauczyciele, rodzice, młodzież, seniorzy, ogół społeczeństwa.

W ramach realizacji działań:

- informacje o kampanii wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 9 zajęć edukacyjno-zdrowotnych, w zakresie Suplementów diety, higieny żywności oraz Chorób przenoszonych przez żywność dla 400 osób.



Zdjęcie 35 - 36. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Wybieraj Bezpieczną Żywność”

2.2.2.3. Kampania EFSA „Dbaj o zdrowie roślin – chroń życie”

Europejska Agencja Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) wraz z Komisją Europejską (KE) prowadziła kampanię #PlantHealth4Life pod hasłem „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”. Jej celem było zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro. Kampania zwracała uwagę na zagrożenia związane z wwożeniem roślin do Polski, szczególnie z krajów spoza Unii Europejskiej.

W ramach realizacji działań:

- informacje o kampanii wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 28 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 971 osób.



Zdjęcie 37. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Dbaj o zdrowie roślin – chroń życie”

2.2.3. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby!”

Celem Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby!” jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym, poprzez zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, systematycznej dbałości o zdrowie jamy ustnej i zębów, utrwalenie wiedzy na temat podstawowych zasad profilaktyki próchnicy oraz kształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności wśród dzieci dotyczących właściwej higieny jamy ustnej. Adresatem programu są uczniowie klas I–III szkół podstawowych.

W ramach realizacji działań:

- przekazano do 27 szkół podstawowych informacje wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- W roku szkolnym 2023/2024 zorganizowano Konkurs „Myję zęby – Moje odbicie w lustrze”, którego adresatem byli uczniowie klas I–III szkół podstawowych z powiatu wrzesińskiego. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu pracy plastycznej w formacie A4 przy użyciu dowolnej techniki: rysunek, malarstwo, wydzieranka, wycinanka i wszelkiego rodzaju wyklejanka z użyciem różnych materiałów. Praca miała przedstawiać autora myjącego sobie zęby oraz przybory służące do prawidłowej higieny jamy ustnej (szczoteczka, pasta, kubek itp.).

W etapie szkolnym konkursu udział wzięło 225 uczniów, natomiast na etapie powiatowym wzięło udział 54 prace z 22 szkół podstawowych z powiatu wrzesińskiego, podzielonych na trzy kategorie: kategoria I klasa – 19 uczestników, kategoria II klasa – 17 uczestników oraz kategoria III klasa – 18 uczestników.

Komisja Konkursowa przyznała w kategorii I klasy:

I miejsce – uczniowie Samorządowej Szkoły Podstawowej w Lisewie,

II miejsce – uczniowie Szkoły Podstawowej w Orzechowie,

III miejsce – uczniowie Szkoły Podstawowej w Czeszewie.

Komisja Konkursowa przyznała w kategorii II klasy:

I miejsce – uczniowie Szkoły Podstawowej w Czeszewie,

II miejsce – uczniowie Samorządowej Szkoły Podstawowej w Kaczanowie,

III miejsce – uczniowie Szkoły Podstawowej w Pyzdrach.

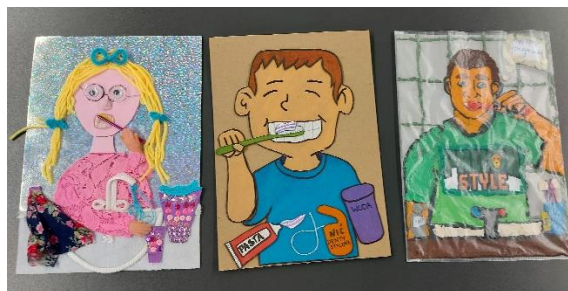
Komisja Konkursowa przyznała w kategorii III klasy:

I miejsce – uczniowie Samorządowej Szkoły Podstawowej w Chwalibogowie,

II miejsce – uczniowie Szkoły Podstawowej w Bieganowie,

III miejsce – uczniowie Zespołu Szkół w Nekli.

Prace, które zdobyły I miejsca w każdej kategorii, reprezentowały powiat wrzesiński na etapie wojewódzkim. Uczennica z Samorządowej Szkoły Podstawowej w Lisewie zajęła I miejsce na etapie wojewódzkim konkursu w kategorii I klas.



Zdjęcie 38. Prace konkursowe, które zajęły I miejsce w etapie powiatowym konkursu „Myję zęby – Moje odbicie w lustrze”

- przeprowadzono 24 zajęcia edukacyjno-zdrowotne dla 1016 osób.



Zdjęcie 39 - 40. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Mam zdrowe zęby”

2.2.4. „Światowy Dzień Zdrowia”



7 kwietnia 2024 r. obchodzony był „Światowy Dzień Zdrowia” pod hasłem „Moje zdrowie, moje prawo”. Celem wydarzenia jest zwrócenie szczególnej uwagi na problemy zdrowotne społeczeństw na świecie.

W ramach realizacji działań:

- przekazano do 56 placówek oświatowych, 13 przychodni i 5 lokalnych mediów informacje o kampanii wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 23 zajęcia edukacyjno-zdrowotne dla 1349 osób.



Zdjęcie 41 - 42. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Światowy Dzień Zdrowia”

2.2.5. „Światowy Dzień Wody”

22 marca obchodzony był Światowy Dzień Wody pod hasłem „Woda dla pokoju”, którego celem jest podkreślenie znaczenia dostępu do czystej wody jako podstawowego prawa człowieka oraz wskazanie na rolę wody w budowaniu pokoju i współpracy międzynarodowej. W ramach realizacji działań:

- przekazano do 56 placówek oświatowych i 5 lokalnych mediów informacje o kampanii wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- zorganizowano konkursy „Kropelka” dla uczniów ze szkół podstawowych oraz „Kropla” dla uczniów ze szkół ponadpodstawowych oraz mieszkańców powiatu wrzeńskiego. Zadanie polegało na rozwiązaniu krzyżówek i odesłaniu do siedziby PSSE we Wrześni. Na Konkurs na krzyżówkę „Kropelka” do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrześni dostarczono 290 prac konkursowych, w tym 254 prace konkursowe prawidłowo rozwiązano. Na Konkurs na krzyżówkę „Kropla” do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrześni dostarczono 183 prace konkursowe, w tym 162 prace konkursowe prawidłowo rozwiązano. Komisja wylosowała 3 zwycięzców w każdej kategorii wiekowej. Zwycięzcy otrzymali nagrody.



Zdjęcie 43. Obchody „Światowego Dnia Wody”

2.2.6. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

Celem akcji „Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego” jest

stworzenie bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku dla dzieci. Akcja ma na celu zapobieganie zatruciom pokarmowym, promowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania. Ważnym elementem jest także edukacja na temat zagrożeń związanych z chorobami przenoszonymi drogą kropelkową, kontaktową i pokarmową oraz kształtowanie nawyków związanych z przestrzeganiem zasad higieny. Inicjatywa obejmuje również ostrzeganie przed udarem słonecznym, odwodnieniem, odmrożeniami i wychłodzeniem, a także informowanie o zagrożeniach ze strony owadów i kleszczy oraz skutecznych sposobach ochrony.

W ramach realizacji działań:

- przekazano do 58 placówek oświatowych, 5 lokalnych mediów informacje wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 13 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 309 osób podczas akcji „Bezpieczne Ferie Zimowe” oraz 35 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 1040 osób podczas akcji „Bezpieczne Wakacje”.



Zdjęcie 44 – 45. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne z okazji akcji „Bezpieczne Ferie Zimowe” oraz „Bezpieczne Wakacje”

2.2.7. Promocja szczepień ochronnych

Celem akcji „Promowanie szczepień ochronnych” jest zwiększenie świadomości społecznej na temat korzyści płynących z szczepień, zarówno dla zdrowia jednostki, jak i dla zdrowia publicznego.

Informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.

2.2.7.1. Europejski Tydzień Szczepień

W dniach 21 – 27 kwietnia 2024 r. trwał Europejski Tydzień Szczepień, którego celem było zwiększenie zasięgu szczepień ochronnych poprzez podnoszenie świadomości na temat ich znaczenia.

W ramach realizacji działań:

- przesłano do 57 placówek, 13 przychodni, 5 mediów informacje wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 7 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 129 osób.



Zdjęcie 46 – 47. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne z okazji obchodów „Europejskiego Tygodnia Szczepień”

2.2.7.2. Program dobrowolnych szczepień przeciw HPV w szkołach

Celem programu dobrowolnych szczepień przeciw HPV (wirusowi brodawczaka ludzkiego) w szkołach jest zmniejszenie ryzyka zakażeń wirusem HPV, który może prowadzić do rozwoju raka szyjki macicy oraz innych nowotworów narządów płciowych, gardła i odbytu.

W ramach realizacji działań:

- przesłano do 27 placówek informacje wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 37 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 1641 osób.



Zdjęcie 48 – 49. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne z okazji wdrożenia „Programu darmowych szczepień przeciw HPV w szkołach”

2.2.8. Kampania „Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”

W dniach 18 – 24 listopada 2024 r. obchodzony był „Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotyku”. Celem kampanii było promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków, pozwalającego na powstrzymanie rozwoju opornych bakterii i utrzymanie skuteczności antybiotyków na użytek przyszłych pokoleń.

W ramach realizacji działań:

- przesłano do 13 przychodni informacje wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.

2.2.9. Profilaktyka chorób zakaźnych

2.2.9.1. Profilaktyka grypy

Celem profilaktyki grypy jest zmniejszenie liczby zachorowań, powikłań oraz zgonów związanych z grypą, a także ograniczenie rozprzestrzeniania się wirusa w społeczności.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.

2.2.9.2. Profilaktyka wszawicy

Celem profilaktyki wszawicy jest zapobieganie zakażeniu wszawicą, czyli inwazji wszy głowowej, oraz ograniczenie jej rozprzestrzeniania się, szczególnie w grupach dzieci i młodzieży.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.

2.2.10. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mały kleszcz – duży problem”

Celem wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem?” jest podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy, związanych z nimi zagrożeń oraz profilaktyki chorób odkleszczowych.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi przekazano do 59 placówek oświatowych, 13 placówek ochrony zdrowia i klubu seniora oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 23 zajęcia edukacyjno-zdrowotne dla 981 osób.



Zdjęcie 50 - 51. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Mały Kleszcz – Duży Problem”

2.2.11. Wojewódzki projekt edukacyjny „Talerz zdrowego żywienia”

Celem projektu jest kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i popularyzacja zasad prawidłowego bilansowania posiłków poprzez umiejętność odczytywania schematu „Talerz zdrowego żywienia”, utrwalenie wiedzy na temat grup produktów żywnościowych i ich znaczenia dla prawidłowego funkcjonowania organizmu, dostarczenie wiedzy jakie produkty

i w jakich proporcjach powinny być spożywane ciągu dnia oraz umiejętność odróżnienia produktów zdrowych dla organizmu od niekorzystnych. Adresatami są dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy I-III szkół podstawowych).

W ramach realizacji działań:

- przekazano do 55 placówek oświatowych informacje wraz z materiałami edukacyjnymi oraz umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 13 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 523 osób.



Zdjęcie 52 - 53. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Talerz Zdrowego Żywienia”

2.2.12. Wojewódzki projekt edukacyjny „Co kryją Twoje piersi?”

Celem wojewódzkiego projektu „Co kryją Twoje piersi?” jest szybsze wykrywanie nowotworów piersi poprzez dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi (prewencji oraz badań przesiewowych, dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie oraz uświadomienia zagrożenia zachorowania na raka piersi.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- we współpracy ze Stowarzyszeniem Wrzesińskich Amazonek przeprowadzono 17 zajęć edukacyjno-zdrowotne dla 926 osób.
- w październiku 2024 roku we wszystkich szkołach ponadpodstawowych (5 placówek) przeprowadzono akcje „Różowa Wstążeczka”. Pracownik PSSE we Wrześni uczestniczył w dwóch akcjach.



Zdjęcie 54 - 55. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Co kryją Twoje piersi?”

2.2.13. Kampania „Odważni Wygrywają”

Celem kampanii „Odważni Wygrywają” jest zwiększenie świadomości na temat raka jądra, jej wczesnego wykrywania oraz zachęcanie mężczyzn do regularnych samobadania jąder i konsultacji z lekarzem.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- we współpracy ze Stowarzyszeniem Wrzesińskich Amazonek przeprowadzono 17 zajęć edukacyjno-zdrowotne dla 926 osób.
- w listopadzie 2024 roku we wszystkich szkołach ponadpodstawowych (5 placówek) przeprowadzono akcje „Niebieska Wstążeczka”. Pracownik PSSE we Wrześni uczestniczył w jednej akcji.



Zdjęcie 56 - 57. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Odważni Wygrywają”

2.2.14. Sami dbamy o swoje zdrowie

„Sami dbamy o swoje zdrowie!” to graficzny materiał edukacyjny w zakresie higieny dla dzieci 5-10 letnich w języku ukraińskim i polskim opracowany przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 24 zajęcia edukacyjno-zdrowotne dla 1114 dzieci.



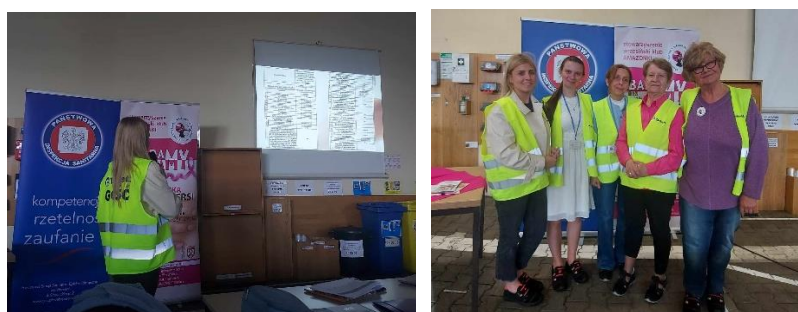
Zdjęcie 58 - 59. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Sami dbamy o swoje zdrowie”

2.2.15. Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy

Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy obchodzony był 28 kwietnia 2024 roku. Celem obchodów jest przeciwdziałanie wypadkom i ochrona pracowników przed chorobami zawodowymi poprzez rozpoznawanie istniejących i nowych zagrożeń, tworzenie programów prewencji, upowszechnianie najnowszej wiedzy w dziedzinie bhp oraz promowanie przestrzegania przepisów bhp na wszystkich poziomach w procesie pracy.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 1 zajęcia edukacyjno-zdrowotne dla 40 pracowników firmy Tarkett Polska SA w Orzechowie.



Zdjęcie 60 - 61. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne z okazji obchodów „Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy”

2.2.16. Ocena dostosowania wagi plecaków szkolnych do wagi ciała uczniów

W celu budowania dobrych nawyków po przeprowadzeniu akcji „Ważnie plecaków” przeprowadza się pogadankę odnośnie kontroli ciężarów plecaków, podczas których wyjaśniono zasady pakowania plecaka, sposób noszenia, przypomniano o przypięciu odblasków do plecaka oraz informowano o wpływie ciężaru na rozwój układu kostno-mięśniowego.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 10 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 265 uczniów.

W ramach ww. akcji w 10 szkołach podstawowych dokonano oceny obciążenia uczniów tornistrami /plecakami szkolnymi, której wyniki przedstawiono w dziale VI – Ocena stanu sanitarnego w zakresie higieny dzieci, młodzieży.



Zdjęcie 62 - 63. Zajęcia edukacyjno-zdrowotne „Ocena dostosowania wagi plecaków szkolnych do wagi ciała uczniów”

2.2.17. Ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii

Celem oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii jest zapewnienie odpowiednich warunków do nauki, które sprzyjają zdrowiu, komfortowi i efektywności uczniów.

W ramach realizacji działań:

- informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni.
- przeprowadzono 6 zajęć edukacyjno-zdrowotnych dla 27 osób.

Oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii dokonano w 10 placówkach oświatowo – wychowawczych. Wyniki ww. akcji przedstawiono w dziale – Ocena stanu sanitarnego w zakresie higieny dzieci i młodzieży.

2.3. Szkoły promujące zdrowie



Według danych z Kuratorium Oświaty w Poznaniu na terenie powiatu wrzesińskiego Szkoła Podstawowa w Bieganowie posiada tytuł „Szkoły Promującej Zdrowie”. Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 1 im. 68 Wrzesińskiego Pułku Piechoty we Wrześni jest w trakcie przyjęcia do Sieci Szkół Promujących Zdrowie.

2.4. Pikniki

2.4.1. „Badamy nie tylko mamy”

W związku z ogólnopolską kampanią społeczno – edukacyjną „Badamy nie tylko mamy” w dniu 25 maja 2024 r. przy Galerii „Karuzela” we Wrześni we współpracy ze Starostwem Powiatowym we Wrześni, Stowarzyszeniem Wrzesińskich Amazonek oraz Powiatowym Szpitalem we Wrześni zorganizowano akcję profilaktyczną, której celem było zwiększenie świadomości na temat profilaktyki nowotworowej oraz zachęcanie do regularnych badań kontrolnych. Podczas wydarzenia można było skorzystać z nauki samobadania piersi i jąder oraz z badań medycznych tj. mierzenie ciśnienia i poziomu cukru. Na stoiskach informacyjnych

dostępne były materiały edukacyjne w zakresie profilaktyki nowotworowej. Przedstawiciele różnych instytucji udzielali informacji i wsparcia zainteresowanym osobom. Dla najmłodszych uczestników przygotowano kolorowanki oraz gadżety, a ich czas umiliła myszka Minnie.



Zdjęcie 64 - 65. Piknik „Badamy nie tylko mamy”

2.4.2. „Światowy Dzień Wody”

W dniu 14 czerwca 2024 r. odbył się „Dzień Otwarty Stacji Uzdatniania Wody we Wrześni” zorganizowany przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. we Wrześni wraz z Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną we Wrześni oraz Wielkopolskim Samorządowym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego we Wrześni.

W ww. wydarzeniu udział wzięli uczniowie klas V – VII szkół podstawowych, którzy mieli okazję uczestniczyć w wielu atrakcjach.

Program obejmował:

- Pokaz samochodów specjalistycznych – uczestnicy mogli z bliska przyjrzeć się profesjonalnym pojazdom używanym w codziennej pracy pracowników wodociągów,
- Prezentację i możliwość wypróbowania sprzętu diagnostycznego,
- Zajęcia edukacyjne na temat wody oraz zwiedzanie Stacji Uzdatniania Wody,
- Instruktaż mycia zębów i rąk – praktyczne lekcje higieny, które pomogą dbać o zdrowie,
- Warsztaty robienia mydła – uczestnicy samodzielnie tworzyli własne mydła, ucząc się przy tym o higienie,
- Ściankę fotograficzną z motywem wodnym – możliwość do zrobienia pamiątkowych zdjęć,
- Zajęcia sportowe – od dmuchania statków w wodzie, przez slalom z tacą z kubeczkami wypełnionymi wodą, po odbijanie balonów ,
- Intelktualne wyzwania – krzyżówka, labirynt, rebus, frazeologia oraz pytania związane z wodą.

Na zakończenie każda klasa otrzymała sadzonki drzew , które posłużą jako symbol naszej troski o środowisko.



Zdjęcie 66 - 67. Piknik „Światowy Dzień Wody”

2.4.3. „Niedziela z powiatem”

W dniu 16 czerwca 2024 r. na stadionie Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących we Wrześni odbył się festyn pt. „Niedziela z powiatem”, zorganizowany przez Starostwo Powiatowe we Wrześni.

W wydarzeniu brali udział pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej we Wrześni promując zdrowy styl życia poprzez zapewnienie różnorodnych atrakcji:

- Tor przeszkód w narkogooglach i alkogooglach – uczestnicy mogli doświadczyć, jak trudno jest funkcjonować pod wpływem używek,
- Smokerlyzer – pokazujący, jaki wpływ na organizm ma czynne i bierne palenie tytoniu,
- Aktywności fizyczne – przygotowane dla wszystkich chętnych, aby zadbać o kondycję i zdrowie,
- Koło fortuny – każdy mógł spróbować swojego szczęścia i wylosować prozdrowotne zadanie / pytanie,
- Model szczęki jamy ustnej – edukacja dotycząca higieny jamy ustnej,
- Kleszcz Klemens, miś Szczepanek, kropelki Ksenia i woda Werka oraz słońce Sonia – maskotki, które przybliżyły informacje o profilaktyce chorób odkleszczowych, szczepień, dbania o wodę oraz ochrony przed słońcem,
- Układanki o zdrowym odżywianiu,
- Malowanki wodne z motywem owoców i warzyw oraz kolorowanki i labirynty o zdrowiu – połączenie zabawy z edukacją,
- Ulotki informacyjne na temat higieny, zdrowego odżywiania, kleszczy, nowotworów oraz używek.



Zdjęcie 68 - 69. Piknik „Niedziela z Powiatem”

2.4.4. „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”

W dniu 19 czerwca 2024 r. na terenie miasta Września odbyła się akcja profilaktyczna „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą” dla uczniów klas 0–III z Samorządowej Szkoły Podstawowej w Kaczanowie, która zainaugurowała tegoroczne wakacje letnie. To wyjątkowe wydarzenie miało na celu promowanie bezpiecznych zachowań nad wodą, odpowiedzialnej komunikacji rowerowej oraz edukowanie uczestników w zakresie zdrowego stylu życia i zasad panujących na plażach / kąpieliskach.

Akcję rozpoczęto na wrześńskim rynku od pogadanki policjantów z Komendy Powiatowej Policji we Wrześni na temat zasad bezpiecznego poruszania się po drodze oraz korzystania z numeru alarmowego. Następnie całą grupą udaliśmy się ulicami Wrześni na teren miasteczka rowerowego, przy ul. Świętokrzyskiej, gdzie strażniczka ze Straży Miejskiej we Wrześni przypomniała dzieciom, że samodzielnie nie mogą jeździć po drodze, ponieważ nie mają jeszcze karty rowerowej. Dodatkowo zwróciła uwagę na konieczność noszenia elementów odblaskowych. Potem uczestnicy przeszli na plażę nad Zalew Wrześński. Na miejscu czekała przedstawicielka z Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej we Wrześni, która omówiła zasady higieny mycia rąk i zębów, zdrowego odżywiania, nawodnienia oraz w jaki sposób chronić się przed słońcem. Na zakończenie profilaktycznego spotkania strażacy z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej we Wrześni omówili zasady bezpiecznego odpoczynku nad wodą.



Zdjęcie 70 - 71. Piknik „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”

2.4.5. „Zakończenie fajnych wakacji z GOK”

W dniu 30 sierpnia 2024 roku na boisku sportowych w Kołaczkowie odbył się festyn pt. „Zakończenie fajnych wakacji z GOK”, zorganizowany przez Gminny Ośrodek Kultury w Kołaczkowie. W wydarzeniu brali udział pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej we Wrześni promując zdrowy styl życia poprzez zapewnienie różnorodnych

atrakcji. Główną atrakcją pikniku było „Koło Fortuny”, które dostarczało uczestnikom mnóstwo emocji. Każdy, kto odważył się zakręcić kołem, miał szansę odpowiedzieć na wylosowane pytanie dotyczące zdrowego stylu życia lub podjąć wyzwanie fizyczne, np. wykonanie przysiadów czy skakanie na skakance.

Na dzieci czekała cała gama zabaw sportowych, tj. gra w klasy, kręgle, hula-hop, skakanka, ćwiczenia na stepperze lub z tzw. „motylkiem”. Uczestnicy mogli także sprawdzić swoje umiejętności w budowaniu piramidy z kubeczków. W ciepły i słoneczny dzień nie mogło zabraknąć zabaw wodnych, które przyniosły ochłodę i mnóstwo śmiechu. Dla maluchów przygotowano również specjalny namiot – schron, w którym mogły odpocząć i nauczyć się podstaw higieny tj. prawidłowe mycie zębów i rąk oraz zasady zdrowego odżywiania.

Dla urozmaicenia, dostępne były również układanki zdrowotne, malowanki wodne oraz kolorowanki zachęcające do spożywania owoców i warzyw. Organizatorzy zadbali o liczne konkurencje sportowe, w tym tory przeszkód. Nie zabrakło także zamku dmuchanego, który był nieustannie oblegany przez dzieci. Na zakończenie dnia pełnego atrakcji i zabawy, uczestnicy wzięli udział w spektakularnej bitwie holi. Kolorowe proszki, którymi obrzucały się dzieci, stworzyły barwną chmurę, kończąc piknik w atmosferze śmiechu i radości.



Zdjęcie 72 - 73. Piknik „Zakończenie fajnych wakacji z GOK”

2.4.6. „Badamy się”

W dniu 25 października w Galerii „Karuzela” we Wrześni odbyła się akcja profilaktyczna pod hasłem „Badamy się”. Wydarzenie miało na celu zwiększenie świadomości na temat profilaktyki raka piersi i jąder oraz zachęcenie do regularnych samobadań.

Akcję zorganizowano we współpracy ze Stowarzyszeniem Wrzesińskich Amazonek oraz Starostwem Powiatowym we Wrześni, na przełomie dwóch istotnych miesięcy – Różowego Października, poświęconego walce z rakiem piersi i Wąsatego Listopada, miesiąca profilaktyki raka jąder. Podczas wydarzenia odwiedzający mieli okazję nauczyć się, jak prawidłowo wykonywać samobadanie piersi i jąder.

Stoiska edukacyjne cieszyło się zainteresowaniem, a obecne na miejscu Amazonki z pasją dzieliły się swoją wiedzą i doświadczeniem, zachęcając do profilaktyki oraz dbania o zdrowie. Dodatkowo, rozdawano materiały edukacyjne, które zawierały informacje na temat samobadania, bezpłatnych szczepień przeciwko HPV oraz profilaktyki nowotworowej.

Akcja "Badamy się" pokazała, jak ważne jest podnoszenie świadomości społecznej na temat profilaktyki nowotworów. Regularne badania mogą uratować życie, dlatego zachęcamy do dbania o swoje zdrowie nie tylko w tych szczególnych miesiącach, ale przez cały rok.



Zdjęcie 74 - 75. Piknik „Badamy się”

2.5. Inne działania

2.5.1. Konferencja Zdrowia Publicznego z okazji Światowego Dnia Zdrowia

Z okazji Światowego Dnia Zdrowia w dniu 11 marca 2024 r. w Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni odbyła się Konferencja Zdrowia Publicznego zorganizowana przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną we Wrześni oraz Starostwo Powiatowe we Wrześni.

Prelegentem był ekspert w dziedzinie profilaktyki zakażeń, konsultant szpitali w zakresie epidemiologii szpitalnej i kontroli zakażeń szpitalnych – dr Paweł Grzesiowski, który przedstawił zagadnienia związane z realizacją szczepień ochronnych w kontekście migracji ludności, pandemii COVID i denializmu oraz wykrywalnością i rejestracją zakażeń szpitalnych jako podstawą bezpieczeństwa i jakości opieki.

W wydarzeniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele środowiska medycznego (lekarze, pielęgniarki ds. szczepień, pielęgniarki środowiskowe, pielęgniarki i higienistki szkolne).

Prezentacja, poparta aktualnymi badaniami, rzuciła światło na znaczenie szczepień w zapobieganiu rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych. Wyraźnie przedstawiono korzyści społeczne płynące z programów szczepień, podkreślając rolę prewencji w zdrowiu publicznym. Istotne jest zapewnienie migrantom łatwego dostępu do szczepień poprzez punkty szczepień oraz edukację na temat bezpieczeństwa i skuteczności szczepień. Walka z denializmem obejmuje skuteczną komunikację, opartą na faktach i budowaniu zaufania do naukowych dowodów na temat korzyści płynących ze szczepień.

Wykrywalność i rejestracja zakażeń szpitalnych są kluczowymi elementami w zapewnieniu bezpieczeństwa pacjentów oraz utrzymaniu wysokiej jakości opieki zdrowotnej. Systematyczne monitorowanie, skrupulatne dokumentowanie przypadków zakażeń oraz analiza danych są decydujące dla identyfikacji obszarów wymagających poprawy. To podejście umożliwia szybką reakcję, wprowadzenie skutecznych środków zapobiegawczych i podnoszenie standardów higieny, przyczyniając się do minimalizowania ryzyka zakażeń szpitalnych.

Konferencja miała na celu udowodnienie, że szczepienia i rejestracja zakażeń są nieodłącznymi elementami walki o zdrowsze społeczeństwo. Integracja tych działań, poparta edukacją społeczeństwa, stanowi kluczowy krok w kierunku lepszej ochrony zdrowia publicznego. Wydarzenie nie tylko zwróciło uwagę na aktualne wyzwania zdrowotne, ale również zainspirowało do dalszych działań.



Zdjęcie 76 - 77. Konferencja Zdrowia Publicznego z okazji obchodów „Światowego Dnia Zdrowia”

2.5.2. Szkolenie „Realizacja programów edukacyjno-zdrowotnych w roku szkolnym 2024/2025”

W dniach 7 – 8 października 2024 r. w Sali Konferencyjnej siedziby PSSE we Wrześni odbyły się 2 szkolenia „Programy edukacyjno – zdrowotne w roku szkolnym 2024/2025” dla 41 nauczycieli wychowania przedszkolnego.



Zdjęcie 78 - 79. Szkolenie „Realizacja programów edukacyjno-zdrowotnych w roku szkolnym 2024/2025”

2.5.3. Wykład „Aktualne środki psychoaktywne popularne wśród dzieci i młodzieży”

W dniu 13 września 2024 roku w Auli Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 1 we Wrześni odbyło się wyjątkowe wydarzenie poświęcone zdrowiu i profilaktyce uzależnień.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni oraz Burmistrz Miasta i Gminy Września zorganizowali wykład, którego tematem były substancje psychoaktywne popularne wśród dzieci i młodzieży.

Prelegentem był Pan Adam Nyk, specjalista w zakresie terapii uzależnień ze Stowarzyszenia MONAR, twórca Rodzinnej Poradni Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR, praktyk z wieloletnim stażem oraz autor wielu eksperymentalnych form terapeutycznych.

Podczas spotkania przedstawiono zagrożenia wynikające z korzystania z substancji psychoaktywnych, szczególnie w kontekście młodych osób. Omówiono rodzaje substancji, mechanizmy działania oraz objawy, które mogą wskazywać na ich zażywanie. Szczególną uwagę poświęcono temu, jak substancje psychoaktywne destrukcyjnie wpływają na rozwój fizyczny i psychiczny dzieci oraz młodzieży, a także na konsekwencje społeczne, rodzinne i zdrowotne związane z ich używaniem. W trakcie wydarzenia uczestnicy otrzymali cenne

wskazówki dotyczące profilaktyki i sposobów wsparcia. Zaprezentowano, jak rozpoznawać pierwsze sygnały świadczące o kontakcie z substancjami psychoaktywnymi oraz jak rodzice i opiekunowie mogą skutecznie reagować, by chronić swoje dzieci przed uzależnieniem. Kluczowym przesłaniem była rola rodziców w budowaniu silnych więzi z dziećmi. Podkreślono, że zaufanie i otwarta rozmowa są fundamentem skutecznej profilaktyki. Dobre relacje z dziećmi i aktywne zainteresowanie ich życiem, mogą stanowić skuteczną ochronę przed sięganiem po substancje psychoaktywne.

W wydarzeniu uczestniczyli pedagodzy, psychologowie, a przede wszystkim dyrektorzy i pracownicy instytucji z powiatu wrzeńskiego. Wszyscy z dużym zainteresowaniem wysłuchali wykładu, zyskując nie tylko nową wiedzę, ale również inspirację do dalszej pracy z dziećmi i młodzieżą. Była to także doskonała okazja do wymiany doświadczeń i wspólnej dyskusji na temat wyzwań, z którymi mierzą się placówki edukacyjne w kontekście rosnącego problemu uzależnień.

To wydarzenie przypomniało nam, jak ważne jest dbanie o zdrowie młodego pokolenia i edukacja w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Wspólnie możemy pracować nad tworzeniem bezpiecznego i wspierającego środowiska dla młodego pokolenia, gdzie zdrowie i dobre relacje są na pierwszym miejscu.



Zdjęcie 80 - 81. Wykład „Aktualne środki psychoaktywne popularne wśród dzieci i młodzieży”

Podsumowanie

- Podejmowane działania adresowane były głównie do dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych oraz do społeczności lokalnej.
- W 2024 roku realizacja programów i przedsięwzięć przebiegała zgodnie z założeniami.
- Do końca 2023 roku nadzór działu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia obejmuje 59 placówek oświatowo – wychowawczych.
- W ramach nadzoru nad placówkami na rok 2025 zaplanowano 35 wizytacji, z czego przeprowadzono 33 wizytacji (94,29 %), podczas których oceniono programy edukacyjno-zdrowotne: „Mamo, tato – co wy na to?”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, „Czyste Powietrze wokół nas”, „Bieg po zdrowie”, „Trzymaj Formę!”, „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”, „Znamie! Znam je?” i „ARS, czyli jak dbać o miłość?”.
- W 2024 roku realizowano łącznie 9 programów edukacyjno-zdrowotnych: 1 program krajowy („Trzymaj Formę!”) oraz 8 programy wojewódzkie („Mamo, tato – co Wy na to?”, „Czyste Powietrze wokół nas”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, „Bieg po zdrowie”, „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, „Znamie! Znam je?”, „Podstępne WZW”.

- „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”).
- W 2024 roku realizowano interwencje nieprogramowe m.in. „Bezpieczne Walentynki”, „Światowy Dzień Wody”, „Światowy Dzień Zdrowia”, „Światowy Dzień Szczepień”, „Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy”, „Światowy Dzień bez Papierosa”, Wojewódzki projekt „Talerz zdrowego żywienia”, Wojewódzki projekt „Mały kleszcz – duży problem”, Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność” i „Dbaj o zdrowie roślin – chroń życie”, „Światowy Dzień Rzucenia Palenia”, Wojewódzki projekt „Co kryją twoje piersi?”, Kampania „Odważni Wygrywają”, „Wojewódzki projekt „Mam zdrowe żęby!”, „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”, „Światowy Dzień AIDS”.
 - W 2024 roku realizowano konkursy: „EKO jest lepsze”, „Myję zęby – moje odbicie w lustrze”, „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”, konkurs wiedzy „Trzymaj Formę!”, „Nie daj szansy AIDS”, „Kropla”, „Kropelka” oraz „Krzyżówka z okazji Światowego Dnia AIDS”.
 - W 2024 roku realizowano działania edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień: tytoń, energetyki, alkohol i dopalacze, profilaktyki HIV / AIDS, bezpiecznych ferii zimowych i wakacji, profilaktyki higieny: jama ustna i mycie rąk, profilaktyki chorób odkleszczowych, zdrowej żywności i aktywności fizycznej, profilaktyki chorób nowotworowych.
 - W 2024 r. realizowano działania edukacyjne we współpracy ze Starostwem Powiatowym we Wrześni, Urzędem Miasta i Gminy Września, Urzędem Gminy Kołaczkowo, Urzędem Gminy i Miasta Pyzdry, Urząd Miasta i Gminy Nekla, Urząd Miasta i Gminy Miłosław, Stowarzyszeniem Wrzesińskich Amazonek, Komendą Powiatową Policji we Wrześni, Powiatową Strażą Pożarną we Wrześni, Strażą Miejską we Wrześni, pielęgniarkami szkolnymi, placówkami oświatowo – wychowawczymi.

VII OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO



Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych. Działalność polega na kontroli przestrzegania obowiązujących norm i przepisów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania inwestycji ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania.

Zasięg działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmuje inwestycje planowane i realizowane na terenie powiatu wrzeńskiego obejmującego 5 gmin.

Stanowisko Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane jest wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Działania i kompetencje zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikają z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) i polegają na:

- opiniowaniu i uzgadnianiu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uzgadnianiu zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanych dla potrzeb planów zagospodarowania przestrzennego;
- opiniowaniu dokumentacji projektowych dotyczących budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych lub ich części;
- wydawaniu opinii sanitarnych na etapie oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko, w tym wydawanie opinii w sprawie konieczności przeprowadzania postępowania w sprawie ocen oddziaływania na środowisko przedsięwzięć wraz z określaniem zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięć na

środowisko oraz wydawanie opinii przed decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach;

- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych poprzez stwierdzenie zgodności ich wykonania z projektem budowlanym;
- uzgadnianiu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- wydawaniu innych decyzji, postanowień i opinii.

Działalność opiniodawcza i nadzorowa w roku 2024 skoncentrowana była na udziale w prowadzonych przez organy administracji samorządowej postępowaniach dotyczących uzgodnień planów zagospodarowania przestrzennego, uzgodnień warunków zabudowy oraz oceny oddziaływania inwestycji na środowisko.

Równoważnym elementem nadzoru było współuczestniczenie w przekazywaniu obiektów budowlanych lub ich części do użytkowania oraz opiniowanie projektów budowlanych i technologicznych pod względem spełnienia warunków higieniczno - sanitarnych.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajął stanowisko w 277 sprawach i wydał:

- 4 opinie sanitarne dotyczące **projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** gmin z powiatu wrzesińskiego,
- 15 opinii sanitarnych dotyczących ustalenia **zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko**,
- 5 opinii sanitarnych dotyczących warunków realizacji inwestycji przed uzyskaniem przez inwestora **decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach**,
- 46 opinii sanitarnych dotyczących wyrażenia opinii co do **potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko** dla planowanych przedsięwzięć, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - do określenia zakresu raportu oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko.

Potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wykonania raportu o oddziaływaniu na środowisko wymagają te przedsięwzięcia, których podstawowe dane charakteryzujące inwestycję, skala inwestycji oraz rodzaj planowanej technologii wskazywałyby na duże prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwego lub szkodliwego oddziaływania na środowisko, zdrowie, warunki i życie ludzi. Wydawane opinie w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko dotyczyły m.in.: budowy instalacji fotowoltaicznych, obiektów przemysłowych, dróg, stacji paliw itp.

- 6 opinii sanitarnych **uzgadniających projekty budowlane i technologiczne**.
Opiniując dokumentację projektową szczególną uwagę zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny pomieszczeń, właściwą technologię, właściwe wyposażenie, prawidłowo zaprojektowaną wentylację i klimatyzację, warunki socjalno-sanitarne oraz zgodność zaprojektowania zobowiązującymi przepisami i normami.
- 177 postanowień w ramach uzgodnień warunków zabudowy.



Uzgodnione warunki zabudowy dotyczyły głównie nowo projektowanych obiektów przemysłowych, usługowych i handlowych, farm fotowoltaicznych oraz obiektów liniowych.

Wszystkie wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie. W stosunku do **565** wniosków o uzgodnienie warunków zabudowy PPIS nie zajął stanowiska zgodnie z art. 53 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgłoszenia w sprawie których PPIS nie zajął stanowiska dotyczyły głównie budownictwa mieszkaniowego jednorodzinnego oraz zagrodowego.

- **24** kontroli w ramach, których sprawdzano zgodność wykonania obiektów z projektem budowlanym.

Czynnościom odbiorowym w 2024 r. podlegały obiekty m.in.:

- budynki produkcyjno - magazynowe,
- budynki usługowo - handlowe,
- rozbudowa szkoły w Miłosławiu,
- przebudowa basenu we Wrześni,
- markety spożywczo-przemysłowe itp.
- budynek oświatowy.

W 2024 roku pion sanitarnego nadzoru zapobiegawczego uczestniczył w **24** kontrolach w związku z **dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych**. W trakcie czynności odbiorowych sprawdzano obiekty pod kątem właściwych warunków sanitarno-higienicznych, które są niezbędne do prowadzenia działalności w danym zakresie. Wśród nich istotną rolę spełnia odpowiednie wyposażenie i wykończenie pomieszczeń, zapewnienie właściwej wentylacji pomieszczeń, właściwego oświetlenia, utrzymania poziomów hałasu zgodnych z obowiązującymi przepisami, prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej.

Podczas uczestnictwa w dopuszczeniu do użytkowania obiektów dokonywano sprawdzenia zgodności zrealizowanych inwestycji z uzgodnioną pod względem higieniczno-sanitarnym dokumentacją projektową oraz z wymogami sanitarnymi określonymi przez obowiązujące przepisy.

Oprócz wyżej wymienionych czynności kontrolnych przeprowadzonych przez sekcję nadzoru sanitarnego do PSSE wpłynęło **63** zgłoszeń obiektów zgodnie z art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 Prawo Budowlane w stosunku, do których PPIS nie zajął stanowiska zgodnie z art. 56 ust. 2 wyżej cytowanej ustawy. Zgłoszenia w sprawie, których PPIS nie zajął stanowiska dotyczyły

głównie budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne, budownictwa wielorodzinnego, obiektów liniowych, robót prowadzonych przy zabytkach, hal namiotowych itp. obiektów.

Ponadto w ramach działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zostały wydane **30** decyzje płatnicze. Decyzje zostały wydane za czynności kontrole w związku ze sprawdzaniem zgodności wykonania zgłoszonych obiektów z projektem budowanym oraz za uzgodnienie dokumentacji projektowych.

Ilość spraw rozpatrzonych na stanowisku zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynika z ilości inwestycji realizowanych na terenie powiatu wrzesińskiego oraz wniosków złożonych przez wnioskodawców.

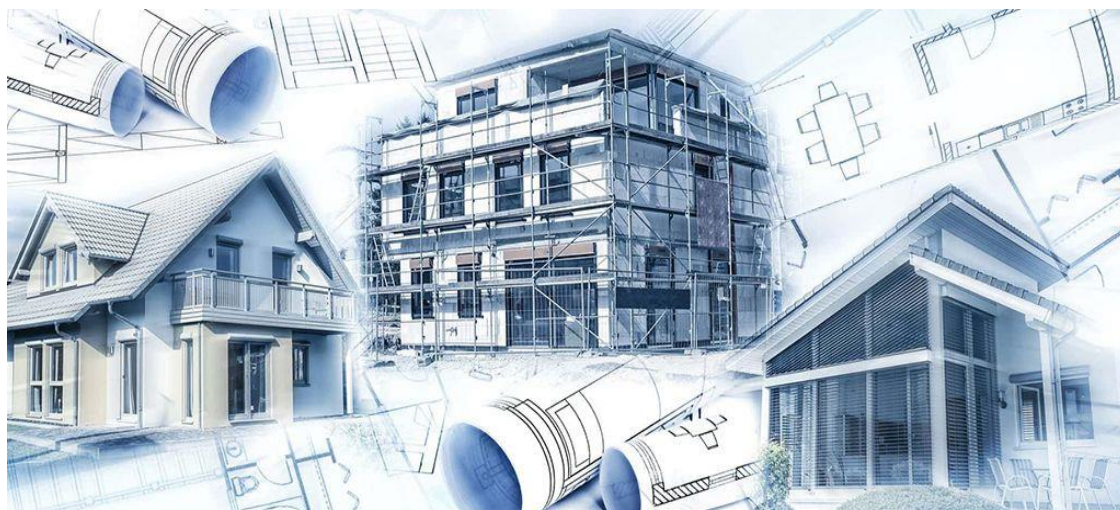
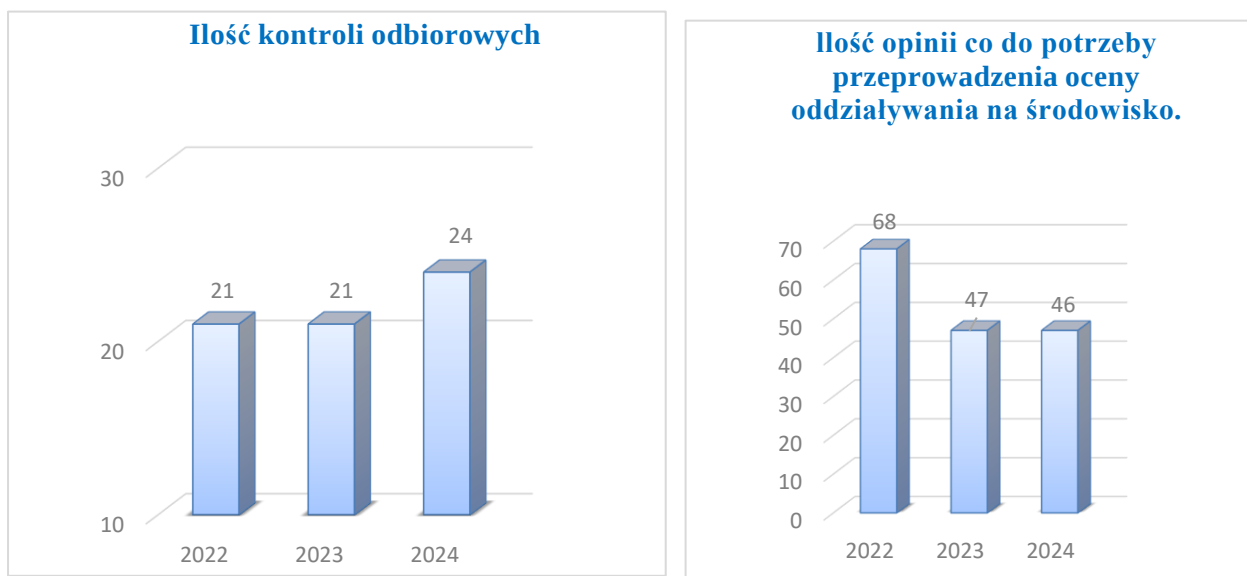
Jednocześnie należy zaznaczyć, że zapobiegawczy nadzór sanitarny realizował działania z zakresu współpracy z organami nadzoru budowlanego oraz samorządami terytorialnymi. Dotyczyła ona w szczególności rozpatrywania spraw na etapie uzgadniania uwarunkowań środowiskowych planowanych przedsięwzięć oraz dokonywania czynności odbiorowych.

W 2024 roku w trakcie dokonywanych odbiorów pod względem sanitarnym nie było obiektów, które zmuszałyby do wniesienia sprzeciwu podczas ich uruchomienia.

Ilość załatwionych spraw w 2024 r. w poszczególnych zakresach tematycznych

L.p.	ZAKRES TEMATYCZNY	ILOŚĆ SPRAW
1	Wydawanie opinii dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	15
2	Opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	4
3	Wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	46
4	Wydawanie opinii dotyczących warunków realizacji inwestycji przed uzyskaniem przez inwestora decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	5
5	Uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu	177
6	Uzgodnienia dokumentacji projektowej w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych	6
7	Zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych - podjęte czynności kontrolne	24
OGÓŁEM ILOŚĆ SPRAW ROZPATRZONYCH W ZNS		<u>277</u>

Graficzne zestawienie czynności odbiorowych oraz wydanych opinii co do konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na w latach 2022 ÷ 2024 r.



Ilość spraw rozpatrzonych przez Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wynika z ilości inwestycji realizowanych na terenie powiatu wrzesińskiego oraz wniosków złożonych przez wnioskodawców.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że zapobiegawczy nadzór sanitarny realizował działania z zakresu współpracy z organami nadzoru budowlanego oraz samorządami terytorialnymi. Dotyczyła ona w szczególności rozpatrywania spraw na etapie uzgadniania uwarunkowań środowiskowych planowanych przedsięwzięć oraz dokonywania czynności odbiorowych.

W 2024 roku w trakcie dokonywanych odbiorów pod względem sanitarnym nie było obiektów, które zmuszałyby do wniesienia sprzeciwu podczas ich uruchomienia.

III. ZAKOŃCZENIE

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Wrześni w 2024 roku posiadała pod swoim nadzorem 1769 obiektów. W powiecie wrzesińskim w nadzorowanych obiektach przeprowadzono ogółem 1917 kontroli sanitarnych na podstawie, których wydano 817 decyzji administracyjnych, w tym 422 stanowiły decyzje płatnicze. Nałożono 54 mandaty karne na łączną kwotę 10.100 zł.

W 2024 roku podjęto zadania ustalone przez GIS i WPWIS ujęte w Planie Zasadniczych Zadań na 2024 r. Na podstawie zasadniczych zadań planowane są kontrole sanitarne w obiektach nadzorowanych przez Oddział Nadzoru PSSE, w skład którego wchodzi: Sekcja Higieny Pracy, Sekcja Higieny Żywności i Żywienia, Sekcja Higieny Dzieci Młodzieży i Promocji Zdrowia, Sekcja Higieny Komunalnej, Sekcja Epidemiologii, Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

W 2024 roku do PSSE we Wrześni nie wpłynęła żadna skarga dotycząca wykonywania czynności służbowych pracowników PSSE we Wrześni.